

Billy Goods komposition med skidvällor på Sporthallen i Mörsil.

Pärm 24

MÖRSILS SKIDHISTORIA DEL I.

**Sammanställd av hembygdsforskaren
Benkteric Larsson, Mörsils
hembygdsförening.**

2010

Med Hallen, Marby, Mattmar och Mörsils Socknar

Tisdag 23 februari

11:00 Musikandakt på Thomégården.

Onsdag 24 februari

13:00 Dagledigträff i Hallens förs.hem.

Söndag 28 februari

09:00 Gudstjänst i Marby sockenstuga.

Efteråt Kyrkfrukost. *Carl Boman*

11:00 Gudstjänst i Mattmars kyrka. Röda Korset serverar kyrkkaffe, sedan årsmöte.

Carl Boman

Tisdag 2 mars

08:30 Morgonmessa i Mörsils förs.hem.

Ulf Persson

13:00 Träffpunkten i Mörsils förs.hem.

Benkteric Larsson talar om Mörsils skidhistoria.

Mörsils skidhistoria.

Sammanställd av hembygdsforskaren Benkteric Larsson i Mörsils hembygdsförening.

I Mörsils sockenkrönika, första delen utgiven av Erik Olsson 1905, berättas att bonden Erik Ersson i Strand, Mörsil, på 1860-talet tillsammans med brodern Petter på skidor förföljde en varg de skadskjutit. Följande vargspåren kryssade de i djup snö från höjd till höjd och över kärr och moras på södra sidan av sjön Liten innan de nådde upp vargen och dödade den med en skidstav.

Det fanns två olika slag av skidor att köpa. Lappskidorna som tillverkades av lappar och salufördes på Stortorget i Östersund till ett pris på 5 kr. Den enda staven kostade 1:50. Lappskidornas vänster- och högerskida var lika långa.

Det andra slaget av skidor tillverkades av allmogesnickare och betingade ett något högre pris. Skidorna var avsedda för jakt. Den vänstra skidan var längre än den högra. Den högra skidan som kallades för annaren var försedd med älg- eller renhud på undersidan. Vid löpning sparkade den åkande sig fram med annaren under det balans och stakning skedde med den enda staven. På den vänstra skidan vilade vänstra foten och mottog den åkandes hela tyngd. Skinnet skulle vara glatt och hårt. I gott före kunde åkaren med ett sådant skidpar tillverkade av tjuertall sätta upp en kolossalt hög fart i skarføre.

Den enda staven hölls med båda händerna. Härigenom fick kroppen under löpandet och sparkandet en sned ställning. Det gick att känna igen jägarna som ofta var ute på jakt på deras sneda kroppsställning. För skarsnöjakt användes särskilt långa skidor. Ett par skidor i Sällsjö hade måtten 3,11 meter för vänsterskidan och 2,82 meter för annaren. Att jaga älg och vildren på skarsnö var fordom ett lika omtyckt som grymt jaktsätt.

I mitten på 1880-talet lockades den 15-årig getaren Abel Petrow Rafaelsson i byn Röjsing intill Steinkjer i Nord-Trøndelag av bättre förtjänstmöjligheter i Sverige. Han tog sig namnet Röjsing efter hembyn. Efter några år som skogsarbetare i Kall, Föllinge och Offerdal fick han anställning som dräng på Oppgården i Ocke. Där vistades han åren 1895-97. 1895 deltog han i en skidtävling i Östersund med en fjärdeplats som resultat. Han hade köpt sina skidor av en torpare i Offerdal för 7 kronor. Stavarna köpte han hos Lundholms i Östersund vilket var det enda par som gick att uppdriva i staden då. De gick emellertid i trasor ute på Frösön varför han fick åka till målet vid badhuset utan stavar.

Under tiden på Oppgården reste han ofta och långt till skidtävlingar i Östersund, Falun och Gävle med prispallsplaceringar som resultat. Förutom att han var en mästertlig skidlöpare tävlade han i både skytte och friidrott och då framförallt i spjutkastning.

På 1890-talet fanns en förening för idrott i Mörsil. Den hade huvudsakligen skidåkning på sitt program och benämndes också Mörsils Skidförening. Det var läkaren vid Mörsils sanatorium, Thorkel Horney, som var den drivande kraften i föreningen.

1898 gifte sig Abel Röjsing med torpardottern Kristina Eggström i Tövra söder om mörsilälven. Liksom prinsen i sagan fick kungadottern och halva kungariket så fick Röjsing torpardottern och halva torpet. Han försörjde sig som skogshuggare och utdikning av våtmarker, s. k. Krondikning. Än idag kan man se spår av hans verksamhet i form av djupa diken i skogen söder om Tövra.

1901 blev Abel Röjsing uttagen till de första Nordiska spelen i Stockholm tillsammans med två representanter från Östersunds skidlöpareklubb. Han var den ende som hade en aning om hur det gick till att valla ett par skidor. Uttagningstävlingen till resan företogs genom landsvägsåkning från Mörsil till Östersund.

Abel Röjsing var en urstark stakåkare. Det hände ibland att han vann långa skidlopp över sex eller nio mil med halvtimmar eller till och med timmar! Ofta startade man på sjöisen nedanför Centralen i Östersund och åkte på isarna till Ås eller Krokomban varefter man åkte landsvägen tillbaka. Banorna var alltså väldigt platta. Röjsing vallade bara för glid. Han struntade i fästet eftersom han var så armstark. Han vallade med schellack, ett slags möbelpolityr. I det avseendet kan man säga att han var 100 år före sin tid.

Abel Röjsing blev uttagen i det svenska landslag som 1903 för första gången startade i Holmenkollen i Norge. Han var utrustad med 8 1/2 fots skidor (252 cm) och flera av de 23 deltagande svenska skidåkarna hade 9 1/2 fots skidor (285 cm) med högt spann vilket gjorde dem styva och svåra att svänga med. Bäste svensk i femmilsloppet kom på 18:e plats. Bakslaget för svenskarna berodde inte alls på att de var så mycket sämre skidåkare än norrmännen, utan snarare för att de hade för långa skidor i den svåra och knixiga banan. Det var backe upp och backe ner med svåra svängar, något som de "plattåkande" svenskarna inte alls var vana vid.

Året efter hemkomsten från misslyckandet i Norge startade Abel Röjsing skid tillverkning. Han hade lärt sig efter misslyckandet i Norge att göra kortare och mer ändamålsenliga skidor. Han skaffade undan för undan allehanda maskiner. Han visade sig vara ett tekniskt snille. Utan minsta skolning köpte han och monterade komplicerade snickerimaskiner som fräsar, planhyvlar och annat, som alla drevs från en transmissionsaxel. Han hade t. o. m. en särskild apparat som slipade bandsågen, mer eller mindre automatiskt.

Vid Lantbruks-, Industri- och Slöjdställningen i Östersund 1905 tillerkändes Abel Röjsing i Mörsil diplom för liten silvermedalj för väl tillverkade tävlingsskidor och vid nationella skidutställningen i Falun 1907 fick han diplom för tredje pris för tillverkning av löp- och backskidor.

Vid Svenska Turist- och Idrottsmuseets utställning i Stockholm 1908 hade Abel Röjsing utställt fyra par vackra skidor, vilkas brätten voro särskilt omsorgsfullt gjorda. Det sades att var och en som ville studera ett verkligt utarbetat brätte och dess övergång till själva skidan borde studera de Röjsingska skidorna.

1906 bildades Mörsils Skidlöpareklubb. Kända företrädare utåt för klubben var skidfabrikanten Abel Röjsing, som trappat ner sin tävlingskarriär som skidlöpare, och apotekaren E. Schönmeyr.

Andra personer i styrelsefunktioner under de följande åren var Petter Strandberg, handlaren N. J. Carlsson, Karl Pettersson, fröknarna Ojen och turistaffärsägaren Alma Friström, skollärare H. Danielsson, länsman Bromée, apotekare J. Bergström, kamrerare G. Fredriksson, källarmästare Isidor Nordell, ingenjör E. Gleitsch, veterinär H. Östberg, O. Thilander, lantbrukare John Bertilsson, förvaltaren Olof Eriksson, lantbrukare John Pettersson, handlanden Petter Pettersson, slaktaren Carl Larsson, sanatorievaktmästaren Sven Olsson, Per Fredriksson och doktor Thorkel Horney.

Klubbens skidtävlingar skedde mestadels på landsväg. Sträckan Mörsil – Alsen, 30 km, med start och mål vid Järnvägsstationen och sträckan Mörsil – Strand, 15 km, med samma start och mål, var populära och gav priser i form av medaljer och pokaler, men även penningpriser förekom med ett så högt belopp som 12 kronor till förste pristagaren. 1908 utdelades 5 kronor i bidrag till vardera fyra skidlöpare som uttagits vid lokala tävlingar till en pokaltävling i Östersund och 40 kr utlovades till den som erövrade pokalen. Framstående skidlöpare var bondsonen Anders Larsson från Nygården i Ocke och torparsonen Jacob Sköld från Ånäset i Uppland, Mörsil.

Söndagen den 28 februari 1909 ägde en uppmärksammas skidtävling rum på en 7 km:s bana i mörsilterrängen. Den då 39-årige Abel Röjsing utmanades av övriga skidåkare i Mörsil att åka sex varv på banan. Trots att de åkte stafett mot honom genom att endast åka ett varv vardera var de chanslösa. Jacob Sköld, som var den ende utmanaren som åkte samtliga varv, hängde med Abel någorlunda men blev slagen med flera minuter.

Den 6 mars 1912 beslöt skidlöpareklubben att bestrida resekostnaderna för skolgossarna Petter Bixo, Nils Röjsing, Oskar Karlberg, Ragnar Eliasson och Olle Karlsson som utsetts att delta i en grupptävling om det Genbergiska vandringspriset. Summan som anslogs var 30 kr.

Det Genbergiska vandringspriset, en målning av konstnären Anton Genberg med västjämstkt fjällmotiv med en skidåkare i vintrig miljö, då värderad till 1.000 kr, skulle i en kamp mellan skolorna i Västjämtland erövrats tre gånger. Mörsilgossarna erövrade priset för alltid och tavlan är idag uppsatt i Mörsils skolas lärarrum.

1919 förvärvade Abel Röjsing en tomt i Stationssamhället och ombildade sitt företag till ett aktiebolag 1920. Någon försäljning till allmänheten av aktier förekom inte. De få aktier som såldes inköptes av sönerna och kanske någon släkting.

1921 uppförde Abel Röjsing ett bostadshus i Mörsils stationssamhälle med ett rejält tilltaget annex inrymmande en skidfabrik. Samma år föddes familjens sista barn, Yngve. Syskonen var två bröder, Nils och Carl och fem systrar, Elin, Anna, Astrid, Ingrid och Ottilia. Brodern Nils, f. 1898, var 22 år äldre än minstingen Yngve.

Efter det yngste sonen Yngve fötts den 3/4 1921 och Abel fyllt 50 år den 7/4 samma år och därvid fotograferats vid sin prissamling, vars priser han huvudsakligen erövat under sin storhetstid som tävlingsåkare mellan 1895 och 1905, skingrade han prissamlingen genom att lottas ut den till sina åtta barn. Han delade upp sina pokaler och medaljer i åtta lotter på så sätt att den största och minsta pokalen utgjorde en lott och så undan för undan på det sättet och så fick barnen dra var sin lott.

Yngste sonen Yngve Röjsing gick i faderns fotspår som idrottsman. På 1930-talet var han en av slalomspors pionjärer åkande på de av fadern tillverkade hickoryskidor. Ännu mera framstående var Yngve Röjsing i friidrott under 1940- och 1950-talen som femfaldig distriktsmästare i tiokamp med spjutkastning specialitet och uppmärksam snabb fotbollssytt i Järpens IF.

Yngve Röjsings prissamling är imponerande och ägs av Mörsils hembygdsförening, trots att han lämnade Mörsil redan som 20-åring och kom att tävla för Hållands slalomklubb, Kälarne IK och Järpens IF och var Årebo. 2004 överlämnade Yngve Röjsings dotter Ingrid Blomé prissamlingen som gåva till hembygdsföreningen. Det var hennes framlidne fars önskemål att så skulle ske.

Röjsings skidor var gjorda av björk. Han köpte fin och rakvuxen björk i Värmland där han under en period hade en filial. När det på 1930-talet blev modernt med tyngre och kraftigare skidor importerade han hickory från en firma i Norge och tillverkade hickoryskidor med stälkanter.

Röjsings skidor var populära både bland turåkare och tävlingsåkare. På trettioalet importerade han norska bindningar och levererade skidorna monterade och grundvallade med inbränd tjära. När produktionen var som störst kunde den uppgå till tusen par skidor om året.

Sönerna Nils och Carl lärdes upp i fabriken. Båda var habila tävlingsåkare. När andra världskriget bröt ut sjönk efterfrågan på skidor och Carl och Nils sadlade om till att bli målare. Skidfabriken existerade fram till 1945 genom att sälja ut de skidor som redan fanns i lager.

Första världskriget 1914-1918 hämmade skidsporten men i början på 1920-talet fick intresset för längslöpning på skidor ett uppsving i Mörsil av oanade mått. Huvudledning till denna metamorfos var en same, liten till växten men ett vidunder på skidor.

John Fjällberg föddes 1895 i lappbyn Krigshögen nära Storlien och fick redan från barndomen delta i det hårda arbetet med skötseln av sin fars stora renhjörd. Det blev många skidmarscher i ur och skur i skog och på fjäll.

Hans första skidtävling skedde i Mörsil 1921 vid 26 års ålder där han av en tillfällighet kom att delta i en träningstävling varefter han enrollerades av Mörsils idrottsförening. Fjällberg trivdes bäst på de längre tävlingsdistanserna, tre och sex mil. Hans tävlingsframgångar började omgående 1921 med en DM seger på sex mil i Östersund. Vid SM i Östersund samma år blev han bäste jämte på tremilen med en 6:e placering.

Mörsils Idrottsförening hade stiftats 1919. 1921 anslöt sig föreningen till Jämtlands läns Skidlöparförbund, Föreningen för Skidlöpningens främjande i Sverige Sverige, Svenska skidförbundet och Västjämmtka Skidföreningen.

1920-talet kom att bli skidlöpningens gyllene decennium i Mörsils Idrottsförenings historia. Ett sjuttioal medlemmar ställde upp som funktionärer vid skidtävlingarna, vid prisutdelningarna och nöjestillställningarna. De aktiva skidlöparna uppgick till ett trettiotal och de främsta skidlöparna var mycket dominanta i den stora mängd av skidtävlingar som anordnades i Östersund, Mörsil och övriga orter i Västjämmtland.

Den förre mästrelöparen, skidfabrikören Abel Röjsing och hans son Nils innehade styrelseposter liksom en slaktare och charkuterihandlare vid namn Gustav Good som kommit söderifrån och etablerat sig i Mörsil 1918. Dessa tre skidentusiaster bidrog i hög grad till föreningens skidlöpningens framgångar. Andra uppmärksammade styrelsemedlemmar var Hilding Ericsson, Justus Swedberg och Isidor Nordell.

Den främste bland skidåkarna var förstas John Fjällberg och som nummer två kan rankas ytterligare en same som anslöt till Fjällberg, Anders Thomasson från Glens lappläger. De kompletterades med gott och väl ett tjugotal goda mörsilskidåkare som Folke Stolpe, Birger Eliasson, Leonard Larsson, Petter Bixo, Arvid Andersson, Nils och Carl Röjsing, Gösta Larsson m.fl.

1922 anmälde Gustaf Good John Fjällberg till det första Vasaloppet. Fjällberg blev fyra och visade att han tillhörde den svenska skideliten genom att i en ursinnig slutspurt besegra en av sveriges bästa skidlöpare, Per Erik "Särna" Hedlund. Fjällberg blev Vasaloppskändis. Året därpå gick det sämre med en 15:e placering.

Den lille sammen var en naturåkare av stora mått med en fenomenal råstyrka i sina armar. Förutom skidåkningen som renvaktare och under jakt- och fisketurer inskränkte sig hans effektiva skidträning till högst 5 mil i veckan. Fjällbergs skidutrustning bestod av 8 fots (237 cm) björkskidor med lösa bindningar. Stavarna av bambu, s. k. tonkinrör, var långa med läderhandtag och remmar. Stavkringlorna var mycket breda för att inte sjunka ner för djupt i lössnön. Fjällberg tävlade i en helvit dräkt sydd av fru Emma Good i Mörsil av sockersäckar. På ryggen kunde man till och med se Sockerbolagets text och stämpel!

Skidlöparna besatt en otrolig hårdhet och styrka. Tränings- och uttagningstävlingar på 6 mil var vanliga. Temperaturgränsen för inställande av tävling var -25 grader C. Uttagningstävlingen den 11 febr. 1922 till Vasaloppet gick över en distans på 9 mil med start vid Järnvägsstationen i Mörsil. Löparna vände i Berge i Kall och gick i mål på Södra Myckelgård i Mörsil.

Det hårdaste loppet enligt egen utsago som Fjällberg vann var det första Karolinerloppet som ägde rum med start i Storlien den 9 mars 1924. Banan passerade de tre karolinermonumentena i Handöl, Ånn och Duved varefter målgången skedde i Åre. Banan var 65 km fågelvägen med en nivåskillnad mellan start och mål på 222 meter. Under natten före starten rådde full snöstorm vilken dock lugnat ner sig något när 33 av de 44 anmälda startade kl. 07.30 på morgonen. Efter 5 timmar och 42 minuter anlände segraren till målet i Åre. Det var John Fjällberg som fått spåra i det av snöstormen igendrivna spåret hela vägen. Han lagerkransades några meter före målgången och mottogs av den stora folkmassan med stort jubel. Ett speciellt hederspris tilldelades äldste deltagaren, 53-årige Abel Röjsing.

Under julhelgen 1925 fick Mörsil besök av en ovanligt stor orädd gammalvarg. Mörsilborna greps av vargskräck och hela 500 kronor vinkade i skottpengar på besten. John Fjällberg, Anders Thomasson och Folke Stolpe i mörsils omtalade skidlöparstall föresatte sig att sätta åt storvargen på skarpen. Den 11 januari 1926 kom de på färsk spår vid ålderdomshemmet på Södra Myckelgård och de hårdåkande samerna nådde upp vargen på Ockesjön. Thomasson hade skotthåll på vargen mitt för sågen i Ocke. Där hade då samlats så mycket folk att han inte vågade skjuta. Vargen sprang över sjön och försvann upp mot Stamsjön. Fjällberg och Thomasson satte upp en väldig fart efter vargen, så hårt har jag aldrig åkt på någon skidtävling berättade Thomasson. De jagade efter vargen till sena kvällen utan att få den sluge gamle vargen inom skotthåll. När Thomasson kom ut ur kojans där han övernattat fick han till sin häpnad se att vargen varit ända fram till kojväggen på natten. Thomasson hade alltså inte så stort besvär att komma på spåret igen och följde detta ända ned till Hallen där vargen gått ut på storsjöflaket i riktning mot Norderön. Den sege och uthållige sammen hade då fått nog och gav upp förföljandet efter den durkdrivne storvargen. Under förföljandet av en renhjörd fälldes vargen av jägaren Olle Byström i Ramsjö, Hälsingland, i mitten på februari.

Jakten på vargen gav Fjällberg bra träning. Den 31 januari 1926 vann han distriktsmästerskapet på 60 km i Östersund för andra året å rad. Övriga deltagare från Mörsil i samma tävling var Anders Thomasson, Folke Stolpe, Lars Nilsson och P. A. Andersson. I 30 km-loppet deltog Erik och Elias Eliasson, Leonard Larsson, Petter Bixo och Arvid Andersson.

I en landskapstävling den 7 februari 1926 inbjöds alla föreningar i Västra Jämtland liksom Östersunds Skidlöparklubb, Ope Skidklubb och Frösö Idrottsförening. Tävlingsfunktionärer var: Tävlingsledare: Abel Röjsing. Tävlingsdomare. Länsman Isak Gärdin. Tidsskrivare: Nils Röjsing och Hilding Ericsson. Tidtagare: Gustaf Good. Kontroll av skidbanorna: Olle Robhe. Gustaf Good chef för prisinsamlingakommittén. Prisutdelning och bal.

1927 var John Fjällberg i bästa form. Efter att ånyo ha segrat i 60 km-loppet i distriktsmästerskapet i Östersund med Anders Thomasson som tvåa. Samma vinter blev han svensk mästare på 30 km vid SM-tävlingarna i Örnköldsvik. Segern kom att bli historisk på grund av ett telegram från Fjällberg till Gustaf Good i Mörsil med texten: "Pengarna slut stop sänd mera stop svensk mästare på 30 km stop Fjällberg". Fjällberg var något av en bohem och gillade pilsner. Fick han för mycket pengar med sig fanns risk för att de skulle gå till just pilsner.

1928 vann Fjällberg en överlägsen seger i Holmenkollens 2-milslopp. Han distanserade närmaste man, en norrman, med 8 minuter. Samma år värvades han av Restauratörernas Idrottsförening i Stockholm. Han fick arbete som rockvaktmästare på guldkrogen Anglais. Stockholmstidningen skrev att Fjällberg var så liten att det enda han kunde hjälpa gästerna med var att sätta på dem galoscherna". Fjällberg vistades i Stockholm i drygt 10 år innan hans längtan till fjällen och den vilda naturen gjorde att han återvände till Jämtland där han bosatte sig Enafors och fick arbete som banarbetare vid S.J.

Vid Mörsils idrottsförenings årsmöte den 19 jan. 1930 förde ordf. Abel Röjsing för sista gången klubban och sekreteraren Nils Röjsing skrev sitt sista protokoll. En lysande skidepok i föreningens historia var därmed till ända. Orsakerna till att skidintresset avtog var många. Den mästerlige John Fjällberg hade 1928 avslutat sin tävlingsbana i föreningen. Snöbrist en följd av år, föreningens dåliga ekonomi, det ökade intresset för allmän idrott och fotbollssporten var andra orsaker.

Gustaf Goods son Billy Good har i Mörsils sporthall satt upp en kavalkad av skidminnen, bl.a. ett inramat fotografi på John Fjällberg och dennes prissamling, samt ett antal skidpar av olika märken, bl. a. av Abel Röjsings tillverkning. Billy Good har också satt upp en komposition av de vallor och bindningar som användes av svenska skidlandslaget i Sapporoolympiaden i Japan 1972.

Sjömannen Gösta Larsson i Ocke tävlade framgångsrikt i skidlöpning. 1928 deltog han som 21-åring i Mörsils IF:s 4-mannalag tillsammans med Petter Bixo, Leonard Larsson och Elias Eliasson. Gösta segrade i Ockespelen 1936. Gösta som var en mästare i grundvallning av skidor med blåslampa och trätjära stod gärna till tjänst när Ockebarnen bad om hjälp med vallningen.

En praktfull tennpokal har donerats till idrottsföreningen av Ann-Marie Svensson, Mörsil. Texten på pokalen visar att den var ett uppsatt vandringspris 1934 gällande skidstafetttävlingar. Priset erövrades av Holger Svensson, Äggfors, efter segrar 1934, 1935 och 1936.

En landskapstävling för 5-mannalag i Mörsil anordnades den 18/2 1934: Tolv västjämtska klubbar och föreningar deltog: Storliens Skidklubb, Handöls Skidklubb, Åredalens Idrottsförening, Undersåkers Idrottsförening, Hållands Idrottsförening, Järpens Skidklubb, Kalls Idrottsförening, Hallens Idrottsförening, Kaxås Idrottsförening, Trångsvikens Idrottsförening, Näldens Idrottsförening och Krokoms Idrottsförening.

Särskilda skidtävlingar för juniorer, 15 km, och damer, 10 km, anordnades samtidigt.

Bakom inbjudan stod föreningsordföranden Daniel Bixo, sekreteraren Georg Lindgren, Johan Johansson "Post-Johan", Olof Höög, Jacob Sköld och Torsten Callerholm. Start och mål var förlagda till Daniel Bixos gård. Banchef var Leonard Larsson och tidtagare Axel Lutzen och Olle Robhe.

Skidutrustningen utvecklades allt snabbare på 1930-talet. För längdåkarna hade en smidig tåbindning kommit ut marknaden kallad rottfella, uppfunnen av en norrman. Breda skidor och breda stavkringlor var dock fortfarande ett måste för kunna ta sig fram i de snörika skidspåren.

Slalom- och störtloppsåkarna var utrustade med hickoryskidor med stålkanter och bindningarna var av s. k. kandahartyp med hög och låg fästpunkt.

Damernas skidklädsel hade ändrats dramatiskt. Kjolarnas tid var förbi och byxor och strumpor av golftyp förekom en tid innan välpressade s. k. slalombyxor blev dominerande. De hölls fast i pjäxan av ett band under foten.

De manliga längdåkarnas klädsel förändrades inte, skjorta och långbyxor av lätt tyg var liksom tidigare allena rådande. Utförsåkarna däremot var rena modelejonerna iförda lusekofta och eleganta välpressade slalombyxor.

En mycket stor skidtävling ägde rum i Mörsil den 3 och 4 april 1942 nämligen det 32:a svenska mästerskapet i budkavlelöpning på skidor på en 93 km lång bana med start i Nybyn, Mörsil, och mål i Bye, Mörsil. Banan med orienteringspunkter gick i svår terräng genom fem socknar, Mörsil, Undersåker, Kall, Offerdal och Alsen. 27 sex-Mannalag ställde upp.

Östersunds SK bärgade SM-tecknen och det dyrbara vandringspriset, Kungakannen, Sveriges förnämsta skidtrofé. Målgången vid "Petter på Bua" i Bye var mycket dramatisk. Gunnar Vårdell, ÖSK, och I 5:s Erland Vemdal låg jämsides vid slutspurten på gamla landsvägen in mot målet. Vägen var så isig att de tagit av sig skidorna och sprang in mot målet. Vårdell pressade sig först i mål ett tjugotal meter före Vemdal.

Västra Jämtlands lottaförening med fru Pierre i Mörsil som chef förplögade de 200 löparna och funktionärerna både natt och dag i Mörsils Folkets hus där också prisutdelningen förrättades.

Skidåkande damer fanns tidigt. Ett fotografi visande skidåkande damer vid Sällsjöns strand redan 1901 visar turistaffärsägaren Alma Friström från Mörsil med syster och två väninnor iförda tjocka kappor, skinnbrämde nertill. Till skidorna hörde endast en stav.

På ett vykort från 1913 syns skidåkande damer i Ocke iförda jackor och långa kjolar. Och på ett fotografi från samma tid var de skidåkande damerna iförda långklänningar.

I skuggan av mörsils manliga skidlöparhjältar på 1920-talet tävlade mörsildamerna över distansen 5 km och deltog flitigt i de anordnade märkningesåkningarna för att erövra de nationella skidmärkena. De skidtävlande damerna var iförda tröja och kjol av olika längd, halvlånga eller långa.

Skolbarnstävlingar anordnades för såväl flickor som pojkar där varje deltagare erhöll ett pris.

Ur Kerstin Olssons, "Kerstin i Sve", f. 1919, Sve, Sällsjö, memoarer har följande berättelse om damskidåkningens vedermödor hämtats:

"Konsum hade ett år i början på 1940-talet arrangerat riksmästerskapen i längdåkning i Östersund. Britt Näsberg och jag utsågs att representera Konsum, Mörsil. Först åkte jag skidor från Sve till Mörsil. Tåg till Östersund. Vi bar skidorna till Travet där tävlingen skulle starta. Där fick vi frukost på Travrestaurangen. Jag lade in allt vad jag kunde få i mej. Skulle samla krafter trodde jag. Efter ett par kilometer spydde jag upp gröten. Den var inte riktigt kokt, snarare rå. En lumparkompis till Ivan skulle vara där och hjälpa mej valla. När han såg mina tunga slalomskidor med stålkant skakade han på huvudet bara. De andra hade lätta skidor, var lätt klädda och stod i startområdet med en päls eller liknande över axlarna. Jag hade en präktig ylletröja, en tjugis sak som jag stickat själv med mönster av slalomåkare bl. a. Den skulle jag ju stila med men det blev liksom svettigt på flera sätt. Jag slutade som 37 av 100 och fick en portmonnä av skidlöparen Alfred Dahlkvist som var prisutdelare.

Gerd i Axel'ers och jag åkte riksmarschen på skidor. Den gick i Mörsil uppifrån kullarna. Ja, vi åkte skidor då först från Sällsjö, så åkte vi milen i Mörsil och sen åkte vi skidor hem, det blev ju tre mil. Tyckte inte det var något konstigt med det, men idag kanske? Någon enstaka gång åkte vi skidor till Mörsil och tog tåget till Åre. En gång på Skutan måste jag ha kommit lite fel för det var oerhört brant och farligt isigt. Jag fick lirka av mig skidorna och hacka mej med klackarna steg för steg försiktigt tills jag kom på bättre underlag."

Vid krigsslutet 1944 vaknade Mörsils idrottsförening ur sin törnrosasömn och började sända ut längdåkare och slalomåkare att representera föreningen. I Mörsil anordnades märkesåkning för att erövra de nationella skidlöparmärkena.

Föreningens slalomåkare Lars Birger Pettersson, Birger Hemlin och Hans-Elis Stenberg var de dominerande skidåkarna i föreningen de följande åren 1945, 1946 och 1947.

Den 22 febr. 1948 anordnade idrottsföreningens skidsektion i Ocke "Ockespelen" i längdåkning, tillika klubbmästerskap. Sven-Erik Wikström blev klubbmästare på 18 km, Tage Larsson tog hem oldbysklassen 9 km, Nils-Erik Nilsson vann juniorklassen på 12 km och Bengt Erik Larsson ungdomsklassens 6 km. Damer 6 km vanns av Sonja Nilsson.

1948 uppstod plötsligt ett otroligt intresse för backhoppning i Mörsil. Upphovsmannen var tapetseraren Carl "Kalle" M. Öhrevall. Man kan travestera författaruttrycken: "han kom som ett yrväder eller som en stormvind till byn" och blev omgående en populär ungdomsledare i Mörsils Idrottsförening med backhoppning som specialitet.

Två hoppbackar byggdes vid en grusgrop på östligaste delen av Mörsils kullar. Bonden Eric Eliasson i Åsan ställde marken till förfogande. Disponenten Tor Prydz, Äggfors AB, och Krångede AB stödde entusiastiskt backhoppningsprojektet och bekostade byggandet.

Ungdomarna Kjell Jonsson, Selmer Wiklund, Edvin Björling, Ture Lindgren, Tor Andersén, Bertil Lundkvist, Stig Andersson, Nils Bernhardsson, Love Källberg, Per Kålen m. fl. blev helt plötsligt backhoppare.

Kjell Jonsson, en son till Magda Brännholm som drev Folkets Hus kafé och matservering under tiden Mörsils kraftverk byggdes, var den mest framgångsrike backhopparen. Att beskåda hans våghalsiga hopp i Åsans hoppbacke blev ett sant söndagsnöje för mörsilborna. Vid ungdomstävlingar i Alpbacken, Östersund, tog Kjell Jonsson en 2:a plats. Vid en tävling i Dvärssätt tog Mörsils backhopp pojkar de fyra första placeringarna i ungdomsklassen, vilket föranledde särskilt omnämmande i Östersundspressen. Föreningen deltog med tio backhoppare i gränstävlingar i Gunnarvatten i Jämtland, och i Sörli Norge med goda framgångar.

Carl M. Öhrevall solade sig i glansen från sina framgångsrika hoppare och idrottsföreningen betalade glatt och villigt resekostnaderna. Öhrevalls stjärna dalade emellertid efter ett par vintrar och den märkliga backhoppartiden i Mörsils historia ändades därmed.

1949 arrangerade Mörsils idrottsförening en skidtävling för Västjämtland benämnd "Fjällbergsloppet". Delaktiga medlemmar i anordnandet av detta första Fjällbergslopp var bl. a. tjänstemän vid Mörsils kraftverksbygge i Krångede AB regi. De vistades tillfälligt i Mörsil under tiden kraftverket byggdes. Sekreteraren i föreningen Per Nilsson tillskrev John Fjällberg den 17 febr. 1949 med orden: "Då vi ha tagit oss friheten att uppkalla tävlingen efter Er, Herr Fjällberg, såsom varande Mörsils störste skidåkare genom tiderna, vore det för oss synnerligen hedrande och glädjande om Ni vid denna tävling ville vara vår gäst. Naturligtvis betala vi Er resekostnad." John Fjällberg hedrade också tävlingen med sin närvaro och åkte en god del av banan.

Den 20 febr. 1949 ägde tävlingen rum med start och mål vid Hemvärnsgården i Bye. 250 personer hade samlats vid målet för att heja på de 70 skidåkarna. Tävlingsledare var Sven-Erik Wikström, bitr. ledare Elmer Eriksson, banchef Folke Pålsson, sekr. vid start och mål var Per Nilsson. Presskontaktman var Fritiof Fredriksson.

För Mörsils IF startade i seniorklassen Folke Pålsson, Gunnar Forsell, Rune Krantz, Sven-Erik Wikström. Yngre juniorer: Uno Pettersson, Jörgen Lundqvist, Göran Bixo, Bengt-Erik Larsson, Per-Olof Larsson, Folke Nilsson, Ivan Edvardsson. Damer: Elsa Pålsson. Äldre juniorer: Nils-Erik Nilsson. Oldboys: Gösta Larsson, Karl Olofsson, Artur Bruhn.

Seniorerna åkte 3 mil, oldbysklassen 15 km och yngre juniorer 10 km. Elitskidåkaren Evald Fogelqvist, Häljesund-Kvitsle segrade bland seniorerna. Arthur Bruhn, Äggfors, tog hem segern i oldbysklassen och Göran Bixo, Bye, vann juniorloppet.

1950 anordnades det andra Fjällbergsloppet. Kraftverksfolket hade då dragit sina färde och tävlingsledare var fjärdingsmannen Per Thor med biträde av Elmer Eriksson. Vid Start och mål var C.A. Zennström chef med Kurt Jansson som biträde. Hedersgästen John Fjällberg hade skänkt ett vandringspris att erövras tre gånger av en senioråkare från Mörsil. Kjell Backström tog hem den första inteckningen i priset. Vid prisutdelningen var Hemvärnsgården till trängsel fylld av åskådare.

Helge Fryklund från Norra Hotagen vann seniorloppet. Artur Bruhn, Äggfors, tog en 2:a plats i oldboysklassen, och Sten Pettersson, Ocke, placerade sig på 4:e plats i klassen äldre juniorer. I klassen yngre juniorer knep Bengt-Erik Larsson, Mörsil, bronsplatsen före Uno Pettersson, Ocke, och Göran Bixo, Bye.

I det tredje Fjällbergsloppet 1951, som avkortats till 2 mil, med 100-talet deltagare vanns seniorklassen av Pelle Allander, Ope. Mörsils unge lovande Sten Pettersson, Ocke, blev den som fick svara för hemmaföreningens framgångar genom att segra i äldre juniorklassen. Fjällbergs vandringspris gick till Holger Svensson, Äggfors. Tävlingsledare var fjärdingsmannen Per Thor.

Det fjärde Fjällbergsloppet 1952 vanns av Offerdals Bertil Nilsson.

Sten Pettersson, Ocke, kom på 16:e plats i seniorloppet.

Tävlingsledare var Erik Sunding med biträde av Kurt Jansson och Josef Ahlbäck.

Något femte Fjällbergslopp blev det inte p. g. a. föreningens dåliga ekonomi och dåligt intresse.

Sten Pettersson, Ocke, var en av landets bästa juniorer vintern 1951. Han var hart när omöjlig att rå på för konkurrenterna. Efter segern i Fjällbergsloppet vann han uttagningsloppet till SLU:s riksmästerskap i Bollnäs i hård kamp med den kände skidlöparen Ivan Wettersten. Sten vann riksmästerskapet söndagen den 11 mars 1951 i kamp med 33 konkurrenter från alla landsändar. Stens segertid 34.04 på milen var en omskriven och lysande prestation på den tiden när 39 minuter var en vanlig varvtid på milen för seniorenerna.

Sten hade för många järn i elden för att kunna göra en fullödig satsning som senioråkare, men han går ändå till skidhistorien för den enastående prestationen att delta i samtliga Haldo Hanssons Minneslopp från 1959 till 1995. Andra långlopp som Sten åkte var Vasaloppet, Fjällskidan i Undersåker och Malmåloppet i Strömsund. Att han var flitig deltagare i "Kommunskidan", Ockespelen m.fl. hemmabetonade tävlingar var en självklarhet. Sten såg tillsammans med Kurt Önerud, Mörsil, till att såväl Mörsil som Ocke fick 2,5 km långa elljusspår.

1951 var slalomåkaren Lars-Birger Pettersson i bästa form och tog en tredje plats Mattmars slalomtävling den 11 februari och följde upp den prestationen med en överraskande 2:a plats i Anjeloppet efter den stora slalomkanonen John Fredriksson.

Vintern 1955 tog Mörsils Idrottsförening nya tag och tillsatte en kommitté för ungdomstävlingar i slalom och längdåkning, företrädesvis skolungdom.

I skidsektionen invaldes Arthur Bruhn, Kjell Backström och Hans-Elis Stenberg och de förstärktes i kommittén av Jone Bixo, Kurt Jansson, Erik Sunding, Bruno Bengtsson, Inar Molund, Axel Lutzen, Lasse Bring och Sven-Erik Dahl.

Skidsektionen fick i uppdrag att iståndsätta 1-milsspåret för märkesåkning.

Söndagen den 30 jan. 1955 anordnades en slalomtävling i backen vid John Bixo, Bye, med 15 deltagare i pojkklasserna och 2 deltagare i flickklassen, Märith Robbe och Inger Olsson, och några juniorer. De rutinerade seniorslalomåkarna Hans-Elis Stenberg och Lars-Birger Pettersson var också med och briljerade i backen.

Den 6 februari anordnades längdtävling för skolungdom med 30 deltagare i pojkklasserna och 7 deltagare i flickklasserna.

Idrottsföreningen betalade startavgifter 1958 och 1959 för deltagare i långlopp som Flyktingloppet och Haldo Hanssons minne. Skidkorp och skidstafett anordnades 1962 och 1963.

1965 började en del kända namn uppträda i skidsektionen, Thorbjörn Hägg, Kurt Önerud, Stig Johansson, Torsten Ullström, Nils Bring och Bengt Bergebo. Samma år begärde Eric Eliasson rivning av backhoppningstornet på "Åsanbacken" på grund av dess dåliga skick.

1966 och 1967 bestod sektionen av endast tre personer, 1966 Viveca Olofsson, Reidar Hålen och Hasse Hansson. 1967 Nisse Bring, Sten Pettersson och Reidar Hålen. Skidtävlingen "Kommunskidan" var en nyhet detta år med många deltagare. 1968 förstärktes skidsektionen och bestod av Kurt Önerud, Sten Pettersson, Rolf Bixo och Tore Wasell. Arbetet med anläggande av ett elljusspår påbörjades.

1969 hade skidsektionens Kurt Önerud hand om längdåkning. Ordförande för slalom var Kjell Berglund. Skidsektionen beslöt generöst att 15 kr skulle utgå till medlemmar som startade i långloppet Haldo Hanssons minne och utbetalade därtill startavgifter för Sten Pettersson, Kjell Backström och Uno Pettersson med 90 kr.

Föreningen fick hela 5.000 kr av Statens Naturvårdsverk och 3.961 kr av Lions Club för anläggandet av ett elljusspår.

Kommunskidan och Kommunstafetten anordnades i mars månad. En tidräknare inköptes för 142 kr och ett tidtagarur för 393 kr.

Holger Svensson tackade Kurt Önerud och hans medhjälpare för ett utomordentligt fint spår i samband med Kommunskidan.

Hösten 1969 beslutade föreningen att inköpa en lift av märket Slali för 13.000 kr. Den drivande kraften i föreningen för denna investering var idrottsläraren Lennart Andersson i Mörsils skola som önskade att få till stånd en slalombacke med lift för sina skolungdomar.

Föreningsstyrelsen beslutade att påbörja det s. k. "Torriskärnprojektet", d. v. s. en slalombacke med lift skulle anläggas i en backe ovanför Bye som kallas Torriskärn, en backe som använts för utförsåkning sedan gammalt. John A. Lundqvist fick 642 kr och M. Lunnan 294 kr för arbete på "Torriskärn". Bidrag till anläggningen inflöt från Lions Club med 2.000 kr och från Äggfors sociala fond med 2.000 kr. Byggnadslov erhöles och El. Energi AB:s elframdragning till liften slutfördes.

Sten Pettersson var 1970 ordförande för längdåkningsen och hade hjälp av Kurt Önerud, Uno Färnström, Bo Johansson och Kjell Backström. Ordförande för slalom var Nils Mårtensson med hjälp av Gustav Bixo, Harry Norlén och Allan Strid.

Vintern 1970 utnyttjades slalombacken i Torriskärn och liften av ett 20-tal ungdomar varje kväll och under helgerna av ett 40-tal personer. Två idrottsdagar för Central-skolans elever förlades till Torriskärn.

Markägarnas tillstånd för Torriskärnprojektet hade förankrats trodde föreningsstyrelsen. Det blev därför en stor överraskning för dem när en markägare hörde av sig på sommaren 1970 och omtalade att hon inte tillfrågats om placeringen av en lift på hennes mark. Hon ville inte ha varken slalombacke eller lift på sin mark och tvingade med advokathjälp idrottsföreningen att riva anläggningen.

Torriskärnprojektet rann därmed ut i sanden.

1971 blev ett utgifterårs år med 100 kr till Svenska Skidförbundet, avbetalning på Liften 1.450 kr, anmälningsavgift för sex åkare till Haldo Hansson Minne 240 kr, Föreningen El. Energi för "Torriskärn" 607 kr, Victors Advokatbyrå för "Torriskärn" 50 kr. Kundkredit AB för "Torriskärn" 2.999 kr. 200 kr till John Bixo för "Torriskärn".

Bidrag från Mörsils kommun till El. Energi AB 557 kr.

1972 var skidsektionen välbesatt med ordföranden Sten Pettersson, Kurt Önerud, Rolf Bixo, John-Bruno Jakobsson, Stellan Wännman och Gunnel Johansson för längdåkningsen och Kjell Ullström, Sixten Blom, Gustav Bixo, Nisse Mårtensson, Nils-Erik Nilsson, Bengt Bergebo, Leif Lunnan för slalomåkningsen.

1972 steg en skidåkande mörsildam ut i rampljuset. Segern i Malmåloppetets motionsklass i Strömsund gick överraskande till Mörsils Gunnel Johansson, som blev bästa dam totalt, när hon slog alla damseniorerna.

Hon invaldes i skidsektionen 1974 och 1975 men då som nygift med efternamnet Lindman.

1973 anlades ett 2,5 km långt elljusspår i Ocke med utgångspunkt från Bygdegården.

1974 delades skidsektionen upp i tre delar. För Mörsil svarade Gunnel Lindman, Kurt Önerud och Rolf Bixo och John-Bruno Jakobsson. För Ocke Nils-Erik Nilsson, Sten Pettersson och Jone Bixo. För Sällsjö Stellan Wännman, Kurt Jakobsson, Hasse Axelsson. För slalom Kjell Ullström.

Bidrag inkom från Naturvårdsverket till elljusspårarna i Mörsil och Ocke.

Lions Club lämnade 2.550 kr i bidrag till en skoter för spårning. Skoterförare var Lennart Wiklander.

Skidsektionen 1975 bestod av Gunnel Lindman, Kurt Önerud, Nils-Erik Nilsson för längdåknigen. Slalom, Göran Lindström.

UTSTÄLLNING MÖRSILS BIBLIOTEK

under tiden jan- mars -08

ÖVEROCKE BYS HISTORIA

MÖRSILS SKIDHISTORIA

MÖRSILS SJÖMÄN

**Tre intressanta utställningar med FÖREDRAG på
biblioteket**

onsdag den 23 januari kl.19.00

Föredragshållare: Benkteric Larsson

FRI ENTRÉ - FIKA TILL SJÄLVKOSTNADSPRIS

VÄLKOMNA önskar

Mörsils bibliotek / Mörsils Hembygdsförening

Yngve Röysing	61-65
“Ärans män”.	66-67
Pojklaget Falken.	68
Tävling i längdskidåkning 1933.	69
Friidrott.	70-72
Slalom.	73-76
Yngve Röjsings prissamling.	77-80
Fotboll.	81-90
John Fjällberg.	91-102
Skidåkarna Holger Svensson och Arthur Bruhn i Äggfors 1920.	103
Längdskidåkningens “gyllene decennium i Mörsil” - 1920-talet.	104-116
1930-talet.	117-120
Mörsilungdomens skidutrustning i slutet på 1930- talet.	121-123
Billy Good berättar.	124-127

Innehåll.

Förord.	1
Skidans historia.	2-4
Vargrännare.	5-14
Skidåkande damer vintern 1900/01.	15
Idrottsfamiljen Röjsing.	16-21
“Lill-Erik”.	22-23
Abel Röjsing, 70 år, berättar.	24-29
Yngve Röysing berättar om sin far Abel.	30-34
Silvermedalj.	35
Bronsmedalj.	36
Mörsils Skidlöpareklubb 1906-14.	37-45
Ol' Larsas barn.	46
Skolgossarna som erövrade Genbergstavlan.	47-49
Föreningen för Skidlöpningens främjande i Sverige fick en penninggåva av Mörsils Skid- löpareklubb.	50-51
Sportiga ockebor i 1913 års skidutrustning.	52
Abel Röjsings nya skidfabrik startar.	53-56
Om Abel Röjsing.	57-60

Förord.

Utöver källmaterial hämtat från krönikor, tidningar, kyrkböcker och arkiv krävs bistånd från historieintresserade personer och möjlighet att få ta del av deras personliga minnen, av deras samlingar av fotografier, memoarer och tidningsurklipp m. m. för att någorlunda kunna återge socknens skidhistoriska händelser de senaste 100 åren. Ibland tillkommer lyckosamma överraskningar.

Källmaterialet hämtat från Erik Folkwars, Olof Fredrikssons och dennes son Fritjofs, Ocke, krönikor är en bra grund att stå på. Den för Mörsils historiahängivne illustratören Billy Good spelar också en självklar huvudroll i sammanställningen.

Ett varmt tack riktas till Kurt Evensson. Han tar emot allt inlämnat historiskt material för Mörsils hembygdsförenings räkning och stöder sammanställningsarbetet.

Ett stort tack till Sten Pettersson, Ocke, som välvilligt ställt släktens gamla kalendarier och icke minst sitt eget goda historiska kunnande till förfogande.

Ett stort tack också till Ingrid Blomé, Östersund, som skänkt sin fars, framlidne Yngve Röysing, prissamling till Mörsils hembygdsförening och dessutom välvilligt ställt faderns tidningsurklippböcker till undertecknads förfogade. Det kan tillskrivas de lyckosamma överraskningarna som nämnts ovan. Materialet har utvidgat bilden av familjen Röysing som startade mörsils berömda skid tillverkning och stimulerade mörsils skidåkare till strålande tävlingsframgångar.

Mörsil och Östersund i december 2004.

Benkteric Larsson
Benkteric Larsson

1a

SVENSKA SKIDFÖRBUNDETS

DIPLOM

TILL

MÖRSILS IDROTTSFÖRENING

FÖR GAGNANDE OCH FÖRTJÄNSTFULL
VERKSAMHET TILL SKIDIDROTTENS UTVECKLING
SAMT FÖR STORT ANTAL ERÖVRADE
SKIDLÖPAREMÄRKEN.

STOCKHOLM DEN 27. NOVEMBER 1926.

Ordförande.

Sekreterare.

Utdrag ur Fritjof Fredrikssons bok "Västerled" utgiven 1987.

"Ämne som lockar:

SKIDANS HISTORIA.

Intresset för skidans historia är stort, inte minst i de västra delarna av Jämtland. Källskriften till följande artikel har producerats av en skidhistoriker av stora mått, regementspastorn Erik Modin i Sollefteå.

Vid en skidkurs i Nipstaden, anordnad av Skidfrämjandet 1926, nämnde Modin att den senare delen av 1800-talet var den tid då han närmare hade ägnat sig åt forskning i skidans historia. Under den nämnda tiden var förhållandena på detta område i stort sett lika med vad som varit rådande under århundradena tidigare. 1800-talets skida kan sägas vara den gamla ångermanländska skidan, säger d:r Modin.

Långskida.

Så långt tillbaka som man känner har skidparet bland allmogen utgjorts av en långskida (löpskida) och en kortare (annaren). Dessa skidformer har varit brukade i hela Norrland och ända ned mot Värmland. "Lappskidor" var den typ av skidor som var lika långa i paret och brukades i regel av lapparna, vilket också framgår av namnet.

Löpskidan tillverkades nästan alltid av tall med "tjur", d. v. s. av träd med täta årsringar och förhårdnader i träet. Kunnigheten hos allmogen att tillvarata dessa "tjurar" var i forna tider mer utvecklad, förtroligheten med naturen avtar i samma utsträckningen som bokbildningen tilltar. En skida tillverkad av en sådan "tjur" ansågs ha yppersta egenskaper.

Självrännski.

Inte underligt alltså att man kan spåra detta slag av skida även i sägen eller saga. I Härjedalen t. ex. har man hört talas om "självrännski" som inte kunde vara något annat än detta slag av skida. Det var nämligen den trolska egenskapen att det gick av sig själv då dess ägare steg på detsamma.

En del folk har kanske hört talas om "Gunnelisnålle" och "Blåfinn" som uppifrån Ådalen skulle åka ikapp ner till julottan i Sollefteå. Gunneli körde med en älg och Blåfinn skidade på ett självrännski. Den sistnämnde kom först till ottan på grund av sitt ypperliga skide.

Till löpskidan hörde som parskida, annaren. Som en följd av sin uppgift att tjänstgöra som "sparkskida", hade annaren en annan form och tillverkad av annat träslag än löpskidan. Vanligen gjordes den av björk och var betydligt kortare än löpskidan. Med annaren kunde åkaren utföra nödiga ansatser, vändningar och svängar under det han gled fram på löpskidan.

Vargannaren.

Det fanns flera typer av annare som t. ex. bredannaren som även många gånger fick namnet vargannaren, eller vargskidan. Denna skida kom till användning när snön var djup och lös och det var frågan om jakt på björn, varg eller lodjur. Forna tiders jakt (läs tjuvjakt) på ren eller älg har säkerligen haft sin betydelse vid uppkomsten av denna skidtyp. Med ett par bredannare på fötterna kunde jägaren lätt nog förflytta sig ute i markerna.

En annan form av annare var den s. k. vadd- eller vadannaren som helt eller delvis var skinnklädd på undersidan. Skidan fördes på den högra foten och användes alltid tillsammans med löpskidan. "Vadannaren" kom till användning särskilt under vårvintern och benämndes även "skarannar". Vid utförsåkning tjänstgjorde den bakåtvända hårremmen som spärr och hindrade återglid. Vid töväder och "klabbföre" hindrade skinnet snön från att fastna på skidan.

Ofta gjordes detta slag av annare av självrättig björk, d. v. s. av krökta björkstammar. Skinnbeklädningen utfördes antingen så att skidans hela undersida fodrades eller också delvis. I förra fallet veks skinnet över träet och syddes eller nubbades fast på skidans översida. I det senare fallet gjordes en inskärning i annarens botten under fotstället och så djupt att det ditsatta skinnet låg plant med skidans glidyta.

Bällingar.

Det skinn som brukades var "bällingar", "bänningar" eller "fettjan". Skinnet eller hårremmen skulle vara glatt och hård och därmed effektiv för sitt ändamål. Benskinnen från älg och ren förekom oftast, men även sådana från ko och häst kunde förekomma. I ett gott före på jämn mark eller snöbelagd is kunde man med en sådan annare och ett gott tjurskide sätta upp en otrolig fart.

Mera om de oliklånga skidorna.

I krigsakademins handlingar av år 1806 finns en avhandling skriven av en adjutant vid Hälsinge regemente vid namn O. A. Burman, son till bergmästare Burman vid Huså bruk. Under sin uppväxt i Kall hade Burman lärt känna lapparnas skidlöpning och rekommenderar för militärt bruk den oliklånga skidtyp som de norska lapparna använde. Det skidlöparkompani som var förlagt vid Snåsa i Nordtrönderlag använde sådana skidor, enligt den nämnda avhandlingen.

Den oliklånga skidtypen vars kortskida delvis var klädd med skinn på undersidan ansågs vara mycket lämplig för skarsnö och användes vid jakt på älg och ren. Detta slag av jakt var så allmän att man ansåg att älgbeståndet måste fredas på något sätt. Detta kom också mycket riktigt till synes i Magnus Lagbötes landslag 1276. Men då jämtarna alltjämt använde sig av både "skidor och båge" vid älgjakten måste lagbestämmelserna åter skärpas 1301.

En skidhistoria så god som någon kan man finna i den "Lefvernebeskrifning" som ekonomidirektören Pehr Wikström i Sundsvall lät trycka 1856. Denne Wikström var son till kronotorparen Jon Estensson i Medstugan. Under det svensk-norska kriget 1808-09 blev den unge torparsonen dagligen anmodad att rekognosera in på den norska sidan för att underrätta sina uppdragsgivare om den norska militärens förehavanden. De skidor som Wikström då använde finns bevarade på läns museet i Östersund.

Arne Zettersten i tidskriften "Jämten" har berättat att ett par skidor av stort intresse funnits i Sällsjö. Skidorna har på undersidan en nära fem centimeter bred ränna. Den långa skidan mäter 3,11 meter och den korta 2,82 meter. Som tidigare nämnts lämpar sig det oliklånga skidparet för skarsnöjakten. På grund av vildrenens försvinnande och framförallt genom en bättre jaktvård avtog detta grymma jaktsätt. Till följd av detta försvann efter hand även de oliklånga skidorna.

En tydlig norsk påverkan har ägt rum avseende skid tillverkningen i de västra delarna av Jämtland. I Fjällsågen i Oviken fanns en gång en berömd skidmakare vid namn Trapp. Hans skidor fick givetvis namnet "trappskidor" och var långa och ganska tunga samt påminde mycket om de norska "Selbuskidorna".

En annan berömd skid tillverkare var Olaus i Köjan i Undersåker. De schackrutade fram och bakändarna samt den långt utdragna skidspetsen var utmärkande för hans skidor.

Den gamla varg- björn- och älgjägaren Erik Ersson, Strand, med varg-
spjutet i handen. (Se gamla sockenkrönikan!)

Att jaga älg på skarsnö var fordom ett lika omtyckt som grymt jaktsätt. -

Personer, som om vintrarne ofta lågo ute på jakt, fingo vanligen en åt sidan lutande kroppsställning. Detta ansågs bero på skidlöpningssättet. Högra fotens skida, kallad annar (isländska öndurr = skida som löper före), var kortare än den andra. Man brukade blott en staf, som hölls med båda händerna. Härigenom fick kroppen under löpandet en sned ställning, hvilket äfven røjde sig, då man gick utan skidor.”

“Per Nilsson i Ocke satt i medlet af 1800-talet en vinterdag och spisade sin “undun” då han helt plötsligt genom fönstret fick se skara älgar lunka öfver ägorna ned mot den isbelagda och snötäckta sjön. Gripen af jaktifver ryckte han bössan från väggen, skyndade ut på sina skidor och, jämte en kamrat, som utan eldvapen endast följde med för att hjälpa till att flå och stycka djuren, ilade iväg efter det lockande rofvet. Men äfven älgarne raskade på, så att deras förföljare först mot aftonen kommo dem så nära, att de kunde försöka att skjuta. Per spände hanen och knäppte till, men - det klickade. Då kamraten gjorde honom uppmärksam på, att hans bössa hade hvarken knallhatt eller laddning och att han, skytten, äfven glömt taga med sig ammunition, svarade han på sitt korta läspande sätt helt lugnt: “Ja, ja, dé trött int löön då” (ja, ja det tröstar inte löna då).”

Mörsils sockenkrönika, andra delen av Erik Folkwar.

“Mörsilsvargen”.

En vargjakt i nådens år 1926.

Strax på nyåret 1926 var det halvt om halvt litet otryggt för mörsilborna. En bjässe till varg gjorde under ett par veckors tid trakten kring byarna osäker, och efter skymningens inbrott for den och smög kring stugknutarna. Folk såg vargen överallt, oftast på de mest befängda ställen. Man rustade sig med påkar och störar och -naturligtvis- skjutvapen, den så hava kunde. “Vargskräcken” grep omkring sig dag för dag, tack vare alla varghistorier som voro i omlopp, och som också ökade i antal dag för dag.

Varghistorierna kommo i tidningarna. och vargen fick namnet “Mörsilsvargen”.

Den 11 januari kulminerade spänningen i sinnena men också i bösshanarna. - “Va e de för eländiga nimrodar vi har, som inte kan göra oss av med varg-plågan?!” tyckte folk. Men, den nämnda dagen bar det löst med jägarfolket. Några duktiga skidlöpare och jägare uppe i Mörsil fingo tidigt på morgonen upp färska spår av gråben, och så bar det iväg.

Vargränning och älgjakt på skidor på 1800-talet.

I Mörsils sockenkrönika, utarbetad av Erik Olsson 1905, berättas att Erik Ersson och hans bror Petter på Strand hade en intressant vargjakt på 1860-talet.

“En vinter upptäckte de, huru en varg lomade af och an ute på isen, synbarligen i mindre vänliga afsikter mot gårdens hundar. De gjorde sig raskt i ordning för jakten. De fäste ihop två par tömmar, uti hvilket tåg de togo jakthunden, som nu egentligen skulle utgöra agn eller lockbete och betslade en rask häst. Deras uträkning var att åkande och med hunden liksom i släptåg kunna komma inom skotthåll. Petter var känd, säger brodern, som mycket träffsäker skytt. Efter en stunds körande hit och dit - föret var utmärkt på sjön - kommo de vargen allt närmare. Denne vände sig om då och då och kastade lystna blickar på den skällande hunden. När de hade skotthållet inne, stannade de och gåfvo honom en kula med den verkan, att vargen tumlade om under “illt” tjut. Snart kom han dock på benen och blödande ilade han mot sörlandet och in i skogen.

De hade glömt att ta med sig skidor, hvarför Erik vände hem med hästen. Petter skulle till fots börja förföljandet, till dess brodern hunne hem efter skidorna.

Det drog om timmar, innan de bägge bröderna uppnådde den sårade vargen. Han hade kryssat från höjd till höjd, öfver kärr och moras. Erik, som var skickligare skidlöpare än Petter, hade fått försprång och kom alldeles oförhappandes öfver vargen. Med sin skidstaf sökte han genast förpassa honom till de sälla jaktmarkerna, men ena skidan krånglade med detsamma öfver ett vindfälle och han tog öfverbalans och föll åt sidan i den djupa snön. Skidstafven höll han dock fast, men vargen hade huggit tag i dess andra ända och sökte rycka den ur sin fiendes hand, under det han tuggade på den, så det knastrade. Då Erik, där han låg i drifvan, skakade och ryckte på stafven, höll vargen igen, och då Erik höll igen, ryckte och skakade vargen. I denna intressanta ställning fann dem Petter, som nu nådde efter. Ett välriktat slag öfver pannan utaf hans skidstaf gaf ulfven bane.

Att få med sig hem jaktbytet var ingen lätt sak. De båda jägarna voro uttröttade och “skråggen” tung. Efter en kort rådplägning hade de sättet klart. De bundo med en halsduk vargens hufvud mellan hans framben, fattade tag i hvar sin framfot och “rände” (åkte på skidor) jämsides med bytet emellan sig, hvilket med bakre delen af ryggen fick släpa på snön.

Storvargen ville dock synbarligen ej gärna lämna den bygd, vars namn han fått, ty först fram på middagen hade han nått Ocke. Han hade fått ett litet försprång framför jägarna, så han kunde sätta sig och "ta fem minuter" på isen strax utanför krönikörens båtbygga.

- Du store! Vargen . . . vargen! - Hela gården ut för att titta på vargen, förstås. Och mitt emot, på andra sidan sjön, hela byn ut och titta och skrika: "Storvargen! Storvargen!" Men vargen, han bara satt, han! Satt och tog igen sig, som en varg brukar ibland. Vi fingo titta på honom riktigt grundligt, och han tog ingenting för'et. - Ja, men de va allt en stor rackare! sa' Gösta och glömde alldeles pilbössan han hade i handen . . .

Nu reste sig vargen - han hade upptäckt jägarskaran borta på sjön - gjorde ett väldigt "lappkast" och satte iväg som en oljad blixtn mot Ytterocke-hållet. Och så kommo jägarna, en, två, tre . . . sex, sju . . . ja, en hel hop! De flåsade och stakade på allt vad tygen höllo, men det var i alla fall uppenbart, att de icke skulle nå "Mörsilsvargen" inom Mörsils gränser. Det gjorde de inte heller. De nådde honom aldrig. Våra bålda vargjägare måste till sist ge upp.

Men "Mörsilsvargen" jagades vidare. När det ena jägarlaget tröttnade, tog det andra vid. Stundom var tjugotalet jägare i farten, men vargen klarade sig genom hela Jämtland och en god bit därbortom. Men i Hälsingland blev det inte "roligt minsann" för vargen, ty där mötte han äntligen sin baneman.

"Mörsilsvargen" var en sibirisk varg av största formatet. Han lär ha blivit uppstoppad och fraktad till något museum - icke Mörsils, tyvärr.

"Mörsilsbjörnen".

En söndagsmorgon på vintern 1925 upptäcktes, att en stor björn kommit gående över älven, i trakten av Römmen, samt fortsatt sin väg förbi kyrkan och norrut. Bygdens jägare höllo i hast rådslag, och det dröjde ej länge förrän några ivriga och modiga nimrodare satte iväg efter björnen. Mörsilsjägarna hunno likväl icke fatt besten, vilken emellertid av andra fälldes på Landösjön i Offerdal.

www.lambson-art.com

2003/05/26

Vargskräck.

Av John E. Larsson, julen 1925.

Traditionsenligt letade jag på julafton i Mankelskogen efter den perfekta julgranen att ställas upp och pyntas på slaktar`s salsgolv. Letandet tog som vanligt tid och mörkret hade fallit när jag skidade hemåt mot kullarna.

Mellan granstammarna skymtade den månupplysta skogsglántan vid "Rikkes" ladugård. Det var ljust som på dagen i glántan. Ett främmande hungrigt yl ur många strupar nådde, dämpat av snön på träden, mina öron.

I bakhuvudet fanns dagsfärsk nyheter om vargflocken som natten innan strukit omkring i närheten av Bixos ladugård i Bye. När jag gled ut i glántan ångrade jag min obetänksamhet.

Mitt på glántan rev vargflocken en stor älgdjur. Vargarna cirklade oupphörligt runt tjuren och gjorde utfall mot denne. Med benen nedsjunkna i skarsnön och blödande från bog och bakdel kastade tjuren ifrån sig de anfallande rovdjuren med huvudkast och frambenssparkar. Vargarnas käftar dröp av blodfärgad fradga och de vita huggtänderna gnistrade i månskenet.

Jag försökte förgäves slinka tillbaka in i skogen oförmärkt. Flera vargar kom rusande mot mig. Jag kastade granen mot dem, krängde av mig ryggsäcken, och skidade i vild karriär uppför kullarna. I besinningslös skräck nådde jag toppen. Det knastrade från skidornas bakändar när ledarvargen högg tag i dem.

I dödsförakt kastade jag mig utför det branta stupet ned mot slaktar`s ladugård. Jag nådde ladugårdsdörren i högsta fart med den vilt tjutande vargflocken i hälarna. När jag med frusna valhänta fingrar försökte ta av mig skidorna kastade sig den väldiga ledarvargen med glänsande vita huggtänder mot min strupe.

När vargtänderna högg in i strupen fann jag mig sittande i min säng badande av svett med mina händer runt strupen.

Ur ett gammalt album

Skribenten Olof Fredriksson, Ocke, överlämnade fotot på de skidåkande damerna till Mörsils Hembygdsförening under sitt ordförandeskap tiden 1930-1960.

Skidsportande samer vintern 1900 - 01
Fjället, som skymtar i bakgrunden, är
Sällsjöfjället sett från byn Sällsjö. Nog
förefaller det oss, som om samernas utrust-
ning skulle vara en smula opraktisk. En
skidsäva för var ^{och en} så de långa, tjocka
kapporna nämligen skinnbrämde.

Ni vill veta namnen på de sportande samerna.
Från vänster räknat: Gerda Lindström f. Andersson
från Östersund (g. m. en bror till Saxon), Emy
Aminoff, Alma Frithjöm, Anna Sjöberg o. Mar-
greta Eriksson, de tre tiunämnda Mörsilsbor.
O. F.

IDROTTS-
FAMILJEN
RÖJSING

Familjen Röjsing, Mörsils fs.

Torpet i Töfra, Bye No 2, Mörsils fs. Torparen ABEL Petrow Rafaelsson Röjsing, f. 7/4 1871 i Sparbu, Norge, d. 24/1 1946. Norsk medborgare. Erhöll svenskt medborgarskap 17/9 1905 vid Unionsupplösningen.

Gift sig 30/10 1898 med Kristina Eggström, f. 16/5 1874, d. 26/10 1952.

Barnen:

Nils, f. 14/8 1898, d. 1/10 1986.

Elin, f. 28/9 1899, d. 16/4 1981.

CARL Rudolf, f, 13/10 1901, d. 28/5 1995.

Anna, f. 26/9 1903.

Astrid, f. 4/11 1905

Ingrid, f. 22/8 1911.

Ottilia, f. 29/8 1915.

YNGVE Filip, f. 3/4 1921.

Torpet Tövra var beläget på södra sidan av Indalsälven i Mörsil.

Norske medborgaren och lantbruksarbetaren ABEL Petrow Rafelsson-Røjsing, f. 7/4 1871 i Spaebu, Norge, var en mästerlig tävlingslöpare på skidor i Norge och Sverige på 1890-talet och några år in på 1900-talet. Han arbetade en period på 1890-talet inom räjongen Offerdal-Ocke-Mörsil och finns noterad i Erik Pettersson J:r, Ocke, kalendarium 1895-97 rörande arbete på Oppgården, Ocke, och resor till tävlingar. Abel reste ofta och långt, bl. a. till Östersund, Falun och Gävle med prispallsplaceringar som resultat.

Abel gifte sig i Bye, Mörsil, vid sekelskiftet och bosatte sig som torpare där. Han erhöll svenskt medborgarskap vid Unionsupplösningen 1905.

Källor: Mörsils kyrkböcker på Landsarkivet, Östersund.

Erik Pettersson J:r kalendarium, Ocke, gm Sten Pettersson, Ocke.

Fotoinnehavare: Sten Pettersson, Ocke.

Abel Petrov Röjsing föddes i Ogdal, Norge (iSteinkjer-trakten. Hans Efternamn var Rafaelsen, men antog senare efternamnet Röjsing. Det var namnet på hans första arbetsplats, Röjsinglia, som gav honom uppslaget.

Redan som 15-åring bestämde han sig för att flytta till Sverige. Livs- och arbetsvillkoren ansågs då vara mycket bättre än i Norge. Han fick sällskap på vägen av sin broder Håkon, som följde honom till gränsen mellan Norge och Sverige.

Först kom han till Ansätten, Föllinge, men efter en tid flyttade han till Tövra på södra sidan av Indalsälven i Mörsil. Här sysslade han med skogsarbete och dikesgrävning. Än i dag kan man se spår av hans verksamhet i form av långa, djupa diken i skogen söder om Tövra.

På Tövra fanns då en jordbrukare som hette Per Egström. Han hade en vacker syster som hette Kristina, vilken Röjsing förälskade sig i och senare gifte sig med.

Senare flyttade han till Mörsil och 1903 inköpte han mark där han uppförde bostad och startade sin berömda skidfabrik.

Från början gjordes skidorna av björk, men fjällturisterna ville ha robustare material, varför han även tillverkade skidor av hickory. Detta material importerade han från en firma i Oslo, som hette AS Jens Frang.

78 x 54/3
KE

MæRåkes

TIDNINGEN FÖR MÖRSILBYGDEN

BOX 92, 830 04 MÖRSIL, TEL 0647-66 52 12, FAX 66 52 13.
REDAKTÖR: STEFAN HELLSPONG. ANSVARIG UTGIVARE: BERNT SÖDERMAN

Känn din hembygd.

Aktiebolaget A Röjsings skidfabrik

Idag är det inte så många mörsilbor som kommer ihåg att det i Mörsil har funnits en skidfabrik.

Tillverkningen började i liten skala år 1903 och upphörde omkring år 1945. Fabrikerna, som låg på Hornevägen har senare byggts till bostadshus.

Vi skall berätta något om skaparen av företaget. Han hette Abel Petron Rafaelsen och var född år 1871 i Ongdal i Norge. (i Steinkjertrakten) Sedan han slutat skolan fick han sitt första arbete på en säter (fäbodvall) som hette Röjsinglia. Detta inspirerade honom att byta sitt efternamn till Röjsing.

Redan som 15-åring beslutade han sig för att flytta till Sverige. Då var levnads och arbetsvillkoren bättre här. Han fick sällskap av sin bröder Håkan fram till riksgränsen, därefter vandrade han till fots och så småningom kom han fram till Ansätten i Föllinge. Här försörjde han sig en tid på dikesgrävning och skogsarbete. Sin första bostad i Mörsil fick han på Tövra och där fortsatte han med samma arbete som i Föllinge. Ån idag kan man se de Kron-diken han grävde på Byeston och området kring Byedolpen.

Han förälskade sig i torparen Per Eggströms syster Kristina och efter giftermålet flyttade de fram till samhället. Röjsing var en duktig idrottsman och särskilt skidåkning var hans starka sida.

Han hade stora framgångar i många tävlingar, bl a deltog han flera år i Nordiska Mästerskapen. År 1902 blev han uttagen till en tävling i Holmenkollen. Dessvärre misslyckades hela det svenska laget, och det var detta, som fick Röjsing att satsa på skiditillverkning. I Holmenkollen lärde han sig att de långa skidorna som svenskarna tävlade med var alldeles för långa i den mycket kuperade terrängen i Norge. I Sverige förlades tävlings-spåren på sjöar och plan mark och då var långa skidor lämpligare.

Trots att han saknade teknisk utbildning började han att köpa och även konstruera egna maskiner för sin verkstad.

Till Mörsils Hembygdsförening har i dagarna av Avel Röjsings son, Yngve, överlämnats som gåva en planritning på fabriken.

Där framgår det att i lokalerna inrymdes bl a planhyvel, klyvsåg, bandsåg, fräs samt en maskin för filnig av bandsågblad, lackerings- och vallningsbänk mm.

Som kuriositet kan nämnas att ett aktiebrev, som är utställt på Karl Röjsing och undertecknat av Abel Röjsing, Nils Mårtensson samt Rickard Eliasson ingår i donationen. Tydligt har aktien gett avkastning, ty flera kuponger är inlösta.

Det visade sig att Röjsings skiditillverkning gick mycket bra och försäljningen var en del år uppe i tusentals par. Storåkare som Jonas Fjellberg och Lorentz Persson bl a, tävlade på skidor från Mörsil.

Av reklamblad från den tiden framgår att ett par skidor med bindningar och stavar betingade ett pris av 38 kr. Som kuriosita kan nämnas, att när man senare tömde de gamla lokalerna på kvarvarande skidor, försålde man på en auktion i Mörsil skidor utan bindningar för 250:- - 300:- kronor paret.

Från början användes enbart björk vid tillverkningen, men många fjällturister ville ha robustare saker, varför han även tog upp tillverkning av hickoryskidor. Hickory köpte han i Norge av en importör i Oslo som hette AS Jens Frang.

Han hade många gånger svårt att få tag på lämpligt björkvirke, varför han ofta köpte virke både från Hälsingland och Värmland. Ibland köpte han skog på rot och ombesörjde själv avverkning och transport. En tid hade han också en filial i Karlstad.

Som man kan se på fotografiet ovan, hade Röjsing erövrat en stor samling av både pokaler och medaljer under sin tid som idrottsman. Han hade även erhållit ett flertal guldmedaljer, som han fått för sina skidor på utställningar.

När han år 1921 fyllde 50 år, lät han dela upp samlingen i åtta lika delar så att barnen fick var sin del av prissamlingen. Man kan anta att alla priserna finns bevarade, men på åtta olika platser i Sverige.

Abel Röjsing avled år 1946 och har sin grav på Mörsils östra kyrkogård.

Medaljer erövrade av Abel Röjsing.

Östersunds Idrottsförening. Pris vid täfling.

Föreningen för Skidlöpningens Främjande i Sverige. Pris vid täfling i skidlöpning.

Tröndelagens Friidrettskretser. Idrettskongen OLAV.

Kongl. Jemtlands Fältjägarregementes Målskjutningsförbund.
2dra PRIS 1904.

FÖR SVERIGE.
17601 A. Röjsing.

Föreningen för Skidlöpningens Främjande i Sverige. Guldskidan.

Östersunds Distriktloge

har utfärdat detta

MEMLEMSKORT

till dess värdige medarbetare

Anders Rönning

som nedanstående dag blef medlem af denna

Distriktloge,

och varder detta medlemskort gällande så länge innehafvaren fullgör sina
inbetalningar till distriktloge och underordnad loge
samt är laglig medlem af vår orden.

Goodtemplar-Ordens mål:
*Rusdryckernas utrotande,
Mensklighetens förbrödning*
Dess motto:
Tro, Hopp och Kärlek.

*Har du gjort head pligten bjuder,
Så är hvarje annan stämma svag
Mot den som i ditt hjerta ljuver.
Göthe.*

Östersund den 4 Junii 1898

Anders Rönning

D. F.

A. Rydberg

D. S.

**“Skidlöparen” Erik Eriksson, f. 21/2 1882 i Mörsils fs., d. där i
dec. 1956.**

Artikel i Ö.P. av mörsilskribenten Fritjof Fredriksson, Ocke, 1950.

När “Lill-Erik” tog skidlöparmedaljen.

Hustomten på ålderdomshemmet i Mörsil, Erik Eriksson, i dagligt tal kallad Ecke, tar sig en vilopaus mellan sina bestyr att sköta de “löpande” ärendena i hemmet. Vi bjudes att stiga in i hans rum som han delar med Mörsils för närvarande äldste innevånare “Masen” Johansson. Ovanför Eckes säng hänger en sköld med medaljer och idrottsintresserade som vi är så väckes vårt intresse och vi frågar vart han erövat dessa fina medaljer.

“Det var år 1899 jag var med på min första stortävling”, börjar Ecke. “Tävlingen gick i Sundsvall och c:a ett 70-tal åkare ställde upp. Dessförinnan hade jag åkt på en del smärre tävlingar på hemtrakten med rätt så goda resultat, det var endast **Abel Röjsing** som var mej litet för svår. Vid denna min första stortävling hamnade jag på 12:e plats. Högre upp på prislistan kom jag året därpå i Härnösand, då jag om inte minnet vilseleder blev 6:a. Det var andra lagar och regler då för tiden, inga åldersgränser förekom då, jag var ju bara en 17-års yngling på den tiden och distansen var ju för mej som alla övriga 3 mil.”

Regler och priser för skidåkare.

“Råkade man på att bli omkörd av en medtävlare så behövde man inte kliva ur spåret med mer än en skida. Beträffande priser så var det inga dyrbara pälsar eller fina golvmattor på den tiden, det var på sin höjd en liten pokal samt minnesmedaljer till de främsta. Det var äran att bli bland de första som var den stora drivande kraften i allt vad skidtävlingar hette. Men trevligt och intressant var det och högtidligare tillfällen får man väl inte uppleva än prisutdelningarna efter dessa stortävlingar då den ungdomligt stolte ynglingen ur landshövdingens hand fick mottaga sin med svett och möda erövrade medalj.”

Sista tävlingen i Mörsil.

Det var i huvudsak vad Ecke hade att förtälja från hans år som tävlingsåkare. Sin sista tävling gjorde han på hemmaplan vid en tävling i Mörsil. Ecke blev då etta och gjorde därmed en ärofull sorti ur tävlingsspåret. Det har nu gått snart 50 år sedan dess, men Ecke påminnes ännu om stolta ungdomsår genom sina medaljer som bär inskriptionen: “Manlig idrott - fädrens arv.” F.-son.

Juniorer i Mörsil 1899.

Fr. v. Erik Eriksson, f. 21/2 1882, bondson från Söder Myckelgård, Erik Eriksson, f. 16/4 1882, förvaltarson från Äggfors, Petter Pettersson, f. 11/1 1883, handlarson från Bye. Söndagen den 22/1 1899 segrade Erik Eriksson d.y. och Erik Eriksson d.ä. tog 3:e platsen i en skidtävling i Mörsil. De fick 5 kr vardera i pris. Erik d.ä. deltog framgångsrikt i en skidtävling i Sundsvall från vilken han hemförde en bronsmedalj.

Källor: Landsarkivet, Östersund.

Tävlingarna: Erik Pettersson J:r kalendarium gm/ Sten Pettersson, Ocke.

Fotoinnehavare: Sten Pettersson.

Abel Röjsing som 50-åring med sina skidpriser och medaljer.

Efter det yngste sonen Yngve fötts den 3/4 1921 och Abel fyllt 50 år den 7/4 samma år och därvid fotograferats vid sin prissamling lottade han ut sin prissamling till sina åtta barn. Han delade upp sina pokaler och medaljer i åtta lotter på så sätt att den största och minsta pokalen utgjorde en lott och så undan för undan på det sättet och så fick barnen dra var sin lott.

Inför sin 70-årsdag intervjuades Abel Röjsing av ÖP-Sport. Se ÖP lördagen den 5 april 1941.

I Kollen 1903.

Jämte berättar om den svenska skiddebuten på norsk mark. Abel Röjsing i Mörsil var med i den första svenska truppen till Kollen.

- - -

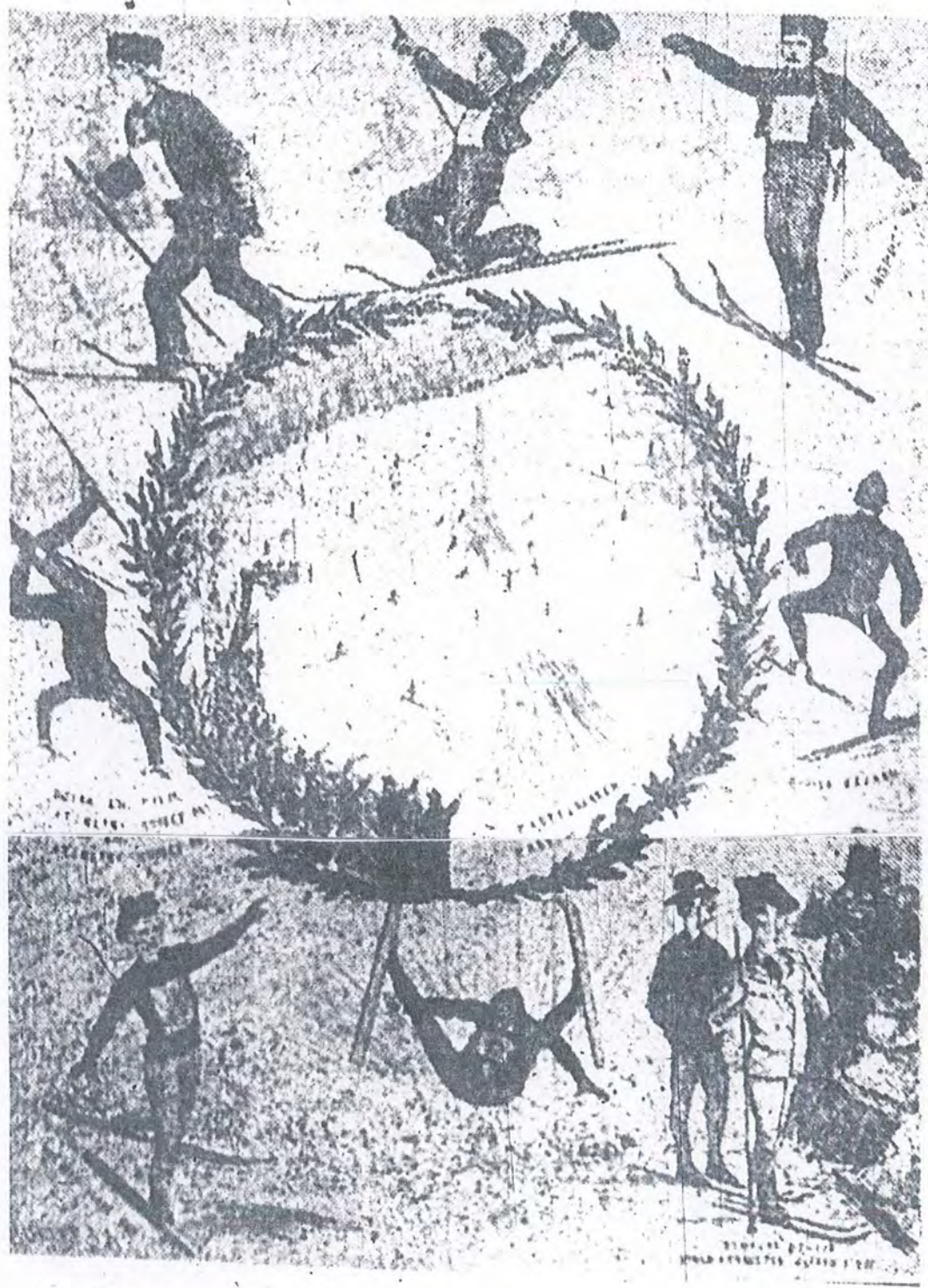
I slutet av januari 1903 reste de första svenska skidlöparna till Holmenkollen, Norges klassiska tävling. I den 23 man starka truppen befann sig även en jämtlänning. **Abel Röjsing från Mörsil**, en naturaliserad norrmän som så småningom gick den numera vanliga vägen från aktiv skidlöpare till skidtillverkare. Hr Röjsing fyller på måndag 70 år och berättar för ÖP-Sport en del minnen från sin skidlöpartid.

- - -

Vårt första nappatag på skidor med norrmän och finnar togs 1892. Det var på hemmamark - i Stockholm - och i slät terräng. Det dröjde sedan i 11 år innan vi debuterade utomlands och det skedde i självaste Holmenkollen. Norrmännen hade dessförinnan i många år gjort fåfänga försök att få utlänningar att möta upp i Kollen. När svenskarna till sist kommo, så kommo de som sagt manstarka, hela 23 stycken, för övrigt det största antal deltagare som någon utländsk nation någonsin anmält i en norsk tävling.

Tyvär gick det rakt åt skogen - bokstavligt talat, ty "på 11 fots skidor klarar man inte Kollen", som en svensk tidningsman skrev. De 23 svenskarna hade inte ens ett spår till chans och N. A. Hejdersson, sedermera Svenska Skidförbundets kassör, som startade först, blev så förtvivlad då han ideligen fastnade och föll - samt blev omkörd - att han till sist gick ur spåret, placerade skidorna mellan två stenar och trampade av dem. Sedan gick han tillbaka till startplatsen och sade till den som ville höra på: "Vilken otur. Jag låg så fint, men så råkade jag köra av båda skidorna ..."

Bäste svensk, Å. Grubbström från Jokkmokk, blev 18:e man med tiden 4.46.53. Tävlingen vanns av Karl Hovelsen, en 26-årig murare från Oslo, som representerade Baerums Skiklubb. Han reste två år senare till Amerika, där han var med om att stifta Skidklubben "Norge" i Chikago. Senare kom han till Colorado, där han med stor iver och skicklighet arbetade på att införa skididrotten. Hovelsen räknas f. ö. som en av skidsportens pionjärer i U. S. A.

Tecknarreportage från Holm enkolttävlingarnas barndom.

I Norska Ski-idrettens Fremmes årsskrift heter det bl. a. om svenskarnas skidutrustning 1903: "Mens svenskene i 17 km. rennet alle gick med korte ski, brukte de fleste i 50 km rennet lange, smale svenske ski og man fikk her utmerket anledning til å trekke sammenligning mellem de forskjellige skitypers skikkethet i vårt lende. De korte ski var avgjort de beste."

Vad säger nu Hr Röjsing om den svenska debuten i Nordmarka?

- Ni frågar om Holmenkollen 1903. Ja, det var ett totalt fiasko, men sägnen om 11 fots skidor är nog en smula överdriven. Så vitt jag vet använde ingen längre skidor än 9½ fot (c:a 285 cm.) och själv hade jag 8½ fots, men även detta var för mycket. De flesta hade nog 9½ fots skidor med mycket högt spann, vilket jag anser vara mest olyckligt, ty med det höga spannet är man totalt ur stånd att göra den minsta sväng utan att kasta skidorna. De flesta av oss gingo också enligt vad jag kunde konstatera på öronen rätt så ofta. Kraft och vilja att segra saknades nog icke utan nederlaget får nog främst skrivas på skidmaterielens konto.

Att förhållandet sedan blivit ett annat, fortsätter Hr Röjsing, beror nog mycket på den tävlingsskida som jag lanserade efter hemkomsten, så man får väl anse att skidnederlaget 1903 åtminstone hade något gott med sig.

Min första tävling.

Den första tävling jag deltog i, berättar Hr Röjsing vidare, var 1886 i Röjsinglia i Ogdalen, Norge, men där blev jag endast 4:e man, både i längd och backe. Det var för övrigt den enda tävling jag deltog i på norsk mark -utom Holmenkollen förstås, där jag dock tävlade som svensk.

1895.

1895 var jag med i en tävling i Östersund och där blev jag också fyra. Det var en vårfrudag och solen gassade så hårt ute på Frösön att det klabbade ordentligt. Efter nutida sätt att kommentera saken skulle det förmodligen ha hetat att jag "vallat bort" mig, men sådana uttryck förekommo inte på den tiden. Mina laggar hade jag köpt av en torpare i Offerdal för 7 kr., inte så dyra don alltså.

Stavarna köpte jag hos Lundholms i Östersund och det var det enda par som gick att uppdriva i staden då. De gingo emellertid i trasor ute på Frösön, så att jag fick åka till målet vid badhuset utan stavar. Det var andra tider än nu, då spåren vimla av nöjesåkare och supporters som äro villiga att låna ut sina stavar.

Backåkning.

I backåkningen senare på dagen gjorde jag visst dagens längsta hopp och stod, men bägge skidbrättena blevo kvar i backen och jag blev nekad att åka på de stumpar som voro kvar. Detta talar jag om endast för att visa de nuvarande skidåkarna vilka svårigheter som funnos på den tiden då skidåkningen var redo att lämna puppstadiet.

Ö.-P. Refererar den av hr Röjsing omnämnda tävlingen på följande sätt:

“På söndag höllos backtävlingar på Östberget. Anordningarna med de terrassformigt uppställda brädgolvsplattformarna å ömse sidor om stupen, den livliga musiken och de stora i en skarp vind smattrande flaggorna gjorde förträfflig verkan.

Först tävlade ungdomen på 1-metersstupet. Det hela gick förträffligt och knappast ett fall förekom. Likväl påpekades såsom felaktigt och farligt att omkring hälften av tävlarne begagnade stavarna. I löpningen med 2-meterssatsen utdelades intet pris. Endast en jämtlänning, hr Jörgensen, tävlade här och gjorde rätt vackra hopp, men bröt redan i första språnget ena skidan samt föll i det andra. Totalomdömet av själva tävlingarna torde vara att de erbjödo mycket intresse och att resultatet måste betraktas som det bästa som under givna betingelser gärna kunde uppnås.

Ur sportsynpunkt hava vi, likaledes från sakkunnigt håll, upplysts att tvåstavslöparne i sporttävlan hava stora och omisskännliga fördelar över enstavslöparne, att staven eller stavarna böra avhysas från alla backlöpningar, att större uppmärksamhet ägnas åt satsen och ställningen vid nedhoppet, att man för att öka språngets längd och minska dunsen vid nedhoppet, skaffar sig fördelen av “underbacke”, d. v. s. större lutning på banan nedanför stupet.”

Om skidlöpningen i Jämtland på 1880-90-talet berättar en annan av våra pionjärer, järnhandl. E. Gust. Lundholm i Strömsund bl. a.:

“Mina tidigaste minnen av skididrotten i trakten av Östersund datera sig från början av 1880-talet. På den tiden var det dock få av pojkarna i åldern 5 å 6 år som voro ägare av ett par skidor. De flesta fingo nog nöja sig med så kallade laggar, gjorde av vanlig tunnstav och försedda med öljet av påspikade tågstumpar eller läderbitar. På den tiden såg man aldrig någon flicka eller dam på skidor, därtill voro de kanske allt för blyga.

De få, som på den tiden ägde ett par skidor och möjligtvis en riktig stav av björk med snidad skopa på övre ändan, roade sig för det mesta med backåkning i ej allt för svåra backar, och den enda terränglöpning, som på den tiden förekom, bestod för det mesta i förflyttningen till och mellan samt från de backar, som voro ynglingarnas älsklingstillhåll. All löpning försiggick i regel med en stav - med den stakade löparna sig fram och uppför backar och med den bromsades det, då farten tycktes bli för hög.

Skidorna och stavarna tillverkades på den tiden mest av lappar och salufördes på stadens stortorg. Ett par goda skidor betalades med en femma eller högst en tia och en stav med 1:50 till 2 kr. De skidor, som på beställning tillverkades av allmogesnickare, betingade i regel något högre pris och voro oftast avsedda som löp- eller skarskidor för jakt. Dyliga hade i regel den högra skidan kort och försedd med älg- eller renhud på undersidan och den vänstra rätt lång. Vid löpning på dessa skidor sparkade den åkande sig fram med högra skidan under det att balans och stakning skedde med staven, på den vänstra vilade vänstra foten och mottog den åkandes hela tyngd. Vid skarföre blev farten på så vis kolossalt hög.

De backar vi pojkar helst styrde våra färder till voro vägar och stigar förbi Sol-liden till Rannåsen och förbi Solbergs landställe ned mot allmänna landsvägen och upp till Nifsåsen öster och norr om staden, vidare till backarna på Frösön, Gubbåkern, Kärringbacken, Silverlings och Stadins.

I början av 1890-talet stegrades intresset för skidlöpning allt mer och mer och samtidigt ökades även våra anspråk på goda skidor med bättre glidyta.”

Hr Röjsing “klagar” härövan över att skidorna klabbade ordentligt vid tävlingarna i frösöbackarna. Hade han läst följande reklamnotis i Ö.-P. för den 24 dec. 1892 kanske han klarat sig:

“Att skidorna fastna i snön vid töväder är ett obehag som nog de flesta skidlöp-
are varit ute för. Bot rådes för olägenheten genom ett enkelt och praktiskt medel
“polityr för skidor” som uppfunnits av hr R. O. Boström i Sundsvall.

Medlet, som redan vunnit betydlig avsättning utom i Sverige även i Norge och
Finland, väckte vid den internationella utställningen i Scheveningen (Holland),
berättigad uppmärksamhet bland fackmän. Nu går det an att åka skidor i töväder
också, vilket förut ansetts nästan omöjligt.”

Detta var några glimtar från den tid då skidlöpningen inte var den var mans
sport som den numera blivit. XXXX

Abel Röjsing och hans skidfabrik.

Ur "Idrottsminnen" nr 3 December 1998. (Jämtlands läns idrottshistoriska förening). Berättelse av Alf Nygaard byggd på intervju med Yngve Röjsing.

"Ju mer jag sysslar med idrottshistoria - eller personhistoria för den delen - ju mer slår det mig hur ofta en enstaka händelse eller upplevelse kan påverka ett livsöde, och ge livet en helt annan inriktning. Jag tänker på Gösta Olander i Vålådalen: Frun i fotofamiljen glömde en filmkamera hos honom 1932, och följderna av det blev att Gösta blev en av Europas främsta smalfilmare!

Eller som i fallet med Abel Röjsing i Mörsil: Han deltog i en skidtävling i Holmenkollen 1903, och fick mer stryk än vad han någonsin tidigare hade fått i ett skidspår. Det ledde till att skogsarbetaren blev skidfabrikör under återstoden av sitt liv; faktiskt nästan fram till sin död 1946.

- - -

Abel Röjsing föddes i norska Ongdal utanför Steinkjer 1871, och tillbringade barnåren som getpojke i byn Röysing. Han hette egentligen Rafaelsson Abel Petrow i förnamn, men tog sig namnet Röjsing efter hembyn, när han strax före sekelskiftet blev svensk medborgare. Röysing är den nutida stavningen av ortsnamnet, och så stavar sonen Yngve i Duved sitt efternamn. Det är han som har berättat för mig om fadern och hans skidfabrik i Mörsil.

Abel lämnade hembyn och sökte sig till Kall för att arbeta i skogen. Sonen Yngve menar att han kanske bara var mellan 13 och 15 år när han gav sig iväg. Det skulle alltså ha varit kring 1885. Han högg timmer i Kall och i Offerdal till att börja med, men snart dök nya arbetsuppgifter upp i skogen. Man började dika ut våtmarker, och den unge norrmannen blev sysselsatt med det som kallades Kronvikning. Han flyttade till Mörsil, och gifte sig med Kristina Eggström. De bodde i ett torp på södra sidan av Indalsälven, men flyttade senare in till Mörsil, och fick med tiden åtta barn. Vid sidan av skogsarbetet blev Abel Röjsing en allt mer framgångsrik skidåkare.

Före sin tid.

I ett avseende kan man säga att skidåkaren Abel Röjsing var hundra år före sin tid - och då talar jag om vallning: Han var en urstark stakåkare, och det hände ibland att han vann den tidens långa skidlopp över sex eller nio mil, med halvtimmar eller till och med timmar!

Oftast startade man på sjöisen nedanför Centralen i Östersund, och sedan åkte man på isarna upp till Ås eller Krom, varefter man åkte landsvägen tillbaka. Banorna var alltså väldigt platta - och den gode Röjsing vallade bara för glid!

Han lackerade sina skidor med schellack, alltså ett slags möbelpolityr, så att de skulle glida lätt, och struntade i fästet, eftersom han var så armstark.

Han hade även sina egna idéer om hur man skulle äta inför ett sådant här kraftprov: Man skulle stoppa i sig så mycket man orkade under veckan före tävlingen, men på själva tävlingsdagen skulle man bara suga i sig ett par råa ägg. Han praktiserade detta själv, men det skulle med tiden straffa sig, när han 1903 kom med till den hårda tävlingen i Holmenkollen. Där blev han nämligen så hungrig så han bröt loppet - vilket jag skall återkomma till.

Holmenkollen 1903.

Abel Röjsing gjorde så bra ifrån sig i skidspåren att han blev uttagen i den första svenska truppen till Holmenkollen 1903, tillsammans med bröderna Grubbström från Norrbotten och ytterligare någon åkare. På tal om mat, förresten: Bröderna Grubbström hade med sig en kalvkropp som reskost! Väl framme i Oslo lånade de en tvättgryta av tanten i huset där de var inackorderade - och sedan så kokade de den här kalven, och åt av den under vistelsen i Oslo. Det var lite annan än Gunde Svans matlådor i Calgary!

Själva tävlingen får väl betraktas som ett klart misslyckande för svenskarna. Bröderna Grubbström hamnade kring 18:e - 20:e plats, Abel Röjsing blev 28:e man, fast han egentligen brutit loppet. Han blev nämligen så hungrig att han slutade åka, och sökte sig in i en skogskoja där i Nordmarka för att få lite mat för att överleva. Men hur det nu var, så måste han i alla fall ta sig tillbaka till Oslo och målet, och det gjorde han - och klockades in som 28:e man.

Bakslaget för svenskarna berodde inte alls på att de var så mycket sämre skidåkare än norrmännen, utan snarare på att de hade för långa skidor i den svåra och knixiga banan. Det var backe upp och backe ner, och med svåra svängar; något som de "plattåkande" svenskarna inte alls var vana vid. Det har talats om att de hade elva eller tolv fots skidor, men Yngve Röysing tror att detta är en överdrift. Det handlade väl snarare om nio eller möjligen tio fot - men det räcker ju till ändå - nio fot motsvarar ungefär 2,75 meter. Enligt fadern Abel Röjsing så hade de dessutom för högt spann. De var alltså för styva, och således svåra att svänga med.

Skidfabrik i Mörsil.

Abel Röjsing kom hem från Holmenkollen med huvudet fullt av nya idéer. Han skulle börja göra kortare och mer ändamålsenliga skidor! Sagt och gjort, kan man säga: Han satte igång direkt, skaffade undan för undan allehanda maskiner, och började göra skidor.

Vad jag kan förstå, så måste han ha varit ett tekniskt snille. Utan den minsta tekniska skolning köpte han och monterade komplicerade snickerimaskiner som fräsar, planhyvlar och annat, som alla drevs från en transmissionsaxel. Han hade till och med en särskilt apparat som slipade bandsågen, mer eller mindre automatiskt.

Virke från Värmland och Norge.

De första skidorna från fabriken i Mörsil var gjorda av björk. Men Röjsing lärde sig fort nog att den jämtländska björken var allt som oftast för vriden och vresig för att vara bra till skid tillverkning, så han sökte sig neråt landet, till Hälsingland, Dalarna och Värmland. Där såg han ut skiften med fin och rakvuxen björk, köpte på rot och såg till att den avverkades, sågades och torkades på lämpligt sätt. Under en period hade han f. ö. en filial till skidfabriken i Karlstad.

När det sedan på trettioalet blev modernt med tyngre och kraftigare skidor, importerade Röjsing hickory från firma Jens Frang i Oslo. Yngve berättar att det kom paket på järnvägen, med fyra eller fem hickoryplank, som sedan fadern försökte få ut så många skidor som möjligt av. **Yngve var själv en framstående utförsåkare, faktiskt en av pionjärerna i Jämtland, och han åkte på skidor från faderns fabrik.** Oftast var det hickoryskidor med stålkant, men vid ett tillfälle gjorde han ett specialpar till Yngve, av tung och senvuxen björk, och de skidorna var enligt Yngve väldigt bra. Snacka idag om fabriksåkare - det är väl inget nytt i Mörsil!

Skidorna blev populära bland både vanliga turåkare och tävlingsåkare. John Fjällberg och Lorenz Persson och flera andra duktiga åkare i trakten tävlade på Röjsings skidor. En bit in på trettioalet började han importera norska bindningar för olika ändamål, och skidorna levererades monterade och klara. Bindningarna var oftast av märket Gresvig, och han köpte dem från skridskokungen Ivar Ballangruds sportaffär i Trondheim.

Familjeföretag.

Från början var det Abel själv som tillverkade skidor, men med tiden så lärdes sönerna Karl och Nils upp i fabriken, och de klarade av det mesta - men fräsmaskinen skulle han alltid sköta själv, berättar Yngve, som var yngst. Som ung grabb arbetade även han i fabriken, mest med att putsa skidorna med sandpapper så att de blev släta och fina innan de lackerades. Några andra anställda kan han inte komma ihåg att det var i fabriken.

När produktionen var som störst under 1930-talet, kunde den uppgå till närmare tusen par skidor om året. När andra världskriget bröt ut, sjönk efterfrågan på skidor, och sönerna fick se sig om efter andra arbeten. Karl och Nils blev målare. Yngve började som springpojke i en affär, och blev sedan kvar inom livsmedelshandeln hela sitt yrkesverksamma liv. Fabriken existerade fram till 1945, men Yngve menar att de skidor som såldes under de sista åren, det var sådana som redan fanns i lager, möjligen med undantag för en eller annan specialbeställning.

Priser och medaljer.

Det talas i artikeln om L. A. Jonssons skidfabrik en hel del om medaljer och utmärkelser. Röjsings fabrik fick också ett antal sådana på utställningar; det fanns bl. a. en guldmedalj, minns Yngve. Dessa medaljer, samt den stora pris-samlingen av silverpokaler som Abel Röjsing ståtar med på en ofta publicerad bild, finns kvar i släkten, men är utspridd på olika medlemmar. På sin femtioårsdag vidtog nämligen fadern den smått unika åtgärden att han delade upp alla sina priser och utmärkelser i åtta ungefär likvärdiga högar - och så lottade han ut högarna till sina barn!

Allsidigt idrottsintresse.

Abel Röjsing måste ha varit väldigt idrottskunnig, vad jag kan förstå, och han uppmuntrade sina barn på alla sätt. Han såg även till att "få fart på" andra barn i Mörsil, genom att intressera sig för dem - och på sitt sätt - visa dem hur det skulle gå till! Sonen Yngve blev, som sagt, en av utförsåkningens pionjärer, sedan fadern väckt hans intresse genom att ta honom med för att titta på den första slalomtävlingen som arrangerades i Storlien i mitten på 1930-talet - där f. ö. storheter som Sigge Bergman och Olle Rimfors var med; och även hemmasonen Sture Zetterblom från Storlien - men de fick mycket stryk av norrmännen, minns han. Som barn fick Yngve en tre-kilos övningskula av fadern, och han blev mycket riktigt en framstående tiokampare, med spjut som bästa gren.

Mörsils släggbjässe, Petrus Dahlberg, hade Abel Röjsing som rådgivare och tränare när han övade på hemmaplan. Att densamme Petrus så gott som dagligen kastade svenskt rekord nere på "Lägret" i Mörsil, men sedan av pur nervositet trampade över när det blev tävling, det kunde ju inte Röjsing rå för!

Avslutningsvis måste jag få berätta om den stora utmanartävlingen i Mörsil, som mycket tydligt visar vilken skidåkare och vilken hårding Abel Röjsing var. Det hela inträffade sedan han egentligen hade lagt av tävlandet, eller i alla fall hade börjat trappa ner. Man hade i Mörsil ett träningsspår som Yngve menar var mellan sju och tio kilometer långt, och de andra skidåkarna på orten utmanade Röjsing - eller möjligen var det han som utmanade dem - på en tävling över fem varv. De andra fem skulle åka ett varv var, stafett alltså, medan han själv skulle åka hela sträckan. Hur det gick? Röjsing vann naturligtvis!

Alf Nygaard"

Jämtlands Läns Idrottshistoriska Förening

Intervju nr. 3

Järpen 1998-11-04

Intervjuare: Alf Nygaard

Intervjuad: Yngve Röysing, Duved

- **Vi befinner oss i Duved en förvinterdag, det är den 4 november 1998, och jag; det är Alf Nygaard från JLIF, och vi kan väl säga att utanför där vi sitter, så sker det också lite idrottshistoria: Det är full aktivitet med att färdigställa den nya liftstationen och nedfarten under E 14. Vi sitter i vardagsrummet hos Yngve Röysing, en man med en gedigen idrottsbakgrund. Vi tar lite personalia först - berätta lite om dig själv, Yngve:**
- Ja, jag är född i Mörsil, på södra sidan av Indalsälven, i ett torp, 1921. Sedan flyttade vi därifrån, jag var bara ett år när vi flyttade fram till Mörsil.
- Sedan var det väl det att man blev intresserad av både skidåkning och annan sport, så vi höll ju på och tävlade som småpojkar, då. Jag minns att Pappa, (Skidåkaren och skidfabrikören Abel Röysing/Reds.anm.) han köpte en skol-kula; en stöt-kula som vägde 3.6 kilo, och den fick jag träna på. Skidåkningen var väl egentligen lite på skoj, vi hade några småtävlingar - och så där - jag hade ju inte börjat då, med slalom, inte.
- **Innan vi kommer så långt, så kan vi kanske ta lite om vad du har gjort i övrigt i livet, förutom att du har idrottat?**
- Jo, jag har jobbat nästan hela mitt liv inom handeln, både Konsum och privathandel. Jag har jobbat i Kälarna och i Åre och i Mörsil. Sedan har jag också varit på bilverkstad; Lingvalls bilverkstad i Järpen.
- **Och i de första ungdomsåren så hade du hade du en kort séjour på pappas skidfabrik i Mörsil?**
- Ja, jag jobbade där med att slipa skidorna, man hade sandpapper och en kloss som man slipade dem med, så de skulle bli blanka innan de lackerades.
- **Och nu är du pensionär, och bor här i Duved, och när jag ser mig omkring, så ser jag att det finns en hel del konstnärliga alster som det står Yngve Röysing på?**
- Jo, det finns det. Det där är egentligen bara ett nöje jag har. Jag tyckte det var roligt, och jag började väldigt tidigt att teckna och så där. Jo, jag tycker det är väldigt roligt, det där, och jag har ju gjort lite grann tavlor.
- **Du har även inom idrotten, kan man säga - 1954 - fått användning för dina konstnärliga talanger?**
- Ja, när VM i utförsåkning gick i Åre, då var jag ju bosatt i Åre, och då fick jag i uppdrag att göra nästan alla skyltar som förekom under VM-et. Och diplomerna var det jag som textade, så då var det full rulle med det! Och jag höll på ett tag, även sedan, med det där, men det var i för liten skala, så jag fick för mycket konkurrens från de här stora firmorna i Östersund - och så där - så det blev slut på det där.
- **Jaha, då är vi redan inne på utförsåkningen. Mörsil förknippas man väl kanske inte riktigt med utförsåkning. Hur väcktes ditt intresse för utförsåkningen?**
- Ja, jag följde med min pappa till Storlien. Det var första tävlingen i Sverige med slalomåkning på programmet. Då deltog Olle Rimfors, Sigge Bergman - och Sture Zetterblom ifrån Storlien - och sedan var det då en massa norrmän. Och de vann ju, förstås!

- **Och den här tävlingen, den väckte intresset hos dig, så du satte igång - men var tränade du någonstans?**
- Jag tränade i det där som kallas för "Kullarna", ovanför Mörsil, i en ås som går förbi hela samhället. Där åkte vi på kvällarna; grabbarna då, vet du.
- **På kvällarna?**
- Ja, man åkte ju i månskenet, och sedan så försökte man ju på dagarna; det man hann, man skulle ju jobba också, förstås.
- **Och det där gick så bra, så att du tog flera meriterande segrar, i både en nationell tävling och i distriktstävlingar häromkring, i länet?**
- Ja. Första tävlingen, det var i Hålland, jag tävlade för Hållands Slalomklubb, då - och då var det så olyckligt att det kom ingen snö, just - så vi fick åka på Vällista; på Vällistafjället. Då åkte vi bil till Henåvallen, sedan åkte vi skidor med hög fästpunkt upp till Trillevallen. Där var det till att trampa backen och ha tävling, sedan däruppe.
- **Ja, det var lite andra övningar än idag!**
- Javisst är det annat!
- **Sedan, så småningom, så tog du de här meriterande segrarna som jag snackade om - var var det?**
- Ja, jag vann först i Storlien, en tävling (Nationell tävling/Reds.anm.). Sedan vann jag två år i rad i Hållandsbacken. Det var ett stort, fint pris uppsatt som vandringspris, och man skulle vinna det tre gånger. Jag vann två gånger, och var på snudd att vinna tredje gången, men då fick jag ett tillägg på tiden. Det var ju så då, att man blev inte diskad om man rev en port, utan man fick ett tillägg som var ungefär tio procent av åktiden.
- **Det var alltså om man rev ned pinnen, men nu bryter de ju om de gränslar, var det inte så då?**
- Jo, om man åkte utanför riktigt, eller gränslade, då blev man diskad även då, men om man rev pinnen t.ex. med bindningen om man kom och "snålade" på insidan - så räknades det som tillägg på tiden.
- **Man förknippar ju gärna utförsåkningen i Väst-Jämtland med Åre, och Mörsil tycker man ju är nära Åre, men du var ganska obekant med Årebackarna när du kom dit första gången trettionio eller fyrtio och skulle tävla i deras stora tävling, Årebragden?**
- Ja, det var jag. Jag hade aldrig varit i Åre, då. Jag åkte tåg från Mörsil på morgonen, och så var det bara till att larva iväg och gå upp, då - man gick hela vägen, ända upp till toppen på Skutan - och så skulle man åka ner. Och det är klart, visst var man rädd! Man åkte ju och svängde och svängde och svängde, och kom ner på så där - sex och en halv minut, ungefär - och jag kom nätt och jämnt med i slalomen.
- **Ja, just, det, man skulle ha en viss placering för att få åka slalomen efteråt?**
- Ja, det var så. Även nästa år, då, så var det också så att man skulle kvalificera sig. Då åkte jag en minut snabbare, men jag kom inte med då.
- **Men sedan tredje året, då hade du sett de stora Åre-kanonerna och visste hur det skulle gå till, så då bestämde du dig för att - NU - ska jag spika backarna!**
- Ja, jag förstod ju det, att det gick inte annat, man fick lov att spika, från toppen! Den vintern, så var det en väldig tö, veckan före - och sedan blev det kallt - och så blev det snödrev. Då blir det de där små drivorna som kallas "skavler". Det blev just sådant uppe i fjället, med is emellan - långbacken var full med sådana valkar, eller drivor. Och jag spikade ju, förstås, men när jag kom nedom tusenmetern, där är ju en väldigt brant skjuss: Då var det för mycket snö där - så jag körde på huvudet! Rullade neröver, och skidorna sprack, och ena skon rev jag av sulan på - och sedan fick jag ju leta rätt på stavar och vantar - för att ta mig ner, för jag tänkte: Jag måste ju åka hem, i alla fall! Fast jag ansåg att jag hade brutit loppet.

- **Ja, hem, ja - man skulle i mål på torget?**
- Ja, just det, man skulle gå i mål där. Men den ende som åkte om mig, det var Gustav Larsson, han startade numret efter mig, så han åkte om när jag låg och kavade där uppe. Sedan då, när man kom längre ner, så var det ju töväder, förstås, för det var ju sent på säsongen, det där. Och det var hästskit i backarna ner förbi Fresk Hotell och Granen och där, så man fick staka vad man kunde! Men när jag kom i mål, så var det ingen fler som hade åkt om mig, så jag tänkte: Vad är det för tävling, det här?
- Det visade sig att det var bara 17 man som fullföljde, av 54 startande, och jag blev 11:e man!
- **Så när du egentligen hade brutit, då kom du med till andra åket!**
- Ja, jag kom med till andra åket, och då åkte vi i stora backen där. Jag blev 9:e man där, så jag fick ju en bra placering!
- **Hur länge höll du på med utförsåkning?**
- Jag höll på ungefär till - ja, man kan säga under 40-talet. På 50-talet var det väl i det närmaste slut.
- **Sedan var det här med friidrott. Du nämnde att Pappa köpte en liten stöt-kula. Det var hans intresse för idrott överhuvudtaget som satte igång dig - även på den fronten?**
- Ja, det var det. Jag tränade ju med den där kulan, och sedan var det ju så att vi var flera grabbar i byn, och vi skulle bilda en förening - och det gjorde vi ju! Vi kallade oss för "Falken", och vi var tio och elva år, bara. Men vi hade både ordförande och kassör, och allt möjligt i den där klubben. Och vi tävlade så, och höll på.! (Klubben bildades av ett gäng smågrabbar; den äldste var tolv år. Den registrerades aldrig som förening, men de anordnade tävlingar i byn; även fotbollsmatcher mot andra byar/Reds.anm.)
- Sedan blev jag junior, och då skulle jag tävla i tio-kamp, DM i tio-kamp. Då blev jag tredje man, där.
- **Så det var tävlingsgenombrottet?**
- Det var det, kan man säga. Sedan var det en spjutkastning, då var jag också junior - i Östersund. Det var många stora, starka killar där som låg på I 5 och A 4, som skulle kasta spjut. De gick ju där och tränade, och kastade spjutet en bit i backen - och det gjorde ju jag också. De var liksom lite "kärut", de där, för de var ju så stora och kraftiga, och de hade väl vunnit några tävlingar förut. Men den som vann DM-et, det var jag!
- **Det var en sensation, då?**
- Ja, visst!
- **Yngst och minst, kanske?**
- Ja, jag var ju en liten knatte, som var gulhårig, eller vithårig, nästan, som gick där och tränade. (Yngve var verkligen minst, första års junior och liten till växten, de flesta andra gjorde lumpen. Man var junior något längre på den tiden(Reds.anm.).)
- **Du berättade om det här kastar-gänget i Mörsil. Det fanns en släggkastare också, som var väldigt duktig, men som aldrig lyckades i stora tävlingar?**
- Ja, det var Petrus Dahlberg. Han var en "klump" på, ja - det var nog 150 kilo, någonting, som han vägde, visst. Men han var ju inte så väldigt tjock i magen; han hade spänstiga ben, och så, men sedan gick han upp ungefär som Fantomen, så han blev väldigt axelbred - och stark, förstås. Han gick fram och tillbaks där nere på planen i Mörsil, den kallades för Lägret. Det var bara en vanlig gräsplan, inga löparbanor eller någonting sådant, men kastring hade han. Så han kastade från ena hållet, och när han hade kastat släggan, så gick han bort och hämtade den - och kastade den tillbaka. Så där gick han, och far min gick och instruerade honom hur han skulle göra. Han var uppe i 53 meter, många gånger, och då var svenska rekordet någonting på 49.90 - eller något sådant, så han var ju väldigt framåt.
- Men på tävlingarna, då var han så nervös, så då blev det bara övertramp.

- **Ja, det var också ett öde. Men du gjorde inga övertramp, och du började som mångkampare, sa du, - och spjutkastare, och spjutkast blev din bästa gren - det var där du nådde dina största framgångar?**
- Ja, det var det, jag vann DM tre gånger, jag vann som junior, och så vann jag en gång i Luleå, när jag gjorde rekryten. Det var mitt bästa resultat, då hade jag 57.93, och det var ju på riktigt tävling, alltså. Sedan hade vi Resultattävlingar, ibland, det var ju något sådant som pågick då, överallt - och då var jag över 60 meter, någon gång.
- **Men det här kastet uppe i Luleå, på 57.93, det var ju frågan om inte det under några minuter - eller någon timme, kanske - var nytt distriktsrekord?**
- Ja, det var ju lite spännande, det där, för att det var en kille från Ragunda-hållet som hette Bergvall - tror jag det var - och han kastade 61.08, och fick distriktsrekordet. Men jag vet inte om han var före mig, eller om jag var före. Men det var just i samma veva, om det till och med var samma dag, som vi gjorde det där, så det var lite spännande.
- Men det spelade ingen roll det, jag kastade ju i alla fall det resultatet, och det fick jag ju mycket glädje av. Jag fick ju representera både på Triangelmatchen, flera gånger, och på Tröndelagsmatchen, och så fick jag åka på Nordiska Mästerskapen - och så där - så det var mycket tävlande.
- **Var det tåg, då, när du skulle åka någon stans?**
- Ja, det var tåg. Man gick ifrån Intendenturen, där jag låg, i Boden. Då gick man till tåget, och så åkte man det till Luleå, till exempel, och tävlade, och så fick man äta på A 9 L; det var en militärförläggning som var där, så man fick gå i matsalen och äta, då.
- Men när jag hade vunnit DM, då gick jag på stan och åt, och tog räkning!
- När jag kom hem till Boden på kvällen, efteråt, då mötte idrotts-officieren mig där - för då var man ju stor kille!
- **Ja, det förstår jag - och det var du väl värd - en god middag på stan! Hur länge höll du på med friidrotten?**
- Ja, det var väl ungefär, också till 50-talet. Det var väl egentligen på 40-talet som allt det här skedde. För sedan så blev man ju äldre, och det är ju så, man blir ju lite för gammal.
- **Och det blev mycket annat?**
- Ja, det blir ju annat, också.
- **När du tänker tillbaks, nu då, på de här idrottsåren med friidrott och utförsåkning - vad tycker du att idrotten har gett dig?**
- Jag tycker den har gett väldigt mycket. Man kan inte jämföra med de elitkillar som är nu, som får fara till utlandet och över allt, och se allt möjligt, och vara med på mycket. Men jag tyckte det var mycket i alla fall, jag. Jag fick fara inom Norrland, hela vägen ifrån - ja, från Ljusdal var väl det sydligaste, och ända upp till Kiruna.
- På söndagarna, eller på helgerna, så var det ju alltid en order på kompaniet, att "nummer och namn" Röysing skulle ställa upp, för att han skulle vara med på den och den tävlingen - och det var ju bara att åka då - och det tyckte man ju var jätteroligt!
- **Och sedan lärde du förstås känna en hel del människor, som du kanske har haft kontakt med, hela livet sedan?**
- Ja, det gjorde man, också.
- **Då så, ska vi tacka Yngve för en trevlig intervju: Tack ska du ha!**
- Tack ska du ha!

- **Vi är i Duved igen. Det är fortfarande den 4 november 1998, och det är Alf Nygaard och Yngve Röysing som samtalar. Men nu ska det inte handla om idrottsmannen Yngve Röysing, utan nu ska det handla om fadern, Abel Röysing, och om hans skidfabrik i Mörsil. Kan du börja lite med att berätta om faderns bakgrund:**
- Ja, han var född i Ongdal i Norge; i en by som heter Röysing. Han hette egentligen Rafaelsson, han hette Abel Petron Rafaelsson. Men då tog han namnet Röysing efter byn han hade jobbat i; han hade jobbat som getpojke, där då, när han var liten. När han blev så pass stor att han kunde klara upp det där, då gick han till Sverige; till Kall och till Offerdal, och tog jobb som skogshuggare och sådär vidare. Och på den vägen gick det flera år, sedan kom han in i den nya branschen, som kallades för Kronvikning. Man dikade ju ut floar och sådär, för att det skulle bli torrt. Och då kom han till Mörsil. I Mörsil så gifte han sig med Kristina Eggström, och de hade de ett torp där. Och han odlade ju det här med skidåkning, vid sidan av. Bland annat så var han ju med i bra många Nordiska - som det hette på den tiden - det var Nordiska Mästerskap, och så vidare.
- **Det finns en ståtlig bild på honom, som har publicerats en massa gånger, där han står med ett våldsamt prisbord. Vet du när de är tagna, ungefär?**
- Jaa, de är tagna, om jag säger från sista delen av aderton-hundra-talet, adertonhundra-nittiosex, sju-åtta och däromkring, och ända bort till 1903, som han tog de där mesta priserna. Sedan blev det ju då mera lokala priser i samlingen här i Mörsil, då, sedan.
- **När var han född?**
- Han var född 71 - 1871.
- **Så han var ganska ung då, när han tog sig över till Sverige?**
- Ja, det var han, han var väl det kan jag faktiskt inte svara på, men jag skulle tippa han var en 12-15 år, eller något sådant där.
- **Och sedan då, så blev han uttagen till Holmenkollen, i den första svenska truppen där - 1903 - och vi vet ju, som har läst lite om det där - att svenskarna fick ju riktigt storstryk?**
- Ja. Jag tror att Röysing blev 28:de man, om inte jag minns fel, jag har ju sett det där i en Skidfrämjande-bok. Och de här bröderna Grubbström, från Lappland - och det var en till, också, vad han hette det vet jag inte nu - de blev ju kring adertonde man. Men det var ju inte för att de var dåliga skidåkare, utan främst var det ju det, att norrmännen; de hade lärt sig det där; att det skulle inte vara så hemskt långa skidor; för de åkte ju i backar. Du vet, Hjernstadbacken och det där, vad de heter nu, som man hör talas om, det är ju väldiga backar; både upp och ner. Det går inte att komma med nio och tio-fots skidor, heller - för det hade de här.
- **Ja, det har ju skrivits till och med om elva-tolv fot, men det är väl en överdrift?**
- Nja, men om man tar det här, i en parentes, om de där skidornas längd: När de åkte skidor här i Jämtland, till exempel - och tävlade - så startade de på Storsjön, strax nedom Centralen, där ute på isen. Sedan åkte de i regel till Ås eller Krokombak, sjöledes - och så kunde det vara vägen tillbaka. Du förstår, vilken fart det vart på sådana skidor - när man var stakåkare, då - och hade vallat rätt!
- **Ja, det kan jag tänka mig. Men när man kom i terrängen kring Holmenkollen, då var det fel skidor?**

- Ja, absolut. Så när han kom hem därifrån, då hade han fått i huvudet att: Nu ska jag börja göra skidor!
- **Men det gör man inte bara sådär rätt upp-och-ner; gjorde han dem helt för hand från början, eller satte han igång med att skaffa maskiner - eller hur gick det till ?**
- Ja, han skaffade väl en del maskiner, då förstås, och sedan så småningom så vart det mer och mer maskiner. Han hade ju sågar och han hade planhyvlar - och fräsmaskiner och sådant där. Han hade till och med en särskild maskin som slipade bandsågsbladet, som gick runt. Och sådant måste man ju ha, naturligtvis. Och allt detta köpte han och monterade själv - med transmissionsaxel och allting!
- **Hade han någon teknisk skolning, det där har ju jag för mig är ganska svårt?**
- Nej, det hade han inte. Det var nog det han hade i sitt huvud; han kunde ta sig för med allting!
- **Sedan, när man väl kom igång med det här, så blev de här skidorna allmän egendom, så att säga - och många duktiga skidåkare, framför allt från Väst-Jämtland - de åkte på Röysings skidor?**
- Ja - jag tror att både Fjällberg och Lorentz Persson åkte på Röysings skidor, åtminstone tidvis.
- **Ja, du nämnde en historia om Lorentz Persson?**
- Jaa, han - jag har själv läst om det här i en bok - han jobbade någonstans uppåt Offerdal, och så skulle han till SM. Då skulle han ju förbi Mörsil, för han skulle ju åka tåg därifrån. Då åkte han skidor ända ner till Mörsil, så var han in då, på våran skidfabrik, och frågade om vi hade några skidor som han fick låna - och det hade vi ju! Om han sedan åkte på dem - det vet jag faktiskt inte - eller om han hade några andra skidor.
- **Du talar om skidfabriken, och du säger Vi: Du har ju sagt förut att du var med och jobbade där som ung. Men du hade också bröder som jobbade där?**
- Ja, jag hade två äldre bröder som arbetade där, ja, de gjorde ju praktiskt taget all ting där i fabriken - om det behövdes. Men annars så var det ju far som gjorde nästan allt. Han skötte ju fräsen, och allt sådant där.
- **Materialet till de här skidorna, från början, var det björk - eller vad var det?**
- Ja, det är ju intressant. Du vet att, från början var det mest björk, och han lärde sig ju att det gick inte att köpa björk här, utan man måste fara någonstans där de hade fina björkar. Så han for till Hälsingland; han for till Värmland - och tittade på skogar - och köpte då, som avverkningar. Sedan hade han en filial i Karlstad, till Röysings Skidfabrik.
- Sedan, efter björkskidorna, så kom ju det här med att de skulle vara kraftigare; de skulle vara av hickory. Då köpte han hickory från en som hette Jens Frang i Oslo. Då kom det paket på järnvägen; jag tror det var fyra eller sex plankor i varje. Dessa gjorde han ju om, då, till skidor.
- **Så det där hickoryvirket som han köpte från Oslo, det var väl då något som den firman i sin tur hade importerat från Amerika, kanske?**
- Ja, det hade de. Jag skulle tro att det kom från södra delen av Nord-Amerika.
- **Det här att han handlade hickory från Norge, tror du det hade någonting med hans ursprung att göra, eller fanns det inte i Sverige?**
- Jaa - det lär väl vara både och, kanske - därför att när det var frågan om bindningar sedan, när de skulle bli lite bättre - från början var det ju bara sådana sådär "söljer" som man hade tåhättan i bara - så när det sedan skulle vara bättre bindningar, då köpte han dem utav Ballangrud; skridskoåkaren, som hade en affär i Trondheim. Det var "Gresvig"s märke på de bindningarna.
- **Så de levererades med Röysings skidor, alltså?**
- Ja, det gjorde de, det.
- **Det var en löparbindning?**

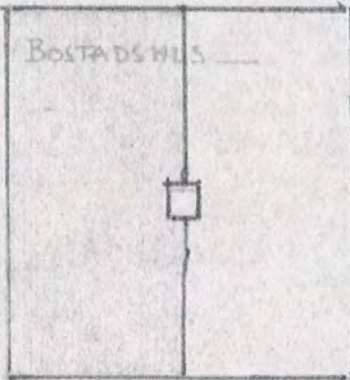
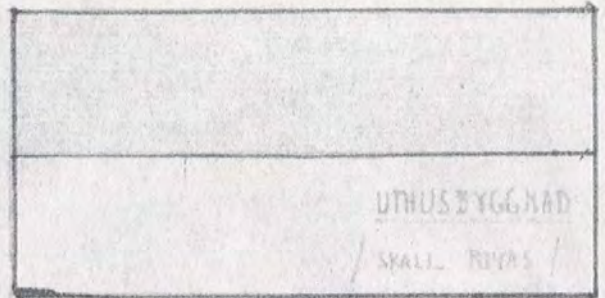
- Ja, det var för löp - och sedan då för terrängåkning. Och sedan blev det även med låg fästpunkt, som skulle vara till slalom, då.
- **Ja, just det - och du har själv tävlat på Pappas skidor?**
- Jaadå - jag har tävlat på dem - och under de bättre åren under mitt skidåkande, då hade jag ju hans skidor.
- **Var det också hickory-skidor?**
- Det var hickory, delvis - men en gång så hade han experimenterat och tagit ut ett par speciella björkskidor - som det var lite tyngre och kraftigare björk i - och som jag skulle ha; som han gjorde enkom för mig, då - och de åkte jag på, på några tävlingar också.
- **Det låter som 1998, när skidfabrikerna gör personliga skidpar till sina bästa åkare?**
- Jaha - jo - det var väl så då också, förstås!
- **Men just de här björkskidorna - var de bra?**
- Jaa - jag tyckte de var bra. De var jättebra!
- **Det var din far, och det var bröderna - och i någon mån du - som var anställda vid den här fabriken; det var inga mer anställda?**
- Nej, det var det inte.
- **Vid ombyggnad av huset, så hittade nuvarande ägaren Lennart Wasell, ett antal aktiebrev i huset. De ser nytryckta ut - vet du om de kom till användning - om det såldes några aktier i företaget?**
- Nää, det tror jag inte. I så fall var det nog inte så många, det var väl kanske bröderna mina, eller någon släkt som köpte någon av dem. Det var nog inte någon stor affär, det heller - utan de blev nog liggande där - och att det är ju att märka, det också, att det vart väl fyll tillsammans med sågspån - vart fyll i väggarna. Så det var väl därför de hittade dem där!
- **Aktiviteten vid fabriken avtog, sa du; när hände det?**
- Ja, det var väl på fyrtioalet, det började dala, ja. Dels så blev ju han äldre, och så var det ju det att var lite jobb för oss; det vart liten skidtilverkning då - och då måste ju bröderna skaffa jobb - så de blev målare. Jag började inom handeln, som spring-pojk, så det blev som slut på skidtilverknigen, alldeles.
- **Så fabriken lades ner, alltså?**
- Den lades ner, ja.
- **När hände detta?**
- Fyrtiofem - någonstans...
- **Och när gick fadern, Abel Röysing, ur tiden?**
- Ja, det var bara någon tid efter det, ja.
- **Men under de sista åren, då, var han alltså ensam i fabriken?**
- Ja, han var väl ensam om det mesta - det var väl inte så mycket att göra. Skidorna hade han ju på lager - de hade ju gjorts - så det blev väl lite annat snickeri. Någon som ville ha något gjort; eller ville ha slipade knivar, eller så vidare. Så det blev väl lite sådant arbete.
- **Har du någon uppfattning om hur stor produktionen kunde vara per år när det var som störst?**
- Ja, jag tror att den var uppe i tusen par per år, när den var som störst.
- **Ja, med det så har vi fått en hel del intressanta upplysningar om en idrottshistorisk epok här i västra Jämtland - med Abel Röysings skidfabrik i Mörsil.**
- **Tack så mycket, Yngve Röysing, för en trevlig pratstund!**
- **OBS! Tillägg!**
- **Vi gör ett litet tillägg, för att Yngve kom på en sak om fadern här, och hans skidkarriär - berätta:**

- Ja, det var ungefär i den tiden när han skulle åka till Holmenkollen: Då höll han på att experimenterade lite grann; ungefär som de stora åkarna gör nu för tiden: Han fick för sig att man skulle äta duktigt dagarna före, för att, som han sa, få mycket magsaft i magen. Sedan skulle man inte äta den dagen man skulle åka den där tävlingen. Det är ju tvärt emot vad de gör nu! Ja, och så sedan så drack han ett par rå-ägg, bara. Han gjorde hål i äggskalerna och sög ur - det var det enda. När han kom till Holmenkollen, och den där hårda tävlingen, så vart han ju dödshungrig, också! Så då tänkte han: "Nu skiter jag i det här, jag bryter loppet!" Men så gick han in i en skogskoja, där, och fick lite mat, så att han klarade sig. Sedan åkte han ju "hem", för att han skulle ju åka i mål i alla fall, och målet var ju "hemma" - alltså där nere i Oslo, så han skulle ju dit. Och så vart han räknad som 28:de man! Men vad han skulle ha blivit "på riktigt" - det vet jag inte! (Med "på riktigt" menar Yngve här: Vilken placering skulle han ha fått om han hade kunnat genomföra tävlingen utan detta livsnödvändiga avbrott i skogskojan./Red.anm.)
- Sedan har jag kommit på ännu en sådan där rolig sak, i samband med det: Det var ju två, det var bröderna Grubbström, ifrån Lappland, ifrån Norrbotten - eller något sådant, som var med också då, i det där gänget. Och du vet, det var inte så då att de hade kocka och specialmat med sig, då, som de har nu. Utan de här, de hade en kalvkropp med sig; de här två gubbarna - och så lånade de en gryta; en stor - det var väl en tvättgryta eller vad det kunde vara, utav inackorderingen; där de bodde, alltså - och i den grytan kokade de det här köttet!
- **Ja, vilken fantastisk historia! Det du; Gunde Svan!!!**

Här kommer ytterligare ett tillägg sedan, om Abel Röysings påhittighet ifråga om vallning:

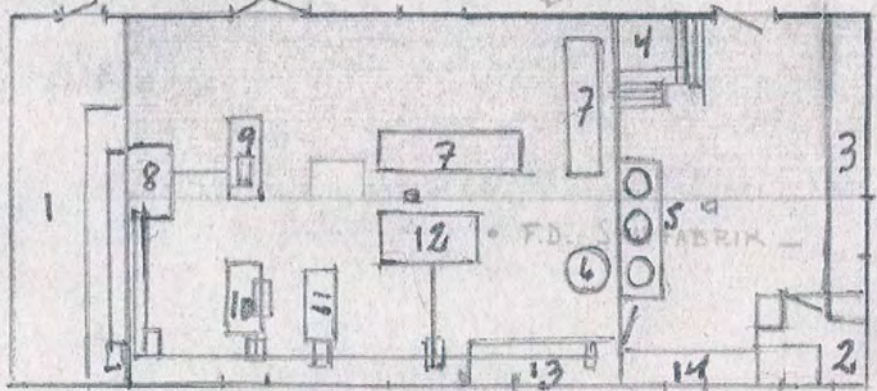
- **Abel Röysing var en uppfinningsrik man på många sätt - och han hade väl också lite idéer om vallning?**
- Jo, han hade väldiga bekymmer med vallningen, därför att de åkte ju som regel på sjöarna då, och på flacka spår. Till exempel, de kunde starta nedanför Centralen i Östersund, nere på sjön där, och sedan åkte de till Krokombakken, kanske - eller till Ås - och sedan tillbaka. Det där var ju alldeles platt! Då skulle man ha skidor som gick väldigt lätt, och det behövde ju inte vara något för fästet, de stakade ju mest. Och Pappa han var väldigt stark på att åka stakåkning, så han kom på att han skulle valla skidorna med schellack, han strök dem med schellack. Det var en slags polityr, det där, som man hade på möbler och lite allt möjligt, förr i tiden - och det gick jättebra! Han vann ju någon tävling där; överlägset, jag tror det var en halvtimme före nästa man! Men då var det ju långa sträckor de åkte, 60 och 90 kilometer på den tiden.
- **Så det var alltså en föregångare till dagens vallning för fristil, då man bara vallar för glid, och åker på det. Kommer du ihåg vad man hade för vallning annars, om man skulle ha fäste?**
- Nej, det gör jag inte. Men det var väl kanske så att man lade på lite klickar, men då var det ju det, att då gick det ju inte så bra att åka.
- **Det gick inte lika lätt att stakåka längre, alltså.**
- **Sedan, som ytterligare en avslutning: Den här bilden med den ståtliga prissamlingen; vad hände med hans priser?**
- Jo, när han fyllde 50 år, det var 1921, då var ju jag nyfödd. Då ställde han upp alla pokalerna och medaljerna också, så det blev liksom portioner - den största bägaren och den minsta - det var én lott, och undan för undan på det viset. Sedan lottade han dem, så då fick vi varsin lott; vi var ju åtta barn, så vi fick en laddning med pokaler var, och även medaljer. Han hade ju medaljer både för skidåkning och för tillverkning, som han hade fått på utställningar, hade guldmedalj bl.a. på det.

1. SÄGHUS
2. KONTOR
3. LACKERINGSBÄNK
4. TRAPP TILL LÅGTVIND
5. VÄLLNINGSPIS
6. KAMIN

7. HYVELBÄNK
8. PLANHYVEL
9. KLYVSÄG
10. BANDSÄG
11. SLIPSTEN
12. FRÄS
13. BANDSÄGSFIL
14. VÄLLNINGSBÄNK

A. RÖJSINGS SKIDFABRIK

TOMTEN INRHÄGNAD

Slaktaren Olof Larsson, (Ol' Larsa), Mörsil, betraktar leende sina barn Anna, 4 år, John, 9 år, och Carl 19 år. Fotot togs 1912. Det fanns åtskilliga vykortsförlag i Mörsil denna tidsperiod och något av dem spred bilden John Pettersson, lantbrukare, Petter Pettersson, handlare, Abel Röjsing, skidfabrikant, Karl Larsson, slaktare, Sven Olsson, sanatorievaktmästare, Per Fredriksson, Thorkel Horney, doktor, E. Schönmeyr, apotekare.

Carl var som 15-åring, åren 1908-09, sekreterare i Mörsils Skidlöpareklubb. Styrelsenamn under perioden 1907-13 var: Petter Strandberg, N. J. Carlsson, handlare, Karl Pettersson, fröknarna Ojer och Alma Friström, handlare, H. Danielsson, skollärare, Kjell Bromée, länsman, J. Bergström, apotekare, G. Fredriksson, kamrerare, I. Nordell, källarmästare. E. Gleitsch, ingenjör, H. Östberg, veterinär, O. Thilander, John Bertilsson, lantbrukare, O. Eriksson, förvaltare.

Protokoll fört vid sammanträde med Mörsils Skidlöpareklubb onsdagen den 6 mars 1912.

§ 1.

Från Mörsils folkskola hade fem gossar utsetts att deltaga i grupptävlan om det Genbergiska vandringspriset. Beslöts att skidlöpareklubben skulle bestrida resekostnaderna, och anslogs härför en summa av kr. 30:-

§ 2.

Beslut fattades om inköp av 2 st. s. k. Stormflaggor till ett pris av kr. 3,25 per styck.

Mörsil som ovan.
H. O. Danielsson
sekr.

Protokoll fört vid extra sammanträde med Mörsils Skidlöpareklubbs styrelse onsdagen den 11 dec. 1912.

§ 1.

Efter särskild kallelse av ordföranden hade samtliga styrelsemedlemmar med undantag av fr. Ojen infunnit sig.

§ 2.

Söndagen den 8 dec. hade allmänt årsmöte utlysts. Emellertid hade en del styrelsemedlemmar uteblivit, varför årsmötet uppskjöts. Nu bestämdes tiden för detsamma till söndagen den 15 dec. kl. 1 e. m.

§ 3.

Skattmästaren och sekreteraren undanbådo sig på det bestämdaste återval till sina förra befattningar. Uppgjordes följande förslag till styrelse för nästa år: Doktor T. Horney, ordförande. Handl. N. Carlsson, v. ordf. Länsman K. Bromée sekr. Skoll. O. Danielsson, skattmästare. Styrelseledamöter: Fröken A. Friström. Veterinär H. Östberg. Revisorer: Apotekare Bergström, kamrer Fredriksson.

§ 4.

Avslutade ordf. mötet. Mörsil som ovan. H. O Danielsson, sekr.

Fr. v. Petter Bixo, Nils Röjsing, Oskar Karlberg, Ragnar Eliasson, Olle Karlsson och Ernst Hemlin.

I Erik Pettersson J:r, Ocke, kalendarium finns antecknat att vackert väder rådde söndagen den 2 mars 1913 och att "Mörsils skolorungdom eröfrade Genbergs tafla för alltid (1.000 kr.)"

"Protokoll fört vid sammanträde med Mörsils skidlöpareklubb d. 6 mars 1912.
§ 1. Från Mörsils folkskola hade fem gossar utsetts att delta i grupptävlan om det Genbergska vandringspriset. Beslöts, att skidlöpareklubben skulle bestrida resekostnaderna, och anslogs härför en summa av kr. 30:-."

Genberg målade tavlan 1910. Av texten kan utläsas att vandringspriset för att erhållas för alltid skulle erövrats tre gånger i kamp mellan skolorna i västjämmland. Priset finns idag uppsatt i lärarrummet i Mörsils skola.

FÖRENINGEN
FÖR
SKIDLÖPNINGENS FRÄMJANDE
i
SVERIGE.

ÅRSKORT № 1696

FÖR 1911—1912

Wäsk. A. Lundin
Riechen

Erik Frestadius
Föreningens skattmästare

ÅRSAFGIFTEN ERLAGD MED TRE KRONOR
1/11 1911—1/11 1912.

Gäller som rabatt- och inträdeskort
till Föreningens täflingar.

CENTRALTR.

Protokoll, hållet vid allmänt årsmöte med Mörsils Skidlöparklubb å Dalgård den 3 maj 1914.

Närvarande: Ordföranden T. Horney, v. ordföranden N. J. Carlsson, undertecknad sekreterare, samt skattmästaren H. O Danielsson genom undertecknad Bromée enl. fullmakt.

§ 1.

Föredrogos 1913 års af vederbörande revisorer granskade räkenskaper, som lämnades utan anmärkning hvarpå ansvarsfrihet beviljades styrelsen.

§ 2.

Ordföranden meddelade, att någon årsberättelse ej finnes att föredraga, enär klubben på grund af bristande intresse hos medlemmarna ej bedrifvit någon verksamhet under det gångna året.

Äfven påpekade ordföranden, att årsmöte utlysts tidigare, men måst uppskjutas, enär tillräckligt antal medlemmar ej infunnit sig.

§ 3.

På av vice ordföranden väckt förslag beslöt mötet i anledning däraf, att klubbens verksamhet under sista året legat nere, att såsom gåfva överlämna 25 kronor till **Föreningen för Skidlöpningens främjande i Sverige**, och fick styrelsen i uppdrag att bringa detta beslut i verkställighet.

§ 4.

Företogs val af styrelse för arbetsåret och utsågos därtill följande personer:
Ordförande: Doktor T. Horney, v. ordförande: Handl. N. J. Carlsson, Skattmästare: Källarm. I Nordell, sekreterare: Länsman Kjell Bromée. Öfriga styrelseledamöter: Ingeniören E. Gleditsch och handl. O. J. Östborg. Till revisorer utsågos Apotekaren J. Bergström och Kamreraren G. Fredriksson.

Som ofvan.

Kjell Bromée
sekr.

Justeras: N. J. Carlsson , T. Horney

Sportiga ockebor visar upp 1913 års skidutrustning med skräddaren och fotografen Hans Jonsson i spetsen. Fr. v. Hans Jonsson, Maria Rydberg, Karin Evensson-Näsman Anders Rydén, Emma Andersson-Rydén, Gustaf Rydberg, Nils Pettersson.

Fotot sänt som vykort 1913-03-02. Uppg. Ingeborg Persson, Ocke. Foto: Hans Jonsson.

Fotografiet

SKATTEFLYKT till Schweiz? Nej, något sådant existerade knappast i början av 1900-talet då ovanstående bild togs av fotografen Hans Jonsson i Ocke.

Bergspartiet som vi ser på fotografiet har under tiden som gått av ockeborna kallats för Schweiz och de söndagsturister vi ser här-ovan är enligt vad vi vet enbart ockebor trots att man vid den tiden så smått hade börjat öppna sina

hem för "luftgäster" i den lilla mörksilbyn Ocke.

Den enda person som vi med säkerhet kan nämna bland söndagsåkarna är Emma Rydén, på sin tid föreståndare för telefonstationen i Ocke. Kan ni möjligen tänka er de två damerna i sina långklänningar susa utför den branta löpan från Schweiz och ner mot ockebyn?

FRITJOF

Köpsafhandling

Möråns kommun som genom lagfartsbevis den 30 Maj 1906
blifvit ägare till de från Skattekommunan under N:o 1 Myddel-
gård om 15 2/5 tunland i Möråns l. särskilda byggnadsområden,
från såte Longemors Oscar Sadders tomtekartan af den 15:22 Augusti
1898 utvisar, vilken afsänding i jordboken benämnas (Köpskarta)
N:o 5, samt i nämnda karta är den sätet, med N:o 1, 2, 3 & 4, försäljda
härmed deraf till Aktieförbundet A. Rönjings skidfabrik den Syd-
västra, med N:o 3 i kartan betecknade, tomten, utgörande en 1/1
Kvadratt, för en öfverenskommnen och betingat köpsamma
af Fyrahundra 100/ Kronor, vilka till fullo guldits och härmed
känteras och sker tillträde denna dag.

Med byggnadstomten följer rätt att bygga använda de
gator som tillhöra densamma, men vare Köparen eller innehafvaren
skyldig att gatorna till hälften dess bredd i ordningsfälla samt fram-
gent underhålla, afrensning hålla, snygt stängsel omkring densamma.
Vidare följer skyldighet att vid tomten i byggnadsväktliga det
åbyggnaderna uppföras i den ordning gatorna visa och att utrens-
sättes indret, mot tomten baklunda och boringshus således, mot
gata, samt att hus mot angrensande tomt ej ställas närmare än
fyra 1/2 fot och mot gata ej närmare än två fot. Köparen och annan
innehafvare skall respektera och tillgodse, i försälda tomten, som
uppläts till plats för transformatorhus för elektriska ledningar
jämte stöppar. Köparen äges att jämte öfriga ägare af till tomterna
N:o 1, 2 & 4, från öfriga belagna jordområde ut en der befintlig
källa taga vatten, samt öfrigt området i fråga till källan nedlagga
vattenledningsrör.

Tomten, gatufogd och vattenrätt betalar Köparen eller inne-
hafvaren af tomten såligen i början af januari månad Femten
15 Kronor. Alla lagfarts kostnader hållas af Köparen. Här af äro
tvänne exemplar uppräntade och beklade.

Mörå den 2 December 1907

Möråns kommun. Nils Mattsson Säljare

Köparens: för B. Rönjings skidfabrik
A. Rönjings köpare

Vittnar:
John Nilsson? Öye
Klas Eliasson Agan

Vittnars: Nils Mattsson

Omstående köpeakt godkännes omseidigt
 att fortfarande gälla.

Morsil den 9 Maj 1919

Nils Martinson
 för Morsils kommunalägare
 B. A. Rösings skidfabrik,
 A. Rösing köpare

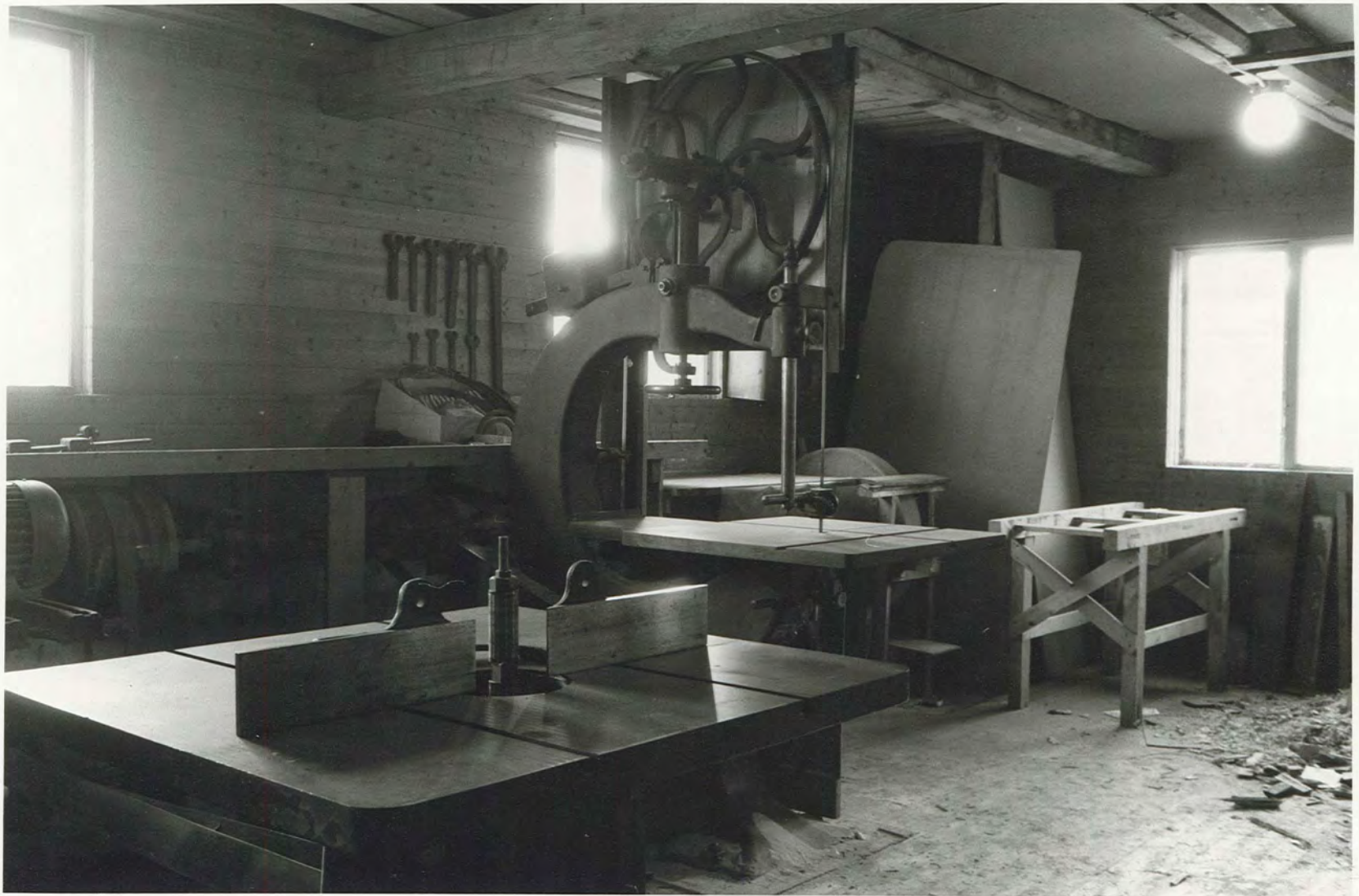
Wättna:

Richard Eliasson

Ovaltes

Widimoras:

Nils Martinson

AB A. Röjsings skidfabrik, Mörsil.

Nummer 173

Aktiebref
uti

Aktiebolaget A. Röjsings Skidfabrik

Karl Röjsing Mörsil

som till fullt inbetalt en aktie i

Aktiebolaget A. Röjsings Skidfabrik

med

KRONOR 100 KRONOR

tillförsäkras genom detta aktiebref motsvarande andel i bolaget med rättigheter och skyldigheter enligt lagen om aktiebolag och den för detta bolag gällande bolagsordning, under erinran, att bolagsordningen innehåller förbehåll om rätt för förutvarande aktieägare att lösa aktie som öfvergår till annan än aktieägare.

Med detta aktiebref följa 10 utdelningskuponger jämte talong.

Mörsil den 2 Dec. 1920

För Aktiebolaget A. Röjsings Skidfabrik

Karl Röjsing

Med Röjsing

Richard Blom

A-2
A. RÖJSING SKIDFABRIK

Taloug

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik, Mörsil

mot hvars återlemnande innebäfvaren af nämnda aktiebref erhåller ny följd utdelningskuponger.

Utdelnings-Kupong N° 10

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 9

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 8

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 7

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 6

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 5

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 4

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 3

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 2

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Utdelnings-Kupong N° 1

till Aktiebrevet N° 214
uti

Aktiebolaget A. Rösings Skidfabrik

Kr. kvitteras

Om Abel Röjsing.

Diverse notiser ur tidningar, böcker och tidskrifter och från sonen Yngves tidningsurklipp.

ÖP 1930. Okänd insändare. "Ett av de bästa minnen man kan medföra från Jämtland är dock utan tvivel ett par skidor från Röjsings skidfabrik i Mörsil. Fabrikör Röjsing, som funnit upp modellen, är en verklig skidexpert, som ännu själv lägger hand vid sina skidor. De äro riktigt tjärvallade, inte bara betsade och fernissade, som stundom händer... "Men 90 procent av alla skidlöpare se bara efter om skidan är blank ovanpå, hur den ser ut under bekymra de sig inte om!" tillägger fabrikör Röjsing med en resignerad axelryckning."

- - -

Utdrag ur Östersunds Skidlöpareklubbs, bildad 20/12 1900, minnesskrift vid 50-års jubileet 1950.

"Redan under första året hade föreningen 20 ständiga och 170 årliga medlemmar. Sitt första offentliga framträdande gjorde klubben redan 1901, då man till de första **Nordiska spelen i Stockholm** skickade tre representanter, P. O. Hollstein och E. Hållstedt, bägge anställda vid A 4, **samt Abel Röjsing**. Den senare var en naturaliserad norrman, som för övrigt var med i den första svenska skidtruppen till Holmenkollen 1903. Debuten gav inga mera synliga resultat men ÖSK skulle komma igen."

- - -

Utdrag ur ÖP-Sports intervju med löjtnanten Erik Hållstedt med anledning av ÖSK:s 50-åriga tillvaro. - "1901 gick Nordiska spelen i Stockholm dit jag och P. O. Hollstein samt **Abel Röjsing**, den senare var för övrigt norrman till börden och **den ende av oss som hade en liten aning om hur det gick till att valla ett par skidor**, uttogs. **Uttagningstävlingen till denna resa företogs genom landsvägsåkning från Mörsil till Östersund.** (Mörsil-Östersund 7 mil) **Sträckan i Stockholm var 6 mil och Hollstein lyckades belägga en åttonde plats, trots att han bröt båda skidorna och fick åka sista biten på ett par lånade backskidor. Självt blev jag tia medan Röjsing måste bryta."**

- - -

Karolinerloppet.

Det första Karolinerloppet 1924 med start i Storlien och mål i Åre, en sträcka på cirka 65 km vanns i snöstorm av John Fjällberg, Mörsils IF. Segraren lagerkransades några meter före mål och mottogs av den stora folkmassan med stort jubel. - **Ett speciellt hederspris tilldelades äldste deltagaren, 53-årige Abel Röjsing, Mörsil.**

- - -

Skidtillverkning i Mörsil.

Ö.P- skribenten Fritjof Fredriksson fick många tillfällen att skriva om skidlöparlegenden Abel Röjsing under sin långa tid som sportskribent. I en artikel någon gång på 1980-talet i Ö.P. med rubriken "Skidtillverkning för 100 år sedan var en svår konst" finns förstas Abel Röjsing med.

"Vid denna tid eller i början på 1900-talet fanns även i Västjämtland en skidfabrikör av god valör. I produktionshänseende var han emellertid inte ens i närheten av sin östersundskollega, skidfabrikören Lars August Jonsson, och dennes hickoryskidor, men många västjämtingar sökte sig gärna till Abel Röjsings skidfabrik i Mörsil när de ansåg sig i behov av att par nya skidor.

Röjsing tillhörde på sin tid den svenska skideliten. Han var nämligen med i det svenska landslaget som 1903 startade i Holmenkollen. Året därpå startade han sin skidtillverkning i Mörsil. Till skillnad mot sin konkurrent i stan var mörsilfabrikören själv en mycket aktiv idrottsman. Under årens lopp samlade han på sig en stor samling bucklor och medaljer av olika slag, förutom att han var en god skidåkare, tävlade han i både skytte och friidrott och då framförallt i spjutkastning.

Även den som skriver de här raderna var en gång tiden kund för en dag hos skidfabrikören i Mörsil. Mina gamla furuskidor hade med åren spruckit både fram och bak och de var nödtorftigt lagade med uttjanta kanelburkar hämtade i smyg ute i köket utan mors vetskap.

Björkskidor.

Med en liten slant i kamfore begav jag mig av till den **knävelborrförsedde skidmakaren i Mörsil.**

Han visade mig först ett par svartmålade björkskidor, men Röjsing upptäckte tydligen min tveksamhet där jag stod och klämde på den slitna plånboken. Det var ju priset jag baxnade för. Till min lättnad upphov Abel sin röst och sade: "Du får dem litet billigare om du tar ett par omålade". Pengarna i kamfore räckte med nöd och näppe och med ett par trävita skidor travade jag de fem kilometrarna hem i den uppfulla förvissningen att jag hade en farbror som var målare..."

Fritjof Fredriksson.

Svenska Turist- och Idrottsmuséets utställning i Stockholm 1908. Ur Främjandets årsskrift "På skidor" 1908-09.

"En jämtländsk utställare var **Abel Röjsing**, den kände längdloparen på skidor, som hade utställt fyra par mycket vackra skidor, vilkas brätten voro särskilt omsorgsfullt gjorda. Var och en som vill studera ett verkligt utarbetat brätte och dess övergång till själva skidan, bör studera de Röjsingska skidorna. Ock så torde dessa ej vara fabriksarbete alltigenom, utan äro nog behandlade på ett mer slöjdartat sätt."

1920-talet var skidloppningens gyllene decennium i Mörsils Idrottsförenings historia. Från föreningens aktiva start 1922 till 1930 innehade den förre mästerloparen på skidor, skidfabrikören **Abel Röjsing** och hans son **Nils** styrelseposter vilket i hög grad bidrog till föreningens skidloppningsframgångar. Sönerna **Nils** och **Carl** var därtill habila tävlingsåkare under 1920-talet.

Vid årsmötet den 19 jan. 1930 förde ordf. **Abel Röjsing** för sista gången klubbans och sekr. **Nils Röising** skrev sitt sista protokoll. En lysande skidepok i M. I. F:s historia var därmed till ända. Orsakerna till att skidintresset avtog så abrupt var säkert många. Den mästerlige skidloparen John Fjällberg hade avslutat sin tävlingsbana 1928. Snöbrist en följd av år, M. I. F:s dåliga ekonomi, det ökade intresset för Allmän idrott och Fotbollssporten kan ha varit andra orsaker.

B-e Larsson.

Härmed tillkännagives
att min älskade make,
vår käre pappa,
morfar och farfar

Fabrikör

Abel P. Röjsing

— född den 7/4 1871 —

i dag lämnat oss efter ett långt
lidande. Sörjd och saknad av
oss samt släktingar och vänner.

Mörsil den 24/1 1948.

Kristina Röjsing,
Barn och barnbarn.

Ditt varma och goda hjärta
har slagit sitt sista slag.
Nu vilar Du ut från Din
smärta,
från Din rastlösa arbetsdag.
Hur ärligt och troget Du
strävat,
för mödor aldrig Du vek.
Din blick var öppen och
trofast,
Ditt hjärta det ville ej svek.

Jordfästningen äger rum i
Mörsils kyrka söndagen den 3
februari efter gudstjänstens
slut. De, som vilja hedra den
avlidnes minne, inbjudas att
efteråt intaga kaffe å hotellet.

— Fabrikör Abel P. Röjsing, mörsil, avled den 24 ds. Han var född 1871 i Steinkjær, men kom till Jämtland i 15—16-årsåldern och hade först platser i Alsen och Offerdal innan han i början på 1900-talet kom till Mörsil. Han tillverkade där förr eget bruk ett par skidor, som blev så bra att andra övertalade honom att göra skidor åt dem och så småningom öppnade han därför en verkstad för skid tillverkning. 1917 bildade han bolag för tillverkningen och byggde en fabrik. Utom åt sitt yrkesarbete ägnade sig R. även åt idrott och kommunala angelägenheter. Han var en god skidlöpare och tillhörde på sin tid Östersunds skidklubbsklubb samt var med i den första svenska truppen till Holmenkollen. Han var dessutom en duktig skytt. Röjsing var på sin tid med om att bilda Mörsils idrottsförening och blev dess förste ordförande liksom han inom skytterörelsen i Mörsil var en av de mest verksamma.

Abel Röjsing som 50-åring med sina skidpriser och medaljer.

SKIDSTAVAR

Tonkinrör, extra prima:

Mässingholk. Gängad dubb.

- Vanlig storlek Kr. 4: 50
- Dubbel rotting » 5: —

SKIDBINDSLEN

Bästa norska och svenska till dagspris.
Gummiplattor dagspris.

STULERS SKIDVALLOR

- Tjerlack, burk Kr. 1: 25
- » tub » 1: —
- Rugg N:o I, burk..... » 0: 75
- » » II, » » 0: 75

*Ensamförsäljare för Sverige av
Stulers Skidvallor.*

PRISKURANT

från

Aktiebolaget

A. Röjsings Skidfabrik

Mörsil - Tel. 54

Förstklassiga skidor o.
tillbehör tillverkade av
bästa möjliga materiel;
fl. gånger prisbelönda.

GULD MEDALJ

vid Jubileumsutställningen i Östersund 1920

TEKNIKSKIDOR*(Röjsingskidan)***Av hickory, extra prima:**

Längd	Bredd			Pris pr par
	fram	mitt	bak	
7 ¹ / ₂ fot	87	64	74 mm.	Kr. 39:—
7 ¹ / ₄ »	»	»	» »	» 38:—
7 »	»	»	» »	» 37:—
6 ³ / ₄ »	»	»	» »	» 37:—
6 ¹ / ₂ »	»	»	» »	» 36:—
6 ¹ / ₄ »	»	»	» »	» 35:—
6 ¹ / ₂ —7 ¹ / ₄ fot	90	68	80 »	1 kr. högre.

Av björk, extra prima:

Längd	Bredd			Pris pr par
	fram	mitt	bak	
7 ¹ / ₂ fot	87	64	74 mm.	Kr. 24:—
7 »	»	»	» »	» 24:—
6 ³ / ₄ »	»	»	» »	» 24:—
6 ¹ / ₂ »	»	»	» »	» 23:—
6 ¹ / ₂ —7 fot	90	68	80 »	1 kr. högre.

*En av landets bästa skidlöpare är ledare
för tillverkningen.*

TERRÄNGSKIDOR*(Röjsingskidan)***Av hickory, extra prima:**

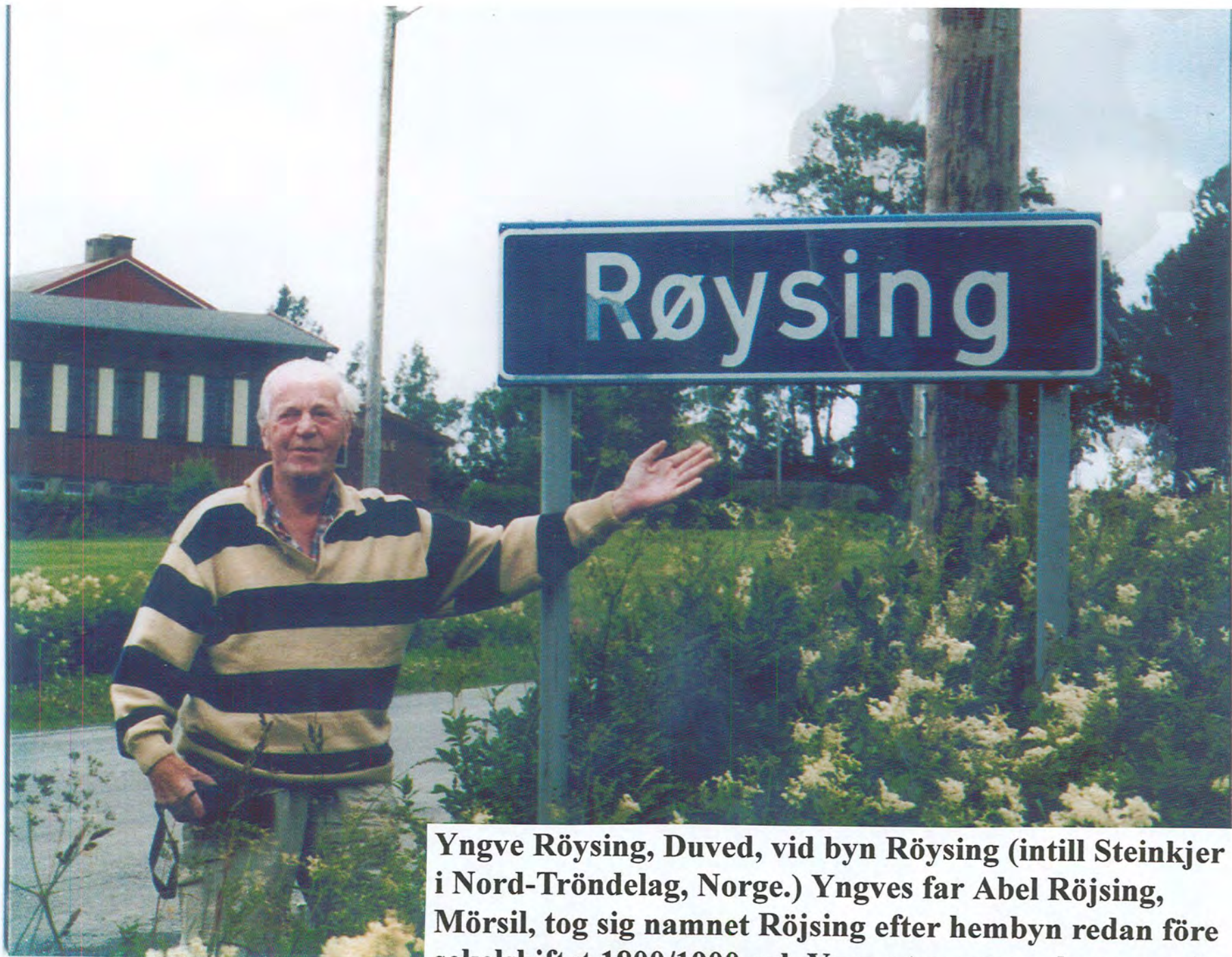
Längd	Bredd			Pris pr par
	fram	mitt	bak	
7 ¹ / ₂ fot	67	57	62 mm.	Kr. 37:—
7 ¹ / ₄ »	»	»	» »	» 37:—
7 »	»	»	» »	» 37:—
6 ³ / ₄ »	»	»	» »	» 37:—

Av björk, extra prima:

Längd	Bredd			Pris pr par
	fram	mitt	bak	
8 ¹ / ₂ fot	67	57	62 mm.	Kr. 26:—
8 »	»	»	» »	» 24:—
7 ¹ / ₂ »	»	»	» »	» 22:—
7 »	»	»	» »	» 20:—
6 ¹ / ₂ »	»	»	» »	» 18:—
6 »	»	»	» »	» 15:—
5 ¹ / ₂ »	»	»	» »	» 13:—

*Märket Prima 10 proc. lägre och Sekunda
20 proc. lägre än Extra prima.*

Yngve Röysing

Yngve Röysing, Duved, vid byn Röysing (intill Steinkjer i Nord-Trøndelag, Norge.) Yngves far Abel Röjsing, Mörsil, tog sig namnet Röjsing efter hembyn redan före sekelskiftet 1800/1900 och Yngve tog senare byns norska stavning ad notam.

Denna bild togs år 1934 utanför Abel Röjsings Skidfabrik.

Man har lastat upp en byggnad som tidigare använts som ett transformatorhus.

Följande personer syns på bilden. På lastbilens hytt står f v Kalle Tjernström och Hugo Millner. På hytten sitter Jacob Sköld och bilens ägare Jonas Hedman. På motothuven sitter Yngve Röysing och på stänkskärmen Karl Röysing.

Vi har fått låna originalet av Yngve Röysing.

01 X 119/5, KE

Om Yngve Röysing.

Ö.P. 1971.

“- 60 år fyller den 3 april charkman Yngve Röysing, Åre. Jubilaren är bördig från Mörsil och var under åren 1944-47 bosatt och verksam i Kälarne. År 1948 flyttade han till Åre, efter en kort tid i Järpen, och i fjällmetropolen har jubilaren sin verksamhet hos ICA-skutan. I unga år var herr Röysing aktiv idrottsman, bl. a. femfaldig distriktsmästare i tiokamp och spjutkastning. Han har varit garnisonsmästare i friidrott under sin militärtid i Boden, han har tävlat i slalom, samt spelat fotboll med Järpen.

Vidare har han tillhört mans- och blandad kör i Mörsil, Järpen, Boden och i Åre och tillhörde de som medverkade vid Norrlandskörens turné år 1948. Därtill finns också konst på intresselistan, så inte lär det bli långsamt på fritiden för denne jubilar med så vittomfattande intressen. Han är därtill en trivsamt man i umgänget. Födelsedagen kommer han att tillbringa på annan ort.”

Ö.P. 1955.

Köpman Yngve Röjsing, Åre, gifte sig 19/6 1955 i Duveds kyrka med fröken Gunvor Larsson, dotter till lantbr. P. Larsson och hans maka i Hamre, Duved. Före vigseln som förrättades av kyrkoadjunkt John Mårtén, sjöng Ingrid Röjsing (brorsdotter till Yngve) till orgelackompanjemang av kantor A. Roos, Hjärtats saga och Järpens manskör sjöng Södermans Bondbröllop och efter vigseln Under rönn och syren. Senare var bröllopgästerna inbjudna till middag på Hotell Mullfjället.

Makarna Yngve och Gunvor Röjsing fick dottern Ingrid, gift Blomé, Östersund.

Ö.P. 1970.

“50 år fyller den 31 maj fru Gunvor Margareta Röjsing, Åre. Hon är född i Hanebo (Gävleborgs län) och maka till butiksföreståndaren Yngve Röjsing. För 20-talet år sedan kom hon till Västjämtland, där hon bl. a. arbetat hos postverket. Hon arbetar numera hos en grossistfirma i Björnänge. Makarna Röjsing har under fem års tid varit bosatta i Björnänge. Fru Röjsing är aktiv inom ortens lottakår. Sin födelsedag tillbringar hon på annan ort.”

In memoriam.

Gunvor Röysing, f. 31/5 1920, d. 23/7 1982.

Ö.P. 1982.

“Fru Gunvor Röysing, född Larsson, har efter en tids sjukdom avlidit i en ålder av 62 år. Hon var uppväxt i Hamre, Duved, och arbetade som ung i livsmedelsaffär. År 1955 ingick hon äktenskap med Yngve Röysing och efter ett tiotal år som hemmafru kom fru Röysing åter ut i förvärvslivet med anställning vid Pressbyrån och Postverket. Makarna var under ett antal år bosatta i Björnänge och där arbetade fru Röysing hos allan Flink AB.

Under 1940-talet var hon aktiv inom lottarörelsen men i övrigt var sången hennes stora intresse och hon tillhörde den kyrkliga sångkören i församlingen. Fru Röysing var vänlig och omtänksam till sin läggning och omtyckt bland arbetskamrater och bekanta. Närmast sörjande är maken Yngve, en dotter med familj, en syster samt övrig släkt och vänner.”

Sången stod högt i kurs hos familjen Röysing.

Yngve Röysing var mycket eftersökt som sångsolist vilket kan utläsas av ett otal bröllops och begravningsreferat från Duveds kyrka, Duveds lillkyrka, Åre nya och gamla kyrka och Mörsils kyrka. Av referaten framgår att till hans favoritrepertoar hörde sångerna -Var jag går i skogar, berg och dalar -, - Led milda ljus -, Färdemannens psalm-, Tack min Gud för vad som varit -, - Långt bortom rymder vida -, Jag har hört om en stad ovan molnen - och Säterjäntans söndag -.

Körsång och arrangerandet av sångkonserter låg förstås Yngve varmt om hjärtat.

Konstnären Yngve.

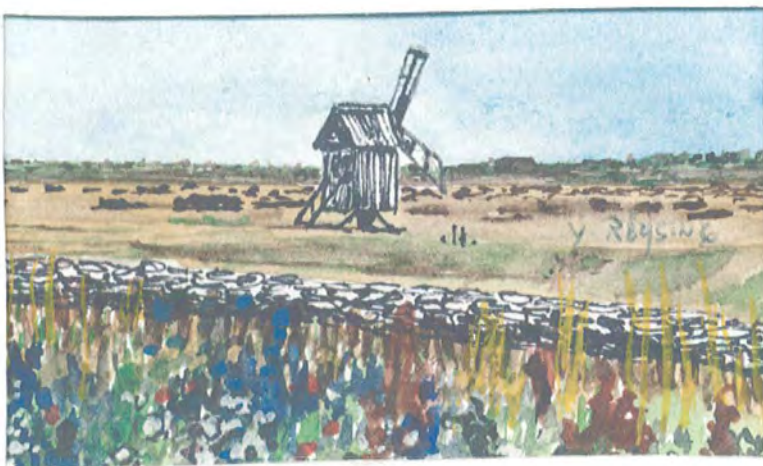
Yngve var konstintresserad och målade även själv. I samband med annan verksamhet kunde också hans alster beskådas i Duved. Han målade gärna miniatyrer. Ett smakprov härpå kan beskådas på nästa blad.

Storbofallet.

Pyramiderna vid Gröndalen.

Kvarn på Öland.

“Ärans män.”

Kåseri av hembygdskaren Benkeric Larsson, Mörsils hembygdsförening.

Idrottsfamiljen Röjsings yngste medlem, “sladdbarnet” YNGVE Filip, f. 3/4 1921, kom under sin uppväxttid att vistas i en sagolik idrottsvärld. Omgiven av de tre idrottsförebilderna, fadern Abel och bröderna Nils och Carl vilka var 22 resp. 20 år äldre än Yngve, hade Yngve att titta upp på tre muskulösa jättar vars dagliga diskussioner nästan i sin helhet torde ha rört sig om idrottsliga ting och skidtillverkning.

Från tidigaste barnaår fick “knatten” Yngve ta del i skidtillverkningen (1000 par skidor per år) i den nyuppförda skidfabriken mitt i Mörsils stationssamhälle. 1920-talet var skidlöpningens gyllene decennium i Mörsils Idrottsförenings historia till stor del beroende på ordf. Abel Röjsing och hans son Nils, sekr.

Redan som treåring kunde Yngve beundra sin far Abel när denne då 53-årige skidlöparlegendar i rykande snöstorm deltog i det 65 km långa Karolinerloppet mellan Storlien och Åre. Att Yngve trots sina unga år dagligen hörde talas om segraren i loppet, samén John Fjällberg som tävlade för Mörsils IF, kan tas för givet.

Man kan med litet fantasi se Yngve framför sig när han i familjens finrum storögt betraktade faderns och brödernas enorma prissamlingar, de många skinande silverpokalerna och medaljerna.

Som femåring på nyåret 1926 fick Yngve säkert höra mycket talas om det stora jägaruppbåd på skidor, med bl. a. John Fjällberg och grannen Jakob Sköld, i spetsen, som jagade runt i Mörsil i försöken att skjuta den s. k. “Mörsilvargen”. Besten, stor som en Sanktbernhardshund, var en sibirisk varg av största formatet och skrämde nästan vettet ur mörsilborna under julen 1925 då den orädda vargen uppehöll sig vid byns ladugårdar och dagligen visade sig för folk.

Som småskolepojke i slutet på 1920-talet kunde Yngve och hans kamrater beskåda mörsils fotbollsvirtuos, läskedrycksfabrikören Olle Robhes, konstner på “Lägret”, mörsils dåtida fotbollsplan på södra sidan av älven. Olle var därtill en av länets bästa friidrottsmän. Han var också en god revy- och körsångare. Yngve var också en god sångare, troligen ända från barnaåren. Man kan tänka sig att sång stod högt i kurs hos familjen Röjsing. Måntro det sjöngs i kör under skidtillverkningen.

En bit in på 1930-talet var lille Yngve i mörsils pojklag Falken på god väg att själv bli en framtida fotbollsvirtuos. Förebilder i friidrott saknades inte. På den nämnda idrottsplatsen "Lägret" svingade den legendariske släggkastaren Petrus Dahlberg, Mörsil, sitt redskap. Under träning kastade han världsrekordlängder hur lätt som helst. Han blev dock inte världsmästare p. g. a. sina tävlingsnerver men väl distriktsmästare många gånger om. Hjälprea åt Petrus var Holger Svensson, Äggfors, Mörsil. Han var en fin allroundidrottsman i grenarna längdåkning på skidor, backhoppning, friidrott och fotboll.

Märkligt nog följde inte Yngve sin far och sina bröder i spåren vad gällde längdlopp på skidor. Istället blev Yngve en av pionjärerna i slalomsporten. Detta var säkert till båtnad för skidfabrikens välgjorda slalomskidor av hickory med stålskanter och kandaharbindningar med låg fästpunkt.

Fadern Abel fick de sista åren av sitt liv, i sjuttioårsåldern, glädjen och stoltheten att se sin yngste son utvecklas till att bli en toppidrottsman i såväl friidrott, särskilt då i den gren fadern själv nått framgångar i - spjutkastning-, som i slalom. Sonen Yngve visade därmed att han ärvt den oerhörda armstyrka som "ärans män" ägde.

Benkteric Larsson

Ö. P. 1933. Järpens småpojkar vunno över Mörsils.

Järpens "Cuba" har invigts på söndagen.

Stor fest med internationell fotboll, allmän idrott m. m.

Järpens nya idrottsplats, "Cuba" kallad, invigdes med en fest under lördagen och söndagen. De, som varit med om denna idrottsplats' historia samt nedlagt arbete och energi för idrottens fromma i Järpen, kunna alla känna sig stolta över sin vackra idrottsplan. Planen har ett sällsynt vackert läge och blott 50 meter ifrån flyter den brusande Järpströmmen. Planen är fast och jämn och den präktiga löparbanan kommer sannolikt att bli Jämtlands förnämsta.

Publikläktaren är idealiskt belägen och vacker torvbeläggning omger densamma. Hela idrottsområdet är omslutet av en välgjord inhägnad.

Finns det någon plats i Jämtland som kan uppvisa maken till idrottsintresse? Möjligen Åredalen, publiken, som alltid brukar vara talrik, går sällan under 200. Utmärkt resultat, då samhället ej räknar fullt 1,000 invånare.

Lördagen inleddes med en fotbollsmatch mellan I. F. Orion, Järpen, och I. F. Falken, Mörsil, med resultatet 5-2 (3-1).

Bäst i Järplaget H. Edlund och S. Persson. **Mörsil glänste med backar och en herre vid namn Röjsing.** Domare var F. Wittenström.

Referat:

Redan på lördagskvällen började det med ett "förspel", en match mellan två pojklag, Orion från Järpen och Falken från Mörsil, som vanns av hemmalaget med 5-2 (3-1). Åtskilligt med folk hade samlat sig att studera och beundra de yngre gardenas uppgörelse, som blev en spännande och rafflande sådan. Redan efter ett par minuter ledde Mörsil och spelet tog en hotande karaktär för Järpen första kvarten. Grabbarna från Mörsil gjorde flera lovvärda försök den kvarten, men sedan vände sig bladet åt "rätt" håll och järparna voro överlägsna till matchens slut. Bäst i Järpenlaget var lille Edlund, **i Mörsil en liten knatte med det icke obekanta idrottsnamnet Röjsing.**

Ö. P. 1933.

Mörsils IF hade på söndagen anordnat skidtävlan varvid följande resultat uppnåddes:

3 mil, seniorer: 1) Hilding Indahl 2,50,27; 2) Gösta Larsson 2,51,02; 3) Bror Johansson 2,54,10; 4) Halvar Svensson 2,58,40; 5) Tage Larsson 3,00,31; 6) Kalle Karlsson 3,10,00.

3 mil, oldboys: 1) Leonard Larsson 2,45,49; 2) Olle Höög 2,47,07.

15 km, juniorer: 1) Sigfrid Jansson 1,19,17; 2) Ville Indahl 1,31,32; 3) Folke Berggren 1,33,26; 4) Alvar Strandberg 1,37,10; 5) Sixten Berggren 1,44,13; 6) Olof Fredriksson 2,06,00; 7) Nisse Rask 2,30,00.

6 km, damer: 1) Pauline Norrman 38,45; 2) Hjördis Bixo 38,19.

Skolungdom, 3 km: 1) **Yngve Röjsing** 17,42; 2) Uno Västberg 18,37; 3) Anders Bixo 18,51.

6 km: 1) Henry Eriksson 33,29; 2) Sven Johansson 34,40; 3) Folke Färnström 34,49; 4) Torsten Mårell 36,28; 5) Rune Nyström 36,54; 6) Gunnar Bagge 39,14; 7) Lars Engström 42,52.

6 km: 1) Sven Nystedt 30,58; 2) Olle Lidström 32,48; 3) Bengt Erik Bixo 33,07; 4) Rune Västberg.

3 km: 1) Eira Warg 19,00; 2) Sonja Lundqvist 21,54.

Ö. P. 1933.

Mörsils IF hade på söndagen anordnat skidtävlan varvid följande resultat uppnåddes:

3 mil, seniorer: 1) Hilding Indahl 2,50,27; 2) Gösta Larsson 2,51,02; 3) Bror Johansson 2,54,10; 4) Halvar Svensson 2,58,40; 5) Tage Larsson 3,00,31; 6) Kalle Karlsson 3,10,00.

3 mil, oldboys: 1) Leonard Larsson 2,45,49; 2) Olle Höög 2,47,07.

15 km, juniorer: 1) Sigfrid Jansson 1,19,17; 2) Ville Indahl 1,31,32; 3) Folke Berggren 1,33,26; 4) Alvar Strandberg 1,37,10; 5) Sixten Berggren 1,44,13; 6) Olof Fredriksson 2,06,00; 7) Nisse Rask 2,30,00.

6 km, damer: 1) Pauline Norrman 38,45; 2) Hjördis Bixo 38,19.

Skolungdom, 3 km: 1) **Yngve Röjsing** 17,42; 2) Uno Västberg 18,37; 3) Anders Bixo 18,51.

6 km: 1) Henry Eriksson 33,29; 2) Sven Johansson 34,40; 3) Folke Färnström 34,49; 4) Torsten Mårell 36,28; 5) Rune Nyström 36,54; 6) Gunnar Bagge 39,14; 7) Lars Engström 42,52.

6 km: 1) Sven Nystedt 30,58; 2) Olle Lidström 32,48; 3) Bengt Erik Bixo 33,07; 4) Rune Västberg.

3 km: 1) Eira Warg 19,00; 2) Sonja Lundqvist 21,54.

Den fine allroundidrottsmannen Yngve Rösing passade utmärkt för friidrotts-tävlingen "tiokamp" där han i debutmästerskapen första åren på 1940-talet utkämpade hårda duster med den legendariske jämtländske höjdhopparen Anton Bolinder.

Efter att som tävlande för Kälarne IK ha segrat i DM i tiokamp 1944 tog han ytterligare en tiokampsseger för samma klubb i DM 1946 på Fyrvalla i Östersund då han nådde sin toppoäng 5.495. Serien var: 100 m: 12,2 sek. Längdhopp: 6,23 m. Kulstötning 11,53 m. Höjdhopp: 1,60 m. 400 m: 56,1 sek. 110 m häck: 19,0 sek. Diskuskastning: 33,72 m. Stavhopp: 3,00 m. Spjutkastning: 51,20 m. 1.500 m löpning: 4,43,4 min.

Yngves paradgrenar var spjutkastning, längdhopp och höjdhopp. Under sin militärtjänst vid Tredje intendenturkompaniet i Boden 1942 uppmärksammades han för sina goda friidrottsresultat. Det var särskilt i spjutkastning (ett arv från fadern Abel) som Yngve firade stora tävlingstriumfer. Yngve hade en fin teknik med ett snärtigt och perfekt utkast.

Det var också som tävlande för Int 3 IF i Boden som han segrade i Garnisonsmästerskapen med resultatet 54,74 meter och kastade sitt rekord 57,93 meter som segrare i Norrbottens DM i spjut 1942. (Kastet var då det näst bästa som någonsin uppmätts för en jämte vid tävling.)

I Järpenspelen senare samma år, då som tävlande för Järpens IF, följde Yngve upp sin fina spjutform med ett segerkast på 54,19 meter och som clou segrade han vid 1944 års DM i Östersund med resultatet 54,37 meter, "efter en stor-
artad koncentration", i sista kastet".

Längdhopp var Yngves näst bästa gren. Vid nationella tävlingar i Brunflo 1945 besegrade Yngve överraskande favoriterna med goda resultatet 6,53 m.

Höjdhoppet var intressant ur många aspekter. Medan höjdhoppfenomenet Anton Bolinder använde sig av den s. k. saxstilen som bar honom ända fram till ett Europamästerskap på 1,99 m på Bislet i Oslo 1946 hade Yngve anammat nymodigheten "amerikansk rullstil" eller den s. k. "dykstilen". Yngve lärde sig att behärska den bra med den snärt över ribban som krävdes. Bästa resultatet 1,75 m nådde Yngve vid en serietävling i Järpen. På träning lär han dock ha strömhoppat över 1,80 m.

Goda resultat i Garnisonsmästerskapen i Boden

Lundmark, A 8, Schibbye, Ing 3, och Röjsing, Int. 3, blevo dubbelmästare.

Lindgren, F 21, slog åter Lahti, A 8, på 5.000 m.

Segraren i spjut och längd, Röjsing, Int 3.

Garnisonsmästerskapet för Boden i fri idrott ägde rum under lördagen och söndagen på i 19 nyöppnade idrottsplan, vilken ännu icke är återinvigd, men vilken nu togs i bruk. Banorna synes vara goda. Även om inga sensationella resultat nåddes visade sig dock i 19:s tävlingsbanor vara av god kvalitet.

Publikintresset var båda dagarna mycket ringa. Tävlingsledare var löjtnant Nordell och sekreterare sergeant Rundgren.

Lördagens tävlingar.

Längdhopp.

12 män ställde upp.

1. Röjsing, Int 3	6.25
2. Schibbye, Ing 3	6.23
3. Nyström, I 19	5.91

Spjutkastning.

Tio män ställde upp. Röjsing, en av dagens bästa män, ökade i finalen med ett vackert kast och vann mycket övrläget.

1. Röjsing, Int 3	54.74
2. Johansson, Int 3	50.80
3. Schibbye, Ing 3	47.41

400 m.

Av 27 anmälda ställde 16 upp. Att så många i denna och i andra grenar uteblevo berodde till stor del på att skördepermission tilldelats en del av personalen vid garnisonen, varför många vistades i hemorten och kunde inte delta.

Tävlingen gick i fyra försöksheat och två mellanheat. Finalen gick samma dag, vilket blev nästan för mycket av det goda.

De fyra försöksheaten vanns av Wachenfeldt A 8 på 53.6, Schönström F 21 på 54.2, Lundmark A 8 på 54.8 och Jonsson Ing 3 på 56.2.

Angående riktigheten av lottningen för mellanheaten uppstod en stunds diskussion angående det riktiga tillämpandet av tävlingsreglerna. De bägge loppen vanns av Lundmark A 8 på 53.4 och Ögren, Ing 3 på 54.2.

1. Lundmark, A 8	52.6
2. Ekstedt, A 8	52.6
3. Ögren, Ing 3	53.2
4. Schönström, F 21	54.0

5000 m.

Halvmilen blev lördagens bästa tävling. Särskilt utmärkte sig Engberg, I 19, vilken löpte 5000 meter för första gången i sitt liv och placerade sig som trea med 16.24.4. Lindgren var från början klar segrare. Han har ju tidigare slagit Tofte.

1. Lindgren, F 21	15.36.4
2. Lahti, A 8	15.43.4
3. Engberg, I 19	16.24.4
4. Lundmark, Int 3	16.26.1
5. Pentheikki, I 19	16.58.2
6. Lindberg, Int 3	17.29.0

Söndagens tävlingar.

100 m.

De bägge försöksheaten vanns av Lundmark A 8 och Jonsson Ing 3 på resp. 11.4 och 12.2.

1. Lundmark, A 8	11.6
2. Holmqvist, A 8	11.8
3. Ögren, Ing 3	11.9
4. Jonsson, Ing 3	11.9

Höjdj hopp.

1. Schibbye, Ing 3	165 cm.
2. Röjsing, Int 3	160 cm.
3. Pettersson, A 8	160 cm.
4. Nordström, A 8	160 cm.
5. Berglund, F 21	160 cm.

Kulstötning.

1. Schibbye, Ing 3	12.68
2. Söderkvist, F 21	11.36
3. Röjsing, Int 3	10.90
4. Gustavsson, Ing 3	10.41
5. Nilsson, S 1 B	10.09

1500 m.

A-final:

1. Ekstedt, A 8	4:10.4
2. Lindgren, F 21	4:13.8
3. Jönsson, Int 3	4:14.0

B-final:

1. Nilsson, Ing 3	4:23.4
2. Wahlberg, S 1 B	4:24.6
3. Eriksson, A 8	4:25.8

Diskus.

1. Sundkvist, Ing 3	39.54
2. Gustavsson, Ing 3	37.89
3. Nordström, A 8	34.28
4. Söderkvist, F 21	33.37
5. Bergemo, A 8	31.37

Svensk stafett.

1. A 8, (Holmqvist, Lundmark, Wachenfeldt, Ekstedt,)	2:06.2
2. F 21,	2:08.8
3. Ing 3	2:12.0
4. Int 3	2:13.2
5. I 19	2:13.3

□ EFTER TIOKAMPENS FEM första grenar leder Olle Svensson, IFK, med goda 3.045 p. Om han förmår hålla ställningen är litet ovisst, men i varje fall borde Hilding Johanssons fjolårsresultat — 5.329 poäng — kunna överträffas i kväll. Fråga är väl om inte Yngve Röjsing tar hem slutsegern, och även femkampsmästaren S. Salomonsson torde kunna hota IFK-aren. Däremot lär väl tvåan, A. 2-kadetten M. Blomkvist, knappast bli farlig i slutstriden.

Olle Svensson

□ OLLE SVENSSON vann två av grenarna, kula på 12,78 och höjdhopp på 1,75, men misslyckades i längdhopp. På 100 m. hade han samma tid som segraren Blomkvist, hyggliga 11,9. I längdhopp stod Yngve Röjsing i en klass för sig. Ett lovande mångkampssämne är utan tvivel strömsundspojken P. E. Persson, men tyvärr råkade han ut för kramp i höften på 400 m. och fick nöja sig med ett par hundra poäng i denna gren. Över huvudtaget blevo resultaten i år betydligt bättre än i fjol.

Castorsettans tid å 4x400 m. blev så pass fin som 3.36,7, sedan Lindgård klockats för 49,2.

Resultat:

FEMKAMPEN:

Löpning 100 m.: 1) M. Blomkvist, A. 4:s IF., 11,9; 2) O. Svensson, IFK Ö-sund, 11,9; 3) P. E. Persson, IFK Strömsund, 12,1; S. Salomonsson, I. 5:s IF., 12,1.

Längdhopp: 1) Y. Röjsing, Kälarne IK., 6,23 m.; 2) M. Blomkvist, A. 4:s IF., 5,78; 3) P. E. Persson, IFK Strömsund, 5,70; 4) S. Salomonsson, I. 5:s IF., 5,48.

Kulstötning: 1) O. Svensson, IFK Östersund, 12,78 m.; 2) M. Blomkvist, A. 4:s IF., 12,32; 3) P. E. Persson, IFK Strömsund, 11,85; 4) Y. Röjsing, Kälarne IK., 11,53.

Höjdhopp: 1) O. Svensson, IFK Östersund, 1,75 m.; 2) P. E. Persson, IFK Strömsund, 1,65; 3) S. Salomonsson, I. 5:s IF., 1,65; 4) M. Blomkvist, A. 4:s IF., 1,60; Y. Röjsing, Kälarne IK., 1,60.

Löpning 400 m.: 1) S. Salomonsson, I. 5:s IF., 53,9; 2) M. Blomkvist, A. 4:s IF., 55,8; 3) O. Svensson, IFK Östersund, 56,0; 4) Y. Röjsing, Kälarne IK., 56,1.

Ställningen efter fem grenar:

1) O. Svensson, IFK Östersund, 3045 poäng; 2) M. Blomkvist, A. 4:s IF., 2933; 3) Y. Röjsing, Kälarne IK., 2869; 4) S. Salomonsson, I. 5:s IF., 2765; 5) P. E. Persson, IFK Strömsund, 2522; 6) F. Landén, Ovikens IF., 2324; 7) B. Löjdahl, I. 5:s IF., 2290.

Röjsings 5.495 p. bäst sedan 1943

T. v. årets tiokampsmästare Yngve Röjsing, Kälarne, och tvåan S. Salomonsson, I. 5.

Det bästa tiokampsresultatet i distriktet under de sista tre åren nåddes i går av Yngve Röjsing, Kälarne, som var mästare även 1944. Den spänstige kälarnepojken kom upp i 5.495 poäng, vilket är drygt 300 poäng mer än hans segrarresultat för två år sedan. Även tvåan, lovande S. Salomonsson, I. 5, var bättre än fjolårsmästaren Hilding Johansson, I. 5, som icke kunde försvara titeln i år. Olle Svensson, IFK, som ledde efter första dagen, stannade på 3:e plats, men fick som plåster ett DM-tecken i stafett 4 x 100 m., där han löpte i det segrande IFK-laget. På 4 x 1.500 m. ställde endast två Castorslag upp.

□ OLLE SVENSSON hade ett par svaga grenar i stav och 1.500 m. och det var förutspått att Röjsing och Salomonsson skulle gå förbi andra dagen. När sista grenen, 1.500 m. började ledde Röjsing med 142 poäng, men Salomonsson tog in det mesta av försprånget så när som på 8 poäng. Slutstriden om mästerskapet var alltså hård så det förslog!

Tiokampens klart bästa resultat var Olle Svenssons 175 i höjd som gav 727 poäng, och näst bäst var samme mans kulstötning, 12,78, som gav 694. Lovande P. E. Persson, Strömsund, måste bryta tävlingen på grund av skada o. även A. 4:s Blomkvist och I. 5:s Löjdahl utgingo efter första dagen.

□ STAFETTLAGEN på 4x 100 m. voro något »blandade». IFK vann klart med kvartetten Bolinder, Svensson, Halvarsson, Eriksson, på hyggliga 46 sek. Castor tog hem mästerskapet på 4 x 1.500 m. med Wredling, Junholm, Kronkvist, Ahrlin, på rätt skrala 17.20,0.

Resultat:

TIOKAMP:

Häck 110 m.: 1) S. Salomonsson, I. 5, 18,0; 2) O. Svensson, IFK., 18,4; 3) Y. Röjsing, Kälarne, 19,0.

Diskus: 1) Y. Röjsing, 33,72; 2) F. Landén, Ovikens, 32,40; 3) S. Salomonsson, 31,85.

Stavhopp: 1) Y. Röjsing, 3,00; 2) S. Salomonsson, 2,90; 3) F. Landén, 2,80.

Spjutkastning: 1) Y. Röjsing, 51,20; 2) S. Salomonsson, 48,99; 3) O. Svensson, 41,06.

1.500 m.: 1) S. Salomonsson, 4.26,0; 2) F. Landén, 4.39,4; 3) Y. Röjsing, 4.43,4.

Slutresultat:

1) Y. Röjsing, Kälarne, 5.495 poäng (poäng i de sista fem grenarna: 460—535—501—610—520); 2) S. Salomonsson, I. 5, 5.488 poäng (547—486—466—569—655); 3) Olle Svensson, IFK., 5.217 (511—466—332—432—431); 4) F. Landén, Ovikens IF., 4.433 poäng (316—500—431—314—548).

Slalom.

Av Yngves efterlämnade tidningsurklipp kan utläsas att han som tävlande för Hållands Slalomklubb med friskt och frejdigt mod började tävla mot bl .a. "slalomkanonerna" i Åre Slalomklubb, Hans Hansson och Sixten Isberg m. fl.

1939.

Slalom på Vällistefjället. Segrare Anders Rolén, Åre. Yngve 8:a.

DM i slalom i Åre. Segrare Sixten Isberg, Yngve 20:e.

Årebragden - störtlopp. Segrare Hans Hansson, Åre. Yngve 26:a.

1940.

SM i slalom i Gustafsbergsbacken, Frösön. Segrare Hans Hansson, Åre. Yngve 19:e. Östersundspelen i slalom. Segrare Hans Hansson. Yngve 8:a.

Storliens nationella slalomtävling. Segrare Yngve Röjsing.

Slalomtävling i Hålland. Segrare Yngve Röjsing. (Tog första inteckningen i Dir. Grevings vandringspris.)

Invigningen av slalombacken i Ragunda. Segrare Sixten Isberg. Yngve 8:a.

1941.

Slalomtävling i Gustafsbergsbacken, Frösön. Segrare Sixten Isberg, Åre.

Yngve 12:a. Invigningen av störtloppsbanan från Hummeln i Åre.

Segrare Sixten Isberg. Yngve 23:a. Slalommomentet. Segrare Sixten Isberg.

Yngve 9:a.

Distriktstävling i slalom i Hålland. Segrare Yngve Röjsing. (Tog andra inteckningen i Dir. Grevings vandringspris.)

Östersundspelen i slalom. Segrare Rudi Cranz, Tyskland. Yngve 12:a.

1944.

DM i slalom i Gustafsbergsbacken, Frösön. Segrare Gustaf Larsson, Åre.

Yngve 17:e.

Många tävlingar fick inställas under krigsåren. Även om Yngves elitsatsning koncentrerades till friidrott upphörde aldrig hans intresse för vintersport. Någon fler pallplacering blev det inte men placeringar bland de tio åtskilliga gånger.

1948.

Slalom i Mattmar. Segrare Ingvar Larsson, IFK. Yngve 15:e.

Yngve Röjsing, Hålland, vann slalom i Storlien.

May Nilsson hemförde segern i damklassen.

Röjsing segrade i Storliens slalom.

May Nilsson som vanligt ofta bländ damerna.

Nationell slalomtävling var i går anordnad i Storlien med ett 60-tal deltagare. Tävligen gick under hård snöstorm och åkarna voro oerhört besvärade av den hårda motvinden. Banan kan betecknas som medelsvår med en femportig vertikal på mitten. I damklassen segrade som väntat May Nilsson, Åre, medan segern i herrarnas seniorklass hemfördes av Yngve Röjsing, Hålland. I herrklassen deltog även prins Karl-Johan, som presterade en god åkning, vilken emellertid icke räckte till deltagande i andra omgången, där endast de 13 bästa fingo starta.

Y. Röjsing segrade i Hålland.

Segrare i seniorernas tävling blev Yngve Röjsing, som efter två förhållandevis snabba och jämna åk bärgade segern till Hållands SK. Röjsing har haft två fullträffar på sista tiden, den första var i Storlien där han som bekant segrade och den andra var i går. Man får hoppas att han går på i samma stil och inte låter det sluta vid detta.

Yngve Röjsing slog favoriten Thomasson.

Storfavoriten i söndagens slalomtävling i Hålland, N. Thomasson fick finna sig i att bli grundligt besegrad av hemmalöparen Yngve Röjsing, som av allt att döma redan tagit steget in i elitklassen. Även i damklassen blev Åre snyttje på en hägrande viktoria.

Backen var genom värmen och tövädret i mycket löst skick och löparna hade särskilda problem förutom vällningen att brottas med. Publikens var ganska fåtalig och de många starterna samt det långsamma tempot gjorde att man började tåga av innan tävlingarna voro avslutade. Röjsing hade även jämna åk och lyckades härigenom komma några sekunder före favoriten Thomasson, som knappast hade sin bästa dag. Den verkliga sensationen inträffade dock i damklassen, där östersundskamraternas 12-åriga Kerstin Vinberg ej aktade för rovt att betvinga sina betydligt äldre och mera tävlingsvana konkurrenter. I juniorklassen dök en ny coming man från Åre upp, D. Larsson, ett namn att lägga på minnet.

Yngve Röjsing, Hålland, vann seniorklassen.

May Nilsson hotades av Lisa-Maj Nilsson.

Liksom vemdaltävlingen missgynnades Storliens nationella slalomtävling på söndagen av vädret. En hård snöstorm svepte fram under tävlingen och åkarna voro oerhört besvärade av motvinden. Den synnerligen jämna herrklassen resulterade i en seger för Hållands starkt framåtgående Yngve Röjsing, som slog den unge årepojken John Fredriksson, som först i år kommit fram på allvar. May Nilsson vann knappare än vanligt över klubbkamraten Lisa-Maj Nilsson, som blir allt sältare.

Juniortävlingarna voro trevliga och av god klass och det är tydligt att det är väl sørjt för återväxten inom den jämtländska slalomporten. Juniörerna åkte samma bana som seniorerna och visade prov på en rent förbluffande teknik. Åres D. Larsson gjorde en utomordentlig insats och blev tvåa i tid i hela tävlingen.

I herrklassen åkte även prins Carl Johan, som presterade en god åkning. Tiden räckte emellertid ej för deltagande i andra omgången.

Resultat.

Herrar, seniorer:

- 1) Y. Röjsing, Hållands slk., 102,2 sek.; 2) J. Fredriksson, Åre, 105,0; 3) H. Karlsson, IFK, Östersund, 105,2; 4) A. Isberg, Åre, 105,4; 5) R. Dahlberg, Duved, 106,0; 6) T. Nilsson, I. 5, 106,4; 7) T. Ohlander, IFK, Östersund, 109,6; 8) H. Ericsson, Hållands slk., 110,6; 9) T. Wänseth, Storliens SK, 111,5; 10) R. Larsson, IFK, Östersund, 112,4.

Juniörer:

- 1) D. Larsson, Åre, 104,6 sek.; 2) S. Alm, d:o, 109,6; 3) B. Mohlin, Storliens SK, 110,9; 4) R. Thelander d:o, 111,4; 5) G. Jonsson, Åre, 112,2.

RESULTAT:

Seniorer:

1. Yngve Röjsing, Hålland	1,57,0
2. N. A. Thomasson, Åre,	2,03,2
3. R. Dahlberg, Duved,	2,04,8
4. Verner Jonsson, Åre,	2,05,4
5. Ake Jonsson, Åre,	2,06,5
6. J. Fredriksson, Åre,	2,06,7
7. A. Rohlén, Åre,	2,06,8
8. H. Brinck, Duved,	2,07,3
9. I. Jonsson, Matmar,	2,08,2
10. J. Eriksson, Frösö IF,	2,08,8
11. S. Falck, Hålland,	2,09,1
12. H. Eriksson, Hålland,	2,10,0
13. T. Ohlander, IFK,	2,13,6
14. G. Mårtensson, Hålland,	2,15,2
15. R. Thelander, Storlien,	2,16,5

Yngve Röjsing segerrik i Hålland.

**UPBREPADE TRIUM-
FEN FRÅN I FJOL.**

**Kraftig snöyra försvä-
rade tävlingen.**

— Från J. T:s utsände medarb. —

Hållands SK hade på söndagen anordnat distriktstävlingar i slalom. Tävlignarna gynnades icke av något hålligt väder, ty en kraftig snöyra, gränsande till snöstorm rädde hela dagen. Detta försvarade sikten för löparna i mycket hög grad, och de hade svårt att urskilja backens gupp och ojämnheter. En rätt talrik publik, mest turister, hade kommit tillstädes och åkarnas djärva framfart i backen beundrades allmänt.

På grund av det ymniga snöfallet den senaste veckan var backen mycket lös, varför det bildades stora gropar och vallar i portarna, vilket icke hör till det lättaste att passera. En del portvakter verkade också ganska ointresserade för sin uppgift, nämligen att i möjligaste mån trampa ut sedan varje åkare passerat. Banan, som lagts av Curt A:son Bjurberg, skidlärare vid Heders i Hålland, var i allo lyckad. Man hade lyckats att få ut den mesta möjliga av backen och varierade en flytande, medelst fart- och teknikkana. På ett ställen hade löparen att passera förrådiska gupp och i det ena, som mest hade karaktären av ett språthopp, gällde det för åkaren att trampa ned ordentligt, annars gjorde han en rekordertlig luftfärd.

Antalet startande var 5 damer, 36 seniorer samt 25 juniorer. Av dessa kommo damerna samt de 20 bästa seniorerna och de 12 bästa juniorerna i första omgången med till andra åket.

Röjsing segrade i Hålland.

**Lisa-Maj Nilsson etta i dam-
klassen.**

Hållands S. K. stod som arrangör för distriktstävlingar i slalom på söndagen. Vad vädret beträffa missgynnades tävlingarna i hög grad, då kraftig snöyra rädde, vilket försvärade sikten för löparna. Banan var ypperlig. Längden var 500 meter och höjdskillnaden 120. Allt som allt var det 24 portar, som skulle passeras. Banan hade lagts av skidlärare Curt A:son Bjurberg, som lyckats utmärkt med sitt verk.

I herrklassen upprepade Yngve Röjsing, Hålland, sin seger från i fjol och fick därigenom sin andra inteckning i det ståtliga vandringspriset. Röjsings tycks vara oslagbar på hemmaplan.

I herrklassen upprepade Yngve Röjsing, Hålland, sin seger från i fjol och fick därigenom sin andra inteckning i det ståtliga vandringspriset. Röjsing tycks vara oslagbar på hemmaplan. Han gjorde två snabba och säkra åk, vilket lovar gott för den fortsatta säsongen. Han bör dock försöka vinnlägga sig om att få fram höfterna, för att framvikten därigenom skall bli mera utpräglad. I gårdagens lösa backe kom det på ett ut, men i en backe, där det är hårdtrampat, måste man ligga på mer på skidspetsarna. På andra plats kom Åres säkre Verner Jonsson och som trea Rune Persson, Frösö IF, vilken synes gå mot gammal god form. Fjärde plats belades överraskande av Nisse Westman, likaledes Frösö IF. Detta var något man knappast väntat sig, ty denna tävling var den första för honom på två år. Han har nämligen som många andra legat inne i en långvarig beredskap. Westman är nog ännu icke i fullt trim, men det kommer, därom kan man vara övertygad.

Resultat:

Damer:

- 1) Lisa-Maj Nilsson, Åre, 138.7.
- 2) Kerstin Vinnberg, IFK, 142.1.
- 3) Sara Thomasson, Åre, 143.5.
- 4) Britta Thomasson, Åre, 152.5.
- 5) Aina Nilsson, Frösö, 182.5.

Herrar, seniorer:

- 1) Y. Röjsing, Hålland, 118.7.
- 2) V. Johnsson, Åre, 119.6.
- 3) R. Persson, Frösö, 119.8.
- 4) N. Westman, Frösö, 121.9.
- 5) J. Fredriksson, Åre, 122.0.
- 6) A. Isberg, Åre, 123.6.
- 7) S. Persson, IFK, 123.7.
- 8) B. Persson, IFK, 124.2.
- 9) G. Mårtensson, Hålland, 124.8.
- 10) L. Pettersson, Duved, 125.3.
- 11) S. Bysström, IFK, 125.8.
- 12) A. Eriksson, Frösö, 126.4.
- 13) Wänseth, Storlien, 127.3.
- 14) T. Johnsson, Åre, 127.5.
- 15) J. E. Sundström, Hålland, 128.0.

Herrar, juniorer:

- 1) G. Gustavsson, Mattmar, 122.5.
- 2) K. A. Engman, Åre, 123.1.
- 3) L. Nilsson, Mattmar, 131.2.
- 4) B. Hemlin, Hålland, 131.6.
- 5) S. Sölander, IFK, 131.7.
- 6) D. Larsson, Åre, 134.3.
- 7) A. Lindberg, IFK, 135.0.
- 8) O. Rohlén, Åre, 137.8.
- 9) B. Molin, Storlien, 138.3.
- 10) S. Gruen, IFK, 139.0.

Y. Röjsing vann klart på hemmabana.

**Lyckade slalomtävlingar i Hålland
igår. — Lisa-Maj Nilsson
bästa dam.**

Hållands distriktsslalom på söndagen missgynnades i hög grad av en snöyra, som dels gjorde backen lös och dels försvärade sikten avsevärt. Icke förty gjordes en rad goda prestationer och liksom i fjol gick segern till Yngve Röjsing, som tydligen är svårslagbar på hemmaplan.

Yngve deltog av hjärtans lust i slalom, storslalom och störtlopp. Liksom de flesta andra åkarna fick han finna sig i att ett halvduzin elitmän växelvis tog hand om pallplaceringarna men Yngve fanns ständigt med i den bättre hälften och nådde en och annan placering bland de tio främsta.

1949 deltog han i de flesta tävlingarna i länet och gjorde en och annan avstickare till Norge och söderut i Sverige. Ett axplock: Årebragdens störtlopp: Segrare Stig Sollander, IFK, Yngve 19:e. Årebragdens slalom: Segrare John Fredriksson, Åre, Yngve 16:e. Edsåsdalens slalom: Segrare Sixten Isberg, Yngve 9:a. Slalom DM i Gustafsbergsbacken, Frösön: Segrare Stig Sollander, IFK. Yngve 16:e. Storslalom från Mörvikshummeln: Segrare Stig Sollander, IFK. Yngve 26:a. Störtlopp från Anjeskutan: Segrare Hans Hansson, Åre. Yngve 10:a

1950. Storslalom i Duved. Segrare Sixten Isberg, Åre. Yngve 15:e. Slalom DM i Vemdalen: Segrare Allan Hallberg, Klövsjö. Yngve 14:e. Slalom i Gustafsbergsbacken, Frösön. Segrare Åke Liss, Leksand. Yngve 10:a.

1951. Slalom i Mattmar. Segrare John Fredriksson, Åre. Yngve 5:a. Störtlopp från Oldklumpen. Segrare E. Roos, Edsåsdalen. Yngve 10:a. Störtlopp från Åreskutan. Segrare Gunnar Hjeltnes, Norge. Yngve 35:a. Sveriges första DM i storslalom gick i Duved. Segrare John Fredriksson Åre. Yngve 12:a. Svenska Skidspelen i Åre . Segrare Lennart Nilsson, Åre. Yngve 20:e.

1952. Slalom i Gustafsbergsbacken. Segrare John Fredriksson, Åre. Yngve 12:a. DM i Storslalom i Duved. Segrare Sixten Isberg, Åre. Yngve 19:e.

1953. DM i storslalom i Duved. Segrare John Fredriksson, Åre. Yngve 20:e.

- - -

Slalomkuriosa.

Ett av Yngves urklipp har följande historier att berätta:

Yngve Röjsing i Duved berättar om en slalomtävling i Hållandsbacken i slutet av 1930-talet: "Det blev blåst och töväder på natten innan, så backen var otjänlig. Då skaffade de fram alla transportmedel som fanns i Undersåker och skjutsade oss till Brännvinsvallen på södra sidan Indalsälven. Därifrån fick vi åka på slalomskidorna till Trillevallen, där vi först trampade till en backe som vi sedan tävlade i. Sedan var det samma åkning hemåt på kvällen."

Sixten Isberg berättar om när han själv, Hasse Hansson och Maj Nilsson (outs-standing bland de slalomåkande damerna på 1940-talet) klev av tåget i Trondheim på morgonen den 9 april 1940 och befann sig omringade av den tyska krigsmakten: "Maj var fram till en soldat och läste på mössan, för hon trodde alldeles bergfast att det var norska som hade mobiliserat", säger han. "Som tur var kom vi med tåget till Sverige, och det var det sista som gick på flera månader".

Idrottsutmärkelser erövrade av Yngve Röysing under tiden 1939-1956, samt tre akvareller målade av dsme, skänkta av dottern Ingrid Blomé, Östersund, till Mörsils Hembygdsförening år 2003.

Tennpokaler.

H. SL. K. SLALOM 1939.	JÄRPEN-SPELEN 1942.
H. SL. K. SLALOM 1939.	I. F. K. LULEÅ HEDERS- PRIS KAST D. M. 1942.
J. I. F. 1939.	ÖSTERSUNDS-PRESSENS HEDERSPRIS.
ÖSTERSUNDSSPELEN 1940.	1:a pris BISPGÅRDEN RUNT 1945.
SKO-LINDH HEDERSPRIS S. M. SLALOM JÄRVSÖ 1940.	H. SL. K. VANDRINGSPRIS SLALOM.
H. SL. K. HEDERSPRIS 1940.	B. I. F. 1945.
SLALOM I RAGUNDA 1940. (Stort fat)	EMIL OLOFSSON HEDERS- PRIS 1953.
I 5:s HEDERSPRIS 1940.	
H. SL. K. 1941 (Idrottsman med krans på locket.)	
LÄKARNA vid I 5 HEDERSPRIS ÖSTERSUNDSSPELEN 1941.	
KRÅNGEDE VERKSTADSPERSONALS HEDERSPRIS D. M. SLALOM 1941.	
J. M. H. I. F. 1941 3:e pris.	
J. M. H. I. F. 1941 3:e pris.	
J. M. H. I. F. 1944 2:a pris.	

Silver-och tennfat.

I 5 I. F. 1939.

Silver.

D. M. 2:a pris

Nysilver

Stadsloppet 1942.

Tenn

Yngve 11/2 1954.

Silver.

J. M. 1940.

Tenn.

J. I. F.

Tenn.

J. S. K. 1944.

Nysilver.

FIS

1954.

Rosett.

D. M. 1941.

Tenn.

D. M. 2:a pris.

Nysilver.

D. M. 1941.

Tenn.

H. S. K. 1943.

Mässing.

Länskampen 1942.

WBTN-VBTN.

Märken.

Korslagda gevär.

Korslagda gevär.

Löpare. Järn

Löpare. Brons.

Norrländska Elitmärket.

Årebragden 1941.

Norrländskören 1948. NSF.

Norrlands Artilleri Regemente
Idrottsförening. D. M. 1945.Jämtland Härjedalens Idrottsför-
bund.Svenska Gymnastik och Idrotts-
föreningarnas Riksförbund.
1944. Tiokamp.

D. M. 1942. Spjut.

1946. Tiokamp. Hjälp åt
Europas barn.

1944. Spjut.

Plaketter och medaljer.

II:pris D. M. Tiokamp 1945. Kungl. Jämt- lands Fältjägarreg:s Idrottsförening.	Hand. D. M 1942. Spjut 57.93 m.
För Sverige.	Hand. Tiokamp 1943. 5.227 p.
3-milsmärket i läng- skidåkning. Brons.	Hand. D. M. 1946. Tiokamp 5.495 p.
Tröndelagens Idretts- kretser.	Hand. D. M. 1947. Tiokamp 5.321 p.
Kungl. Jämtlands Fält- jägarregementes Idrotts- förening.	Klubbmästerskapsmedaljer med kedja. Höjd 1945. Längdhopp. Spjut 1945. Kula 1945. Spjut. Stavhopp.
Tredje Intendenturkompaniet. Boden.	Klubbmästerskap, plaketter. Kula. Jun. 1940. Tresteg. Jun. 1940. Höjdhopp. Jun. 1940. Längdhopp. Jun. 1940. 100m. Jun. 1941. Längd- hopp. Jun. 1941. Höjdhopp. Jun. 1941. Stavhopp. Jun. 1941. Kula. Jun. 1941. 400 m. Jun. 1940. 200 m. Sen. 1947. Spjut. Sen 1947. Kula. Sen. 1947. Höjd. Sen. 1947. Längd. Sen 1947. Diskus. Sen. 1947. 100 m. Sen. 1947. Tresteg. Sen. 1949.
Skida, brons.	
Skida, silver.	
1909-1939. Kungl. Jämtlands Fältjägarregementes Idrotts- förening.	
Jämtland- Härjedalens Idrotts- förbund.	
Kälarne Idrottsklubb 1947.	
Klubbmästerskap. Häck 110 m.	
Klubbmästerskap 1945. Stav.	
Juniormästerskap. Spjut.	

Fotboll.

Yngve Röjsings fotbollskarriär sammanföll med den säsongen 1947/48 nybildade Jämtlandsserien, en tiolagsserie av div. 5 klass. Lagen säsongen 1948/49 var: Hammerdal, Mörsil, Norra Lit, Krokomb, Dvårsätt, Bräcke, Järpen, Strömsund, Stavre och Ragunda.

När Jämtlandsserien påbörjade våromgången 1949 mönstrade Järpen följande elva: Stig Eriksson, mv. Gunnar Humble och Gösta Brorsson backar. Erik Johansson, Alex Ågren och Edvin Björling halvbackar. Yngve Röjsing, hy. Gunder Gustafsson, hi. Hans-Erik Paulsen, center. Gunnar Larsson vi. och Hilding Edlund, vy.

Järpenlaget gjorde sig kända för sin offensiva fotboll som ofta ledde till stora målsiffror. När Järpenkedjan med den genombrotsstarka centern Hans-Erik Paulsen, den hårdföre högerinnern Gunder Gustafsson, den tekniske vänsterinnern Gunnar Larsson och de snabba yttrarna Yngve Röjsing och Kjell Nilsson kom framstormande på sin hemmaplan Cuba var det inte lätt för de besökande lagen att stå emot.

Ett axplock av målrika matcher: DM 1947. Järpen-Brunflo 11-2. Yngves debutmatch för Järpens IF. Samma år, Järpen-Castor 4-2. Järpen-Krokomb 5-2. Järpen-Dvårsätt 5-0. Jämtlandsserien 1948: Järpen-Norra Lit 8-0. Järpen-Stavre 5-0. Järpen-Mörsil 4-3. Järpen Strömsund 8-2. Järpen-Krokomb 4-1. 1949: Järpen-Mörsil 6-0. Järpen Stavre 5-1.

1959 spelades en match mellan det årets Järpenlag och veteranerna från 1949 i samband med ett rekordförsök i släggkastning på Cuba av släggkastaren Birger Asplund. Veteranerna besegrade de yngre förmågorna med lätthet. Veteranerna roade publiken med att uppträda under pseudonymer: "Barbosa", Gösta Ström, "Dario", Gunnar Humble, "Paulino", Alex Ågren, "Patoty", Lennart Skulth, "Belini", Gunnar Larsson, "Ecio", Gösta Brorsson, "Pinga", Yngve Röjsing, "Rubens", Gunder Gustafsson, "Defen", Bertil Thomasson, "Pinto", Hasse Paulsen, "Savera", Kjell Nilsson.

I matcherna mellan Järpen och Mörsil, varesig det rörde sig om pojklags-, juniorlags, B-lags- eller A-lagsmatcher, svallade känslorna höga bland såväl spelare som hos publik och lagledningar. När A-lagen möttes var det "landskampsstämning" och stor publik.

Lyckade debutmatcher.

Järpen-Brunflo 11-2.

Järpens IF vann en storseger i sin första match i årets DM-turnering. Brunflo IF, som för övrigt var en hell ny bekantskap för järpenpubliken fick nämligen återvända hem med de stora baklängessiffrorna 2-11. Trots att gästerna gynnade av den kraftiga medvinden togo ledningen med 1-0 och sedan vid ställningen 2-1 till Järpen, lyckades utjämna till 2-2, var man aldrig i tvivelsmål om vart segern skulle gå. Järpenlaget var nämligen sina motståndare överlägsna i snart sagt allting och dominerade helt spelet. Efter att ställningen i halvtid varit 3-2, blev det också i andra halvlek så gott som spel mot 1 mål. Det är naturligtvis svårt att förutsäga Järpens utsikter i fortsättningen av turneringen men med det spel laget för dagen presterade bör man dock kunna komma en bit på väg mot finalen. Försvaret arbetade lugnt med vänsterback Humble som den för dagen bäste. Dagens stora överraskning var reserven på högerhalv, Yngve Röjsing, som presterade ett alldeles utmärkt spel. Kedjan som under våren tillverkat i medeltal 7 mål pr match var för dagen i glansform. Som vanligt var det centerforward Stam som svarade för de flesta målen. Genom sin ypperliga spelfördelning skapade han dessutom gång på gång farliga situationer vid Brunflo-målet. Edlund och Gustafsson tillhörde även de bättre. Brunflo hade svårt att få i gång något ordnat spel och föll i andra halvlek helt samman. Bäst var centerforward som för övrigt svarade för bägge målen. Utmärkt domare var H. Svensson, Mörsil och publiken uppgick till cirka 200 personer.

Gästerna var trots allt snabbare på bollen än de flesta av järpenpojkarna, som nog får träna starter ordentligt, om den eljest skapliga kedjan ska kunna göra sig gällande i fotboll av högre klass än söndagens. Brunflo-centern var mycket bra, liksom ch. och vi.

I Järpen upptäcktes för dagen ett verkligt glädjeflämne. Den kände idrottsmannen Yngve Röjsing, som numera är järpenbo, hade dragit på sig fotbollströjan, och att han var en av de bästa på plan bevisar, att en prima fotbollsspelare även måste vara en god idrottsman, fulltränad och intelligent. Ett par av de andra spelarna, som uppträder mindre sportmannamässigt, bl. a. genom att i tid och otid umärka på domslut, andra spelares insatser o. s. v., torde ha mycket att lära av en sådan prima typ som Röjsing.

Spelet fördes under första halvlek till stor del på Järpen-halvan på grund av vinden, och det blev gästerna förunnat att göra inledningsmålet genom sin cf. Några minuter efteråt kom Järpen upp i ett anfall, som Stam fick lägga dit han ville. Strax efteråt kunde Järpen glädja sig åt ytterligare ett mål, perfekt inspelat av vi. Brunflo pressade hårt och hade god hjälp av vinden. Järparna irrade omkring och kunde inte göra något åt att reduceringsmålet var ett faktum. Även då av cf. Mot slutet av halvleken ökade Järpen till 3-2.

Andra halvlek var det endast Järpen på plan. Spelet fördes helt på Brunflos halva, och i den besvärande vinden kunde de inte prestera ens något försvarspel utan hemmalaget huserade vilt. Att förlorarna resignerade mot slutet får väl ingen undra över, men de klampade ändå så tappert de förmådde. Atta mål blev halvlekens skörd och samtliga inhöstades av Järpen. Stam var pappa till fem, därav ett på straffspark, en kannon av sådan kaliber att bollen tog med sig ett stycke av nätet, debutanten Röjsing, hy. Larsson och hi. Gustafsson vardera ett.

Domaren H. Svensson, Mörsil, skötte sig bra. Publik 200 personer.

Musse.

Castorförlust med 2-4 mot Järpen på Cuba

På Cuba mötte hemmalaget sina fotbollskrafter mot Castor i går. Det var inte utan att kampen hade samlat en ganska stor portion intresse, då Järpen på sista tiden härjat ganska respektlöst bland lagen i västra serien och castoriterna på sitt håll varit allt annat än varliga fram bland sina motståndare. Visserligen skulle det endast bli en vänskapsmatch, men att den fick något av final över sig var ett faktum.

Trots det myckna regnandet var planen ganska bra, då däremot den ibland hårda vinden besvärade. I första halvlek hade Castor vinden emot sig och det såg inte heller så märkvärdigt ut att järparna efter några minuters spel kunde notera ledning genom cf Stam.

Trots vällovliga försök att föra över spelet till järparnas halva kunde gästerna inte göra något åt att vinden plus motståndarnas energi gång på gång tvingade bollen ner mot deras mål och de otaliga anfällen resulterade i ytterligare mål för hemmalaget.

På en bra passning från centern nickade vy i nät. Några minuter senare var återigen vy uppe vid målet och sköt otvivelaktigt i krysset. 3-0 till Järpen.

Järpen-Castor 4-2.

Vid något klungspel framför målet blev järparnas stötspelare Stam justerad och måste lämna planen. Det gick som ett sus av besvikelse bland spelare och publik och under tiden passade Castor på att taga fram något av sitt bättre spel och kunde, några minuter före halvtid reducera till 3-1 genom sin cf.

Allmänna meningen var att castorerna skulle härja vilt bland järparna under andra halvlek, dels när de hade den hårda vinden i ryggen och dels när de inte behövde slösa ett par, tre spelare enbart för att passa Stam, som de gjorde första halvlek. I stället för justerade Stam hade Yngve Röjsing satts in på centerplatsen, och han visade sig väl uppgiften vuxen.

Gästerna satte emellertid upp högsta speed efter pausen och efter sju minuter lade hy upp en passning som strök i ribban varfter vy hårt och precis lade bollen i maskorna. Hemmalaget tycktes ha satt sig i sinnet att sälja sig så dyrt som möjligt och när Röjsing på centern vann klart i ett litet extra snabblopp mot en castorspelare och kunde placera bollen bakom utrusande målvakten, därmed ökande Järpens försprång till 4-

2, blev det som litet extra krut i spelet, men resultatet stod sig tills full tid blåsts. Järparna hade faktiskt mera av spelet men sumpade otalig s.k. givna chanser. Castor hade under andra halvlek en rad vackra anfall med skott i både ribban och stolparna. Det verkade nog ändå som om orken hos gästerna började tryta mot slutet eller kanske var det modet som började dala.

Castor hade emellertid ett jämnt och bra lag, snabbfotade och välspelade. I dagens match hade nog halvorna bort försökt mata upp bättre, så att kedjan kunnat hålla sig högre upp. Därmed hade spelet jämnat ut sig mera på planen och ett perfekt passningsspel kommit mera till sin rätt. De båda yttrarna och högerbacken lade man särskilt märke till, för bra spel. Järpen vann på bättre halvbackskedja, den saken torde stå utom allt tvivel, och det stabila bakre försvaret var dagens överraskning, trots reserverna.

En del castorspelare var efter matchen missnöjda med resultatet och skyllde nederlaget på dålig domare osv. men större delen av dem visade sig som goda sportmän och erkände att de för dagen varit det sämre laget. Vi kan i sanningens intresse trösta alla tvivlare med att domaren, Magnus Rahm, dömer högre serier än vad både Järpen och Castor kommer att spela med i, och dessutom att det inte är någon skam att förlora mot Järpen på hemmaplan i dag, även om motståndarna skulle vara från Östersund. Castor var under alla förhållanden ett sympatiskt lag som spelade ärligt och bra och som vi gärna hälsar välkomna igen.

Musse.

Att klå Krokoms "brukspojkar" och deras nabo Dvärssätt hörde till högtidsstunderna.

Järpen-Krokom 5-2.

Järpen vann över Krokom med 5-2

Krokom besökte i torsdags Järpen för att ta revansch för nederlaget hemma i Krokom i söndags, men även denna gång fick de bita i gräset, och detta ännu mera eftertryckligt än i söndags, nämligen med 5-2.

Järpen vann lottningen och ställde Krokom mot den rätt hårda vinden. De tog också hand om initiativet redan från början, och spelet förledes på Krokoms planhalva, utom ett och annat försök till genombrutt som Krokom kom med. I tionde minuten fick Järpen en straff, men Gunnar Humble var så artig mot gästerna att han lade den mitt på Vejle i krokomsburen. Järpen pressade sedan i ett, men något mål kom inte förrän i tjugoundra minuten då hr Hilding Edlund spräckte nollan efter en hörna. Sedan blev det som förut en enda press av Järpen, men det rätta stänget syntes inte till, och första halvleken slutade med 1-0 till hemmalaget trots flera mycket goda tillfällen att utöka ledningen.

Man trodde att Krokom skulle komma med nya taliter i andra halvlek, så de hade den hårda vinden till hjälp, och de första minuterna gick också till dem. I tredje minuten passade hr Carl Erik Trolle på att göra mål, sedan järpen-målvakten i ren tankespriddhet räknade tappat bollen framför honom. Järparna smilade sig emellertid, och snart var det spel endast på Krokoms planhalva. Efter tolv minuter öppnade hr Röjsing åter till ledning för hemmalaget, och efter ytterligare tre minuter ökade vy Hans Erik Paulsen. Krokom började dock komma så smått och i tjugofjärde minuten satte hr Pelle Karlgren huvudet på lädret, som otagbart gick i mål. Endast minuten efter ökade cf Skult hemmalagets ledning på en straff. Järpen fortsatte med sitt övertag, och efter att ha fått två mål bortdömda avslutade Skult kanonaden med ett mål strax före full tid.

Glädjande nog tycks Järpens kedja börja finna den rätta melodin, och det spel de presterade i slutet på andra halvlek kan väl även av de mera fordrande få rätt gott betyg. Klart och tydligt bäste man på plan var för dagen hr Gunnar Larsson. Hans kamrat på vänstersidan får heller inte glömmas, maken till kamphumör och energi möter man inte ofta. I krokomslaget märktes ch Sandås samt yttrarna. Att Krokom även denna gång fick stryk får väl sättas på oträningens konto.

Domare var Elis Östling. Publikskilleran var ungefär 200.

Jänne.

Järpen (6P).

Krokom lyckades inte ta revansch på Cuba för förra söndagens nederlag. Hemmalaget kunde i stället triumfera med 5-2 efter stundtals ganska överlägset spel.

Gynnad av den hårda vinden etablerade Järpen hela första halvlek en hård press. I 20:e min. slog hr Edlund bollen via stolpen i mål. En straff slog vy Humble icke bättre än att målvakten kunde klara. Trots flera goda tillfällen blev det inte någon ytterligare utdelning före paus. Krokom började andra halvlek med press, och då laget genom en målvaktstabelle lyckades kvittera i andra minuten trodde man allmänt att gästerna skulle hemföra segern. Initiativet gled dock mer och mer över i hemmafavor och i 12:e min. kunde hr Röjsing återge Järpen ledningen. Två minuter senare förvaltrade vy Paulsen en passning på rätt sätt och hemmalaget ledde med 3-1. Krokom reducerade dock strax efteråt genom hr. Järpen pressade resten av halvleken och kunde i 25:e och 26:e min. öka på ledningen till 5-2 genom cf Skult. Det fjärde målet tillkom genom straff.

Krokom får av dagens match att döma ganska svårt att klara sig kvar i Nordsvenskan. Laget spelade mycket ineffektivt och slarvade dessutom betänkligt med passningarna. Det bakre försvaret arbetade inte förtroendeingivande och halvbackskedjan var icke stort bättre. Hr Trolle slet dock berömvärt i första halvlek men tappade tydligen lusten mot slutet. Bäst i kedjan var vy Nilsson, som dock stundtals tillgrip väl brytska metoder.

Järpen provade för dagen en delvis ny »giva». Denna slog ganska väl ut, varför man väl får anta att laget nu funnit sin rätta uppställning. Hr Hedman var bäst i försvaret, som vi f.ö. sett bättre. Planens klart bäste spelare var hr Gunnar Larsson, som utmärkte sig verkligt jättearbete. I kedjan provades Skult som center med ganska gott resultat. Bäst lyckades nog hr Edlund, men även de båda yttrarna Paulsen och Röjsing gjorde gott från sig.

Elis Östling dömdo inför 200 personer.

ESSE.

Järpen-Dvärssätt 5-0.

Järpen besegrade Dvärssätt med 5-0

I sin första hemmamatch på Cuba.

Järpen spelade på söndagen sin första hemmamatch i Jämtlandsserien. För motståndet svarade Dvärssätt, som fick återvända hem med nederlagssiffrorna 5-0. Järpen ställde upp utan Edman och Stam, vilka fortfarande äro skadade. Inte heller Dvärssätt var fullt ordinarie.

Järpen tog från början hand om initiativet och efter 10 min. spel kunde vy. Wittenström ge sitt lag ledningen med 1-0. Spelet jämnade sedan ut sig och var f.ö. resten av första halvlek synnerligen dåligt.

Efter det att Dvärssätt de första fem min. av andra halvlek haft det mesta av spelet lossnade det dock för hemmalaget, sedan Wittenström gjort sitt och lagets andra mål med ett vackert skott. Järpen spelade resten av matchen både vackert och effektivt och gjorde ytterligare tre mål. Det första nickade hr. Larsson in på passning från vänstern och för de båda övriga svarade cf. Fern.

Järpen har ett jämnt och bra lag, vilket av de båda sista matcherna att döma dock tycks behöva litet för lång tid för att komma igång. Försvaret arbetade lugnt och säkert med ch. Skult och hr. Röjsing som de mest framträdande. I kedjan, som i andra halvlek bemödade sig om ett effektivt kortpassningsspel, märktes mest vy. Wittenström och hr. Larsson.

Dvärssätt gjorde trots nederlagssiffrorna ingen dålig match och kommer säkert att klara sig bra i serien. Bäst för dagen var ch. och högersidan i anslutningen.

Dahlqvist från Trångaviken dömdo inför ca 175 åskådare.

Esse.

Järpen (ÖP). 1 aug. 1948. Järpen-Mörsil 4-3. Dramatisk frisparksmatch på Cuba.

Järpens andra hemmamatch blev synnerligen dramatisk. Matchen var inte många minuter gammal förrän Mörsil tog ledningen med 1-0 efter virrigt spel i Järpenförsvaret. Mörsil ökade efter bara 2 minuter till 2-0 efter en olycklig målvakstabelle i järpenmålet. Men efter hand utjämnades spelet och Järpen tog sedan spelet helt i sin hand hela första halvlek, men inte förrän i 32:a minuten lyckades **Järpen reducera genom vänsteryttern Yngve Röjsing** som sköt ett bra skott från sin sida som **Helge Bergman i mörsilmålet hade handen på men måste släppa in**. Trots goda chanser att kvittera för Järpen stod sig resultatet 2-1 till Mörsil i första halvlek.

Hade första halvlek varit dramatisk i inledningsminuterna, så skulle slutminuterna bli än värre. Järpen pressade på för att försöka kvittera, men mörsilförsvaret bet bra ifrån sig, där särskilt **målvakten Helge Bergman var ett huvud högre eller en knytnäve före sina kamrater**. Så kom Mörsil med en press och lyckades **också öka sin ledning till 3-1** i 28:e minuten. Det såg mörkt ut för Järpen, men så fick **Stam** äntligen en chans, som han och publiken länge väntat på och 3-2 var ett faktum i 31:a minuten. Nu pressade Järpen för allt vad det var värt och i 36:e minuten **fick Järpen en frispark som Skulth sköt direkt i mål**. Järpen nöjde sig inte med oavgjort utan **på straff i 40:e minuten ökade Skulth på målskörden** med en perfekt boll i ena krysset, **utan chans för Bergman att klara**. De sista minuterna såg ett järpenanfall som var synnerligen farligt och även Mörsil var uppe i ett anfall, men resultatet 4-3 till Järpen stod sig tiden ut. Hörnorna: 6-1 till Järpen.

Bäst i hemmalaget var **Gunnar Larsson**, som slet Järpen fram till segern och **vänsteryttern Yngve Röjsing** som dock hade otur med flera skott. Även **Åke Larsson och centerhalven Skulth hade en lyckad dag**. **I Mörsil stod målvakten Helge Bergman i särklass men farliga innern Erling Nilsson ställde också till med diverse farligheter i Järpenförsvaret**.

Domaren G. Berg från Undersåker, delade ut frisparkar till höger och vänster, mest gynnad blev Järpen. Berg ansåg sig ha anledning att **blåsa av spelet och varna mörsilklacken för osympatiskt uppträdande**, men nog borde i så fall även hemmapubliken haft en varning. Publiken uppgick till drygt 300 betalande.

Ål Råjt.

Fotnot. Innern Erling Nilsson i Mörsilaget som nämns ovan torde vara identisk med Erling Wiklund eller möjligen Olle Nilsson.

B-e Larsson.

Mörsil (ÖP) 29 maj 1949.

MÖRSILS I. F. - JÄRPENS I. F. 3-1.

Det var landskampsstämning och stor publik, som vanligt, då Mörsil och Järpen möttes i söndags. Men det blev ej den ruffiga match som kanske en del hade väntat sig. Domaren, hr Karlsson från Krokombro hade en relativt lättsam dag i den lätt-dömda och mycket justa matchen.

Järpen överraskade med en hård press redan från början. Efter 15 minuter kom dagens enda järpenmål, som åtminstone till 50 % verkade självmål av Mörsil. Den hårda järpenpressen mattades av mot slutet av halvleken och Mörsil började visa framfötterna. Halvtidsresultatet var emellertid 1-0 till Järpen.

Var första halvleken i någon mån Järpens, så var den andra i så mycket högre grad Mörsils. Stundtals verkade det spel mot ett mål, men Järpen kom också upp i enstaka farliga anfall. I 25:e minuten fick Mörsil frispark och högerhalven Artur Bruhn sköt hårt i mål. Och då lossnade det äntligen för Mörsil. Centerforwarden Olle Nilsson kom fri och lade på en rökare som målvakten förgäves kastade sig på. Målmannen skadade sig därvid så han i fortsättningen inte kunde göra sig full rättvisa. Efter ytterligare någon minut fastställde högerinnern Hugo "Vidis" Widenström slutresultatet 3-1 till Mörsil.

I järplaget märkte man backparet Brorsson och Skulth samt centerhalven Humble. Den nye centern Nisse Jonsson gjorde däremot inte så mycket väsen av sig. I Mörsils försvar var det centerhalven Holger Svensson som var den klockarfar som allt skulle bestyra. I kedjan får endast innertrion fullgott betyg. F-son.

Jämtlandsserien, div. V, säsongen 1948/49.

Slutställning.

Dvärsätt	18	13-3-2	55-31	29
Krokom	18	11-2-5	58-36	24
Hammerdal	18	10-1-6	41-29	21
Stavre	18	8-2-8	39-35	18
Mörsil	18	8-1-9	32-31	17
Ragunda	18	6-4-8	41-40	16
Järpen	18	7-1-10	49-53	15
Strömsund	18	7-1-10	34-46	15
Bräcke	18	4-5-9	32-50	13
Norra Lit	18	5-2-11	27-57	12

Femteplatsen i Jämtlandsserien får anses vara M. I. F:s främsta fotbollsprestation under föreningens fotbollsepok. Mörsilborna fröjdades säkert i sina hjärtan när "arvfienden" Järpen slutade ett par snäpp under M. I. F. i sluttabellen.

Västra centralserien, div. VII, säsongen 1948/49.

Slutställning.

Alsen	10	7-2-1	39-23	16
Ytterån	10	6-1-3	42-27	13
Mörsil B	10	5-1-4	20-28	11
Järpen B	10	3-3-4	27-30	9
Ås	10	3-2-5	30-34	8
Häljes./Kv.	10	0-3-7	15-31	3

Liksom A-laget gjorde B-laget sin bästa insats någonsin och även de höll Järpen bakom sig. På hemmaplan var B-laget oslagbart, Mörsil-Alsen 3-3, Mörsil-Ytterån 3-2, Mörsil-Järpen 2-1, Mörsil- Ås 6-0.

Juniorserien Västra, säsongen 1948/49.

Slutställning.

IFK A	8	6-0-2	40-13	12
Mörsil	8	5-1-2	15-23	11
Ope	8	3-1-4	14-18	7
Järpen	8	3-0-5	21-33	6
Mattmar	8	2-0-6	16-19	4

1950-talets fotbollslegendarer på idrottsplatsen Cuba i Järpen.

Efter det Mörsils I. F. degraderats från spel i Jämtlandsserien hjälpte några av de bästa spelarna nabor Järpens I. F. att bygga upp ett ramstarkt lag i nämnda serie. Att mörsilbor spelade för Järpens I. F. var inget nytt under solen. På 30-talet och under första krigsåren på 40-talet spelade fotbollsvirtuoserna Olle Rohbe och Ragnar Bruhn för Järpens I. F. Laget var 1942 ett av Norrlands bästa lag med finalspel mot GIF Sundsvall på Cuba (0-2) om titeln Norrlandsmästare!

De mest uppmärksammade mörsilspelarna i Järpenlaget säsongerna 1950/51 och 1951/52 var Erling Wiklund, inner, och Holger Svensson, centerhalv. Båda gjorde lysande insatser, Erling som målgörare och Holger som omutlig "stopper". De återkom ständigt bland lagets bästa spelare i tidningarnas matchreferat. Lagets nyförvärv från gamla "arvfienden" Mörsil innebar alltså ett avgjort plus.

Den första "mörsilspelare" som blev omskriven i Järpens matchreferat var Hugo "Vidis" Widenström. Höstsäsongen 1950 spelade han högerytter i Järpens I: F:s lag. "Vidis" besatt en blixtrande snabbhet och var en effektiv målgörare. Höstsäsongen 1951 hade "Vidis" ånyo bytt klubbdräkt och spelade då framgångsrikt på högerytterplatsen hos sin nya klubb, Dvårsätts AIS.

Ytterligare en omtalad mörsilbo, den legendariske målvakten och "grånade kämpan" Helge Bergman, stod också till förfogande för Järpens I. F. vid några tillfällen.

Järpenlaget var en fruktad motståndare för de andra lagen i Jämtlandsserien. Det vittröjade laget i sina svarta byxor hade en offensiv spelstil som oftast medförde höga målsiffror. Järpenungdomarna Hans-Erik Paulsen, center, och Kjell Nilsson, högerytter, hade växt ut till formidabla "genombrottsmän" och blivit en fasa för Jämtlandsseriens försvar.

Laget drog oftast stor publik. Vid hemmamatchen mot serieledande Strömsund 1951 var t. ex. publiksiffran 450 personer. Matchresultat: 3-1.

Efter att ha tagit 2:a platsen i serien säsongerna 1950/51 och 1951/52 vann Järpenlaget Jämtlandsserien säsongen 1952/53.

Slutställningarna i Jämtlandsserien säsongerna 1950/51, 1951/52 och 1952/53.

1950/51.

Strömsund	18	16	0	2	71--21	32
Järpen	18	13	0	5	56--37	26
Stavre	18	11	2	5	61--30	24
Hammerdal	18	11	2	5	61--33	24
Dvärsätt	18	8	2	8	35--45	18
Näliden	18	6	4	8	39--52	16
Krokomb	18	7	1	10	36--44	15
Lit	18	6	1	11	36--45	13
Ragunda	18	2	2	14	29--56	6
Källarne	18	3	0	15	29--90	6

1951/52.

Krokomb	18	12	2	4	61--36	26
Järpen	18	11	3	4	64--26	25
Castor	18	12	1	5	66--33	25
Stavre	18	10	3	5	49--27	23
Brunflo	18	11	0	7	53--42	22
Hammerdal	18	7	4	7	52--51	18
Dvärsätt	18	7	2	9	36--37	16
Häggenäs	18	5	4	9	39--39	14
Lit	18	5	0	13	40--78	10
Näliden	18	0	1	16	14--105	1

1952/53.

Järpen	18	12	3	3	70--30	27
Castor	18	11	4	3	61--37	26
Ytterå/Wapl.	18	10	3	5	67--37	23
Hammerdal	18	10	3	5	46--38	23
Stavre	18	8	4	6	44--45	20
Dvärsätt	18	8	3	7	39--43	19
Bispgården	18	6	5	7	45--57	17
Brunflo	18	5	2	11	51--61	12
Häggenäs	18	4	3	11	49--49	11
Föllinge	18	1	0	17	14--66	2

Seriesegrare

Järpens IF som större delen av den nu slutade Jämtlandsserien toppar tabellen, hade också något att göra det efter söndagens sista seriematch för varen. Detta betyder avancemang till högre serie. Här är det segerrika laget, stående från vänster: Kjell Nilsson, Hans Erik Paulsen, Goran Johansson, Gunder Gustafsson och Bror Bäcklund. Knästående, Paul Carlsson, Alex Agren, Gunnar Humble (lagkapten), Bertil Thomasson, Elof Bäcklund och Goran Aronsson.

REDAN ÅR 1911 BILDADES

en idrottsförening i Järpen med fotboll och fri idrott på programmet. Av olika anledningar blev den dock icke långlivad. Omkring år 1920 existerade därför endast en idrottsutövande förening inom samhället, Järpens SK, som på programmet endast hade skidåkning. Den 18 april 1923 samlades emellertid en del idrottsintresserade järpenbor till ett möte, som enhälligt beslöt bildandet av Järpens IF, med fotboll och fri idrott på programmet. Den 6 maj samma år stadfästes föreningens stadgar och valdes dess första styrelse, som kom att bestå av: F. Lindfors ordf., S. Olsson, O. Genberg, M. Sigeman och G. Andersson. Arbetet med iordningsställandet av idrottsplatsen Cuba, som allt sedan dess varit föreningens tillhåll påbörjades, och annandag pingst 1923 spelades första fotbollsmatchen i föreningens historia. Motståndare var Mörsils IF. Redan samma år gjorde IFK Östersund sin debut på Cuba och åktade icke för rovt att återvända till stan med seger i bagaget. År 1926 är ett märkesår i föreningens historia. Då spelades nämligen första matchen mot ett norskt lag, Varden från Meråker. Knappast någon förening inom distriktet har sedan haft ett så rikt utbyte med trönderna som Järpens IF.

ÅR 1927 FICK FÖR FÖRSTA GÅNGEN

fri-idrotten, som dittills fört en ganska tynande tillvaro inom föreningen, sin egen sektion, och det blev genast bättre fart på arbetet. Två år senare återfinns vi för första gången föreningens fotbollslag i seriesystemet. A-laget anmäldes till västra serien och uppflyttades samma år till Jämtlandsserien, vilken det sedan med växande framgång skulle komma att tillhöra i många år. 1932 var det dock nära att laget fick taga steget ner i västra serien igen genom jumboplacering i Jämtlandsserien. Genom att B-laget samtidigt passade på att ta hem seriesegern i västra, så undgicks dock nedflyttningen. Först år 1930 begärde föreningen inträde i Riksidrottsförbundet. Året därpå blev det dittills livaktigaste i klubbens historia.

FRIIDROTTSMÄNNEN ANMÄLDES

för första gången till serien i fri idrott, gymnastik upptogs på programmet och ett fruktbarande samarbete med Järpens SK påbörjades, som till en början av en gemensam dansbana på Cuba. Samma år arrangerades också DM i terräng i Järpen. Hemmaföreningens Hugo Vestman kom in på åttonde plats slående Henry Jonsson från Kälarne med 0,5 sek.! Publiken uppgick till 445 personer. De närmaste säsongerna blev inte särskilt lysande varken för friidrottsmännen eller fotbollsspelarna. I 1934—1935 års Jämtlandsserie slutade sålunda A-laget näst sist, men så kom vändpunkten. Sakta men säkert arbetade sig föreningen uppåt. 1936 besegrade sålunda fotbollslaget Rosenborg från Trondheim med 4—2 och lärnade även sämre halvan av Jämtlandsserien. Fri idrottssektionen fick sitt verkliga genombrott i och med att föreningen efter att ha lett ända från starten först på alla sista meterna fick ge sig för i 5 i stadsloppningen i Östersund. Namn som Frånberg, Flink, bröderna Kringberg, »Åre-Lasse», Genberg etc. började allt oftare dyka upp i prislistora. Bl. a.

1923 - 1948 Järpens I. F.

'Järparna' fira 25 år med nya krafter

Järpens IF:s fotbollslag för 15 år sedan. Stående fr. v.: S. Söderholm, G. Andersson, H. Söderholm, F. Wittenström, K. Bond, T. Karlström, S. Edlund (nu varande lagledaren). Knästående: J. Gustafsson, H. Olsson, V. Hörning, Olsson, V. Hörning.

En av distriktets största och anrikaste idrottsföreningar, Järpens IF, fyller i dagarna 25 år. Klubbens storhetstid hänger inlmit samman med Järpströmmens kraftverksbygge åren 1939—1943, då fotbollslaget med framgång kämpade i Uppsvenska serien och friidrottsmännen på allvar tog upp kampen med länseliten. 1945 kommer däremot för all framtid att framstå som en svart sida i föreningens historia. All idrottsverksamhet lades ned, Cuba fick förfalla och endast med nöd och näppe lyckades man skrapa ihop en styrelse, som dock endast existerade på papperet. Glädjande nog kom det emellertid ganska snart att blåsa nya vindar inom samhällets idrottsliv, och nu ser det åter ut som om »Järparna» skulle gå en ny storhetstid till mötes.

hemfördes lagsegern i DM i terräng. 1937 plac. sig Lasse Larsson som tvåa i klass 3 i Sleipners terräng i Stockholm. Samma år vann Järpen Östersundsserien i fri idrott över Castor. Året därpå hemfördes lagsegern i klass två i Sleipners terräng. Fri idrotten började dock så småningom mer och mer att gå tillbaka, även om enstaka namn som Yngve Röijsing hjälpligt höll standarden uppte.

Nuvarande ordföranden Martin Lingvall, som var med i föreningens styrelse redan 1932.

Hoppas att fria idrotten skall gå en ny storhetstid till mötes.

Järpens IF:s segrande lag i DM i terräng 1936. Fr. v. T. Kringberg, H. Kringberg, T. Hedman, Lasse Larsson.

I STALLET ARBETADE SIG FOTBOLLEN

allt mera fram i rampluset. A-laget hemförde 1938—1939 års Jämtlands-serie och gick därigenom upp i Nordvästra Uppsvenskan, där det ensamt fick föra Jämtlands färger och belade en hedrande femteplacering. Serien upplöstes året därpå genom krigsutbrottet och de därigenom försvårade kommunikationerna. I stället instiftades en provisorisk »Uppsvenska», i vilket laget med stor framgång kämpade och hemförde seriesegern. Bl. a. satte föreningen nytt svenskt målrekord för de nationella serierna genom att besegra Ånge med hela 19—1. Även 1942—1943 blev det serieseger, men så kom katastrofen. Vårsäsongen 1945 bröt föreningen av olika orsaker serien och lade ned verksamheten. Följden var att man blev tvungen att börja om från början när man på nytt satte igång år 1946. 1946—1947 års västra serie hemfördes dock utan nederlag och f. n. ligger A-laget på andra plats i Jämtlandsserien två poäng efter ledande Castor.

EN FÖRENINGIS HISTORIA

brukar ofta vara en historia om dess ordförande. Så är nog också fallet med Järpens IF. Många ha hållit i klubban men tre av dem ha kanske betytt mer för föreningen än de andra: JIF:s grundare, F. Lindfors, 1930-talets starka man B. Göthe och föreningens nuvarande ledare Martin Lingvall.

»Vi hade stora svårigheter att brottas med i början», säger herr Lindfors. »Det var en arbetsam tid innan vi fingo idrottsplatsen i någorlunda användbart skick, men det var också en rolig tid. Jag tror att det blir hårt att i senare tid finna maken till offervillighet hos pojkarna, när det gällde att ta ett nandtag, vare sig det nu gällde arbete på Cuba eller fotboll mot Ytterån, Duved eller Mörsil, som var våra första motståndare. Om någon skulle fråga mig vilket fotbollslag jag anser vara det bästa, som JIF ställt på benen genom åren skulle det vara ganska svårt att besvara den frågan. Vi har haft jämna och starka lag alla år, men jag kanske i alla fall skulle fastna för 1942—1943 års seriesegrare i Uppsvenskan. Min kärlek till idrotten har trots åren icke avtrubbats och jag önskar föreningen all lycka i framtiden», slutar idrottsvännen Fritz Lindfors.

MARTIN LINGVALL

är som framgår av ovanstående JIF:s nuvarande ordförande. Han var med i styrelsen redan år 1932 och är alltså gammal i gården. »Vilket lag anser Ni vara det bästa, som JIF ställt på benen?» — »1939 års lag, som hemförde Jämtlandsserien är nog det bästa som serislag betraktat, men även 1943 års lag var av god slagkraft.» — »Bästa spelare genom tiderna?» — »O. Rohbe, G. Ståhl, S. Persson, J. Gustavsson, F. Wittanström och E. Fern få nog anses vara de som gjort laget den största nyttan. En sak, som jag i detta sammanhang vill uttrycka min stora glädje över är att samtliga nuvarande A-lags-spelare är Järpenpojkar med undantag av mv. Eriksson och ch. Skult från resp. IFK Eskilstuna och IFK Västerås. Det har varit si och så med den sa-

ken förr i tiden.» — »Önskemål jubileumsåret?» — Fortsatt gott samarbete med »arvsfienden» och goda vännen Krokoms SK. Vi »västjämtar» måste hålla ihop och Krokoms och Järpen är dock de största fotbollsklubbarna väster om Östersund. Vidare skulle det glädja mig mycket om juniorfotbollen i västra Jämtland ägnades litet större intresse av klubbarna. Som det nu är, så är vi tyvärr ganska ensamma om att ha den på programmet. Ja, så hoppas jag förstås att föreningens fria idrott skall gå en ny storhetstid till mötes, samt att det goda samarbete mellan Järpens tre idrottsföreningar, som tagit sig uttryck i bildandet av Järpens Centralråd ytterligare skall utökas, alla belackare till trots. Det är lätt att klandra, men det är tydligen ganska svårt att ta ett handtag för föreningen, när det verkligen gäller. Så till slut ber jag att få passa på att framföra ett tack till A/B Tegefors verk för det stöd bolaget genom åren lämnat föreningen.»

STIG ERIKSSON.

Ett telegram betyder så mycket...

En eftermiddag den snörika vintern 1927 knackade det på dörren hemma hos Gustaf Good i Mörsil. Utanför dörren stod telegrambudet. I handen hade han ett telegram som sedermera skulle komma att bli historiskt:

"Pengarna slut stop sänd mera stop svensk mästare på 30 km stop Fjällberg"

Det kom från den samiske skidåkaren John Fjällberg, som just hade vunnit SM-tremilen i Örnköldsvik. Nu skulle firas, men pengarna var slut. Hans ledare Gustaf Good, som själv inte kunde följa med, hade inte vågat ge honom för stor kassa när han var ute och tävlade på egen hand.

Fjällberg var en stor naturbegåvning och en bohem, och som sådan något svår att tygla. Dessutom hade han ett visst tycke för pilsnerdricka. Fick han för mycket pengar med sig var risken stor att de skulle gå till just pilsner.

Gustaf Good invandrade till Mörsil från södra Sverige, som bland annat slaktare och charkuterist, omkring 1918. Han var med om att starta Mörsils Idrottsförening, och lade ned ett stort arbete med detta. När Good så småningom hade etablerat sig i Mörsil brukade en ung same komma ner från fjället för att sälja öring och röding till honom.

Samen var John Fjällberg, vilken skidade den flera mil långa sträckan mellan hemmet i Hosjöbottnarna, där han också var född, till Mörsils stationssamhälle. Han gjorde det dessutom nästan helt oberörd.

Gustaf Good som var mycket skidintresserad anade att här fanns en oslipad diamanter, som skulle kunna bli hur bra som helst. Han lockade med Fjällberg på en klubb-tävling i Mörsil, där bland andra skidlegenden och norske invandraren Abel Röjsings mycket duktiga söner skulle delta. Nils Röjsing hette en av sönerna, och han var storfavorit till segern.

– Min far sa åt John Fjällberg att han skulle hänga på någon av de tävlande för att känna sig för, berättar Billy Good, som är Gustafs son och bor i Järfälla.

Fjällberg hängde på Nils Röjsing, som han körde totalt slut på, och sedan kunde han defilera i mål.

– Abel Röjsing blev riktigt förbaskad när han fick se sina söner och även alla andra bli besegrade av den okände samen. Efter tävlingen gjorde Röjsing följande uttalande på en blandning av norska och jämtska: "Lappen rente etter n'Nils så han skeit i broken".

JOHN FJÄLLBERG

Enafors.

Född: I Hosjöbottnarna.

Yrke: Järnvägare.

Klubb: Västra Jämtlands skidklubb, Mörsils Idrottsförening.

Idrottsgren: Skidåkning.

Meriter: Svensk mästare på skidor 30 kilometer 1927.

4:a i det allra första Vasaloppet 1922.

Dessutom segrare i ett stort antal distriktstävlingar.

– Det var egentligen bara min far som trodde på Fjällberg som skidåkare, och därför fick han också betala för den duktige samnen när han var ute och tävlade. Det var min far som skickade honom till det allra första Vasaloppet 1922, fortsätter Billy Good.

Inför den tävlingen tränades John Fjällberg genom att man skjutsade upp honom till Stalletjärnsstugan, vilket var cirka nio mil från Mörsil, och sedan åkte de tillbaka och väntade vid Lantmanna mitt i byn. När de anade att han började nå Järpen, skickades en duktig skidåkare vid namn Kalm dit för att vänta in Fjällberg och sedan agera draghjälp till Mörsil. Resultatet blev att draghjälpen kom fem minuter efter till målet i Mörsil. Då förstod Good att Fjällberg inte skulle göra bort sig i Vasaloppet.

Där fick han också sitt stora genombrott. Ernst Alm, från Norsjö, segrade helt otippad. Fjällberg blev fyra. Men det var inte placeringen som gjorde Mörsilynglingen känd, utan själva slutspurten, då han efter en ursinnig kamp besegrade självaste Per-Erik "Särna" Hedlund med några meter. Det är för denna lilla "bragd" han blev Vasaloppskändis. Att han dessutom gjorde ett riktigt bra lopp, där han var med i täten nästan hela loppet, var liksom en annan sak.

– På den tiden åkte de litet si och så, och de kanske inte följde spåret hela vägen. Fjällberg trodde nog att han var i ledningen och körde inte för fullt. Det var synd, berättar Billy Good.

Två år senare blev Fjällberg historisk i ett annat lopp. Han var då den förste segraren i anrika Karolinerloppet, tävlingen mellan Storlien och målet på isen nedanför järnvägsstationen i Åre. Den gången startade man klockan sju på morgonen, och när de tävlande gick i mål omkring sex, sju timmar senare började skymningen sänka sig över bygden. De boende längs Åredalen hedrade de tävlande med att göra i ordning stora eldar längs spåret.

Det var lätt att känna igen John Fjällberg när han kom åkandes. Han tävlade alltid i en helvit tävlingsdräkt, som Gustaf Goods hustru Emma hade sytt åt honom.

– Den var sydd av gamla vita sockersäckar, och när han kom forsande i spåret stod det "Svenska Sockerbolaget" över dräkten, fortsätter Billy.

Kanske var det en föraning om vad som komma skulle inom idrottsreklamens område?

John Fjällberg tävlade under samma era som Torkel Persson, Erik Winnberg och under senare delen av 1920-talet även med Lars-Theodor Jonsson. Därför var det starkt av den envise samnen att ofta besegra sina kombattanter i tävlingar runt om i bygderna. Därmed hade han också fått ett bevis på att han kanske hade något att hämta i större sammanhang.

1927 slog han till rejält. Vid svenska mästerskapen i Örnsköldsvik blev han helt sensationellt tremilmästare och besegrade, med 48 sekunder, tvåan Lars-Theodor Jonsson, då tävlande för Östersunds Skidlöpareklubb. Bakom sig hade han också sådana stormästare som Anders Ström, Ernst Alm, Algon Stoltz, Sven Utterström och Per-Erik Hedlund. Alla fick de ge sig för Fjällberg.

Stockholmstidningarna skrev nedlåtande om "chansäkning och lappföre". Två samer

Skidvalla från 1930-talet.

Bruksanvisning: Användes vid tö på nysnö vid temp -2 till +4. Utstryk vällan på glidytan. Sker lättast i rumstemp. Lägg ej för tjockt lager. Vid stigningar och motlut lägg några klickar (strykes ej ut) mitt under fotfästet på skidan. Detta sätt att motverka "bakhalt" kan även med fördel tillämpas vid köldgrader då kraftigare stigningar skall forceras. Då vällan skall borttagas, använd skidskrapa eller kniv.

överst, det stack förstås i ögonen på sörlänningarna. Det var efter den segern han telegraferade hem efter mer pengar.

Men faktum är att Fjällberg tillhörde yppersta svenska eliten på skidor. Det hade han visat vid flera tillfällen, och någon större överraskning var det naturligtvis inte. Sjua i tävlingen kom för övrigt John Fjällbergs brorson, Lorentz Fjällberg, som då tävlade för ÖSK. Det var således en fin jämtdag i SM-spåren.

Därefter flyttade han och bodde ett tag i Stockholm. Det berättas att Fjällberg fick jobb på Hotell Anglais vid Stureplan, och där skulle han arbeta som garderobiär. Fjällberg var dock så kortväxt att det enda han kunde stå till tjänst med var att hjälpa folk på med galoscherna.

I Stockholm tävlade John Fjällberg för någon lokal klubb, och skulle debutera i Skansenloppet, 30 kilometer. Hans nya klubbkamrater frågade honom före start vad han ville ha i varvningen.

– Havregrynsvälling och snus! svarade Fjällberg frankt och så gav han sig iväg.

Det här var naturligtvis en något ovanlig meny för stockholmarna, som dock försökte göra det bästa av situationen.

Fjällberg kom så in för varvning på den klart bästa tiden och fick också sin havregrynsvälling, som han åt i sig med stort välbehag. Stärkt av vällingen skulle han nu ge sig ut på andra rundan och fullständigt knäcka sina konkurrenter, men först snuset! När Fjällberg frågade efter denna "efterrätt" fick han till svar att den hade de blandat i vällingen!

– Jag är inte så säker på att den historien är sann, säger Billy Good och skrattar, men den är bra, tillägger han.

Sann är däremot den här historien om John Fjällberg, för Billy Good upplevde den själv som resenär på ett tåg mot Storlien.

Så småningom slutade Fjällberg med skidåkningen och började arbeta på järnvägen, bland annat i Västjämmland i trakten av Änn. På vintern hade han till uppgift att skotta snö runt stationshuset. När morgontåget från Stockholm kom vid nio-tiden, la han ifrån sig spaden, tog sina skidor och gick om bord på tåget. Där satte han sig i restaurangvagnen och sträckte upp två fingrar. Det betydde två pilsner. Eftersom detta upprepade sig vid ett flertal tillfällen, visste servitrisen exakt vad det handlade om. Fjällberg fick sina två pilsner, som han snabbt drack ur. Det var nämligen bråttom, efter tio kilometer skulle han av vid gränstationen i Storlien.

Där tog han sina skidor, steg av tåget, och stärkt av sina två pilsner åkte han milen tillbaka till sin snöspade – och nästa morgontåg...

Allt enligt Billy Good, som fanns med på tåget den gången.

John Fjällberg var stor som människa, men han var också en mycket duktig idrottsman, en av de verkligt stora i jämtländsk skidhistoria.

Framför denna handmålade tapet är det många Mörsilbor som har blivit fotograferade. Det kunde vara giftermål, andra högtider, rena familjebilder, porträtt och mycket, mycket annat. Fotograf var Albert Jakobson. Den här gången var det skidåkaren John Fjällbergs tur. Visst ser han ståtlig ut! Enligt uppgift försvann tapeten vid rivning av fastigheten och någon "kultur-bärare" vräkte den på brandgropen.

John Fjällberg var en talang formad av de väldiga fjällslutningarna kring Hosjöbottnarna, och när han började ställa upp i skidtävlingar i Västjämtdand omkring 1920 var det få som besegrade honom. Här går han i mål som segrare i ett av Karolinerloppen. Fjällberg genomförde tävlingen i en helvit dräkt sydd av fru Good i Mörsil, som använt sig av sockersäckar. På ryggen kunde man till och med se Sockerbolagets text och stämpel!

I Fritjof Fredrikssons bok "Västerled" utgiven 1987 finns följande intervju med Jonas Johansson-Vilde.

Ännu en skidmästare.

Det var en jul att minnas säger Jonas Johansson-Vilde där han sitter i sin stuga i Sällsjö och mediterar om tider som flytt. I unga år var han renvaktare i Glen och tjänade som sådan sina modiga 75 kronor per år. Han hade emellertid hört att det gick att tjäna mera pengar om han flyttade fram till bygden och gav sig ut i skogs- och flottningsarbete. Sen kom Sällsjöbygget in i bilden och där arbetade Jonas Vilde under hela anläggningstiden.

Men hur var det nu med den jul som var värd att minnas? Jo, det var så, börjar han sin berättelse, att jag och två renvaktare hade fått i uppdrag av vår arbetsgivare att flytta renhjorden från höstbetet vid Glen och ner till vinterbete i Ljungans dalgång. På grund av skilda omständigheter kom vi inte fram till den utsedda arbetsplatsen förrän på julafton.

Snöfylld stuga.

Vi tre renvaktare skulle bo i en gammal fäbodstuga och när vi kom dit fann vi dörren öppen och stugan var fylld med snö. Det var ett drygt arbete innan vi fick ut den myckna snön och innan vi fick upp eld i den öppna spisen.

Som alla förstår blev det sent på dagen innan stugan blev någotsånär beboelig. Den medhavda matsäcken var slut och det var långt till Storsjö för att skaffa proviant den dagen. Sagt och gjort, en ren fick offras och fram på kvällskvisten puttrade köttgrytan över den öppna elden. Vi var ganska svultna vid det laget och köttkoket förtärdes trots frånvaron av salt.

Svenske mästaren.

Efter ett rådslag kring köttgrytan bestämdes att en i laget, John Fjällberg, dagen därpå skulle skida fram till Storsjö och byta bort de två renlåren mot annan mat. Att det blev **John Fjällberg** som fick uppdraget var ingen tillfällighet säger Jonas Vilde. Han var ju den ojämförligt bäste skidåkaren av oss tre och han blev ju tio år senare svensk mästare på skidor tre mil.

Alltnog, tidigt på juldagsmorgonen gav sig Fjällberg av i riktning mot Storsjö och den hägrande handelsboden. Han hade stränga order från sina kamrater i stugan att återvända så fort affärerna var avklarade. Renvaktarnas utsände blev väl mottagen av storsjöhandlaren och fick även en liten "färdknäpp" på grund av att det var jul även i handelsmannens stuga.

"Halvpanna i julsäcken".

Bytesaffären gick bra och i utbyte mot de två renlåren fick Fjällberg i sin ryggsäck både salt och kryddor samt paltbröd, smör och ost. Handelsmannen var på särskilt gott humör och stoppade även ner tobak, snus och en "halvpanna". Utan att röra innehållet i säcken skidade Fjällberg den långa vägen tillbaka till sina väntande kamrater i den visserligen nu uppvärmda men ack så gistna fåbodstugan.

När Jonas Vilde berättade om denna jul som var värd att minnas hade det gått många år sedan han var sysselsatt med rennäringen. Men han påstod sig ha sitt renmärke kvar och det hände gång efter annan att han fick en kärkommen post-anvisning med likvid för ren med hans märke. Som t. ex. från den allom bekante "Lapp-Simon".

ÖP:s sportreferent i Mörsil, Fritjof Fredriksson, Ocke, skrev en intressant förhandsartikel till Mörsils IF:s 30-årsjubileumsfest på Folkets Hus i Mörsil den 19 november 1949.

ÖP. 3 nov 1949.

MÖRSILS I. F. - 30 ÅR: 5.000 i födelsedagsgåva från kommunen.

REDAN I SLUTET av 1800-talet fanns en förening för idrott i Mörsil. Den hade huvudsakligen skidåkning på sitt program och den benämndes också Mörsils Skidförening. Det var läkaren och hedersmannen Torkel Horney som var den drivande kraften i denna första idrottssammanslutning i Mörsil.

AV NÅGON anledning mattades intresset av så småningom tills år 1919, då en del idrottsintresserade ånyo tog initiativet till en förening som då fick namnet Mörsils Idrottsförening. De som då stod i ledningen var: A. Röjsing, Hilding Ericsson, Justus Swedberg och Isidor Nordell. Av dessa var det Röjsing som var den store idrottsmannen framför andra, med skytte och skidåkning som specialgrenar. I fri idrott deltog han också med framgång. Han var kort sagt en all-roundman!

I BÖRJAN av 1920-talet kom den stora rushen för Mörsils IF. Skididrotten fick då en kraftig stöt framåt, främst då genom skidlöparbegåvningen John Fjällberg. Den lille lappmannen var en naturåkare av stora mått med en fenomenal råstyrka i sina armar. Sin största triumf firade han i Örnsköldsvik 1927 då han blev svensk mästare på mil. Vid sidan av Fjällberg fanns även många andra goda skidåkare som t. ex. Folke Stolpe, Anders Tomasson, Petter Bixo samt Leonard Larsson.

MEN STORHETSTIDEN tog slut och det följde en lång rad av år då idrottsföreningen förde en tynande tillvaro. Idrottsplatsfrågan var väl huvudorsaken till att idrotten låg i lägervall. Fri idrott och i någon mån även fotboll kom igång i början av 30-talet, man minns från den tiden sådana namn som Petrus Dahlberg, Olle Robhe, Ragnar Bruhn och Gösta Larsson.

KRAVET på en ny idrottsplats ökade undan för undan, och i och med invasionen av anläggare i Mörsil fick idrottsplatsfrågan äntligen sin lösning. Kommunen upplät mark på sitt hemman Myckelgård, och Lillänge tog snart formen av en fotbollsplan. Men ännu återstår mycket arbete som kostar pengar. En ståtlig födelsedagsgåva fick 30-åringen nyligen mottaga av kommunen, hela 5.000 kr. Och kommer tipspengar till så får nog den nuvarande styrelsen nöjet att kunna fullfölja iordningställandet av idrottsplatsen.

DEN NUVARANDE styrelsen består av: Nils Nyman, ordf., Kurt Jansson, kassör, Josef Ahlbäck, sekr., Oskar Stenberg samt Elmer Ericsson. En av den nya tidens idrottsmän som bör nämnas i detta sammanhang är fotbollslagets mångåriga kapten, målvakten Helge Bergman. Han har varit mörsilfotbollens säkre man genom tiderna och hans ålder lägger väl inte hinder i vägen för att vi även i fortsättningen får ha nöjet se hans säkra arbete mellan stolparna.

MÖRSILS IF har ju liksom alla andra föreningar haft tider av både med- och motgångar. Just nu befinner sig MIF i ett stabilt läge och vi hoppas att detta håller i sig till gagn för Mörsils uppväxande släkte. F-son.

Några dagar före MIF:s jubileumsfest, där John Fjällberg med fru Jullan tillhörde de mest framstående hedersgästerna, intervjuade ÖP:s sportreferent STEWE i Järpen, makarna.

ÖP. 7 nov. 1949.

Det VAR DÅ - HUR ÄR DET NU . . . ?

JOHN FJÄLLBERG tränade högst 5 mil i veckan.

ÖDSLIGT, ligger en liten banvaktstuga ute på fjällvidderna mellan Enafors och Storlien. Här bor John Fjällberg tillsammans med frun Jullan. Han som ställde till sensation vid SM i Örnsköldsvik 1927 genom att belägga första platsen före en annan jämte, Lars Th. Jons-son.

JOHN FJÄLLBERG, föddes för ganska precis 54 år sedan i Krigshögen, en lappby belägen mellan Tommedal och Storlien, där hans fader John Jonsson bedrev renskötsel. Han fick icke länge heta Jonsson, ty när dåvarande kung Oskar II kom på besök till Storlien för järnvägens invigning, var också renägare Jonsson där och förevisade sin hjord och då tyckte kungen att namnet Fjällberg passade denne fjällets man bättre och efter detta har det namnet klingat i många idrottsintresserades öron.

REDAN från barndomen deltog han i det hårda arbetet med skötseln av sin fars stora renhjord. Och långa blev de skidmarscher han företog i ur och skur i skog och på fjäll. Att det var något särskilt med hans åkning skulle snart visa sig. Sin skidbana började han dock först 1922, alltså vid 27 års ålder och hans första egentliga tävling var Vasaloppet där han detta år blev fyra. Sedan följde en massa småtävlingar och de flesta segrarna i dessa gick till den lille senige lappen. Långa lopp har alltid varit Fjällbergs starka sida och 1925 vann han sitt första Karolinerlopp i rykande snöstorm och fick i det hårda föret spåra hela sträckan. "Mitt absolut hårdaste lopp" försäkrar den språkföre och minnesrike lappen. Framgångarna fortsatte och nådde sin kulmen när han tillsammans med sin kollega Lars Th. Jonsson år 1927 säkrade en dubbelseger vid SM:et i Örn-sköldsvik. Då var det en klang och jubeldag hos samefolket och inte att undra på.

FJÄLLBERGS meritlista är lång och diger och många äro de DM han erövat trots att han endast relativt kort tid visade sig i skidspåret. Ty 1928 slutade han sin tävlingsbana och kom på den tanken att flytta sina bopålar till Stockholm där han sedan vistades i drygt tio år. Men längtan till fjällen och den vilda naturen blev så stor att han 1940 återvände till Enafors där han sedan dess vistats och nu sysselsätter sig som banarbetare.

VI SITTER hemma hos John Fjällberg i Mossbäcken och språkar om det förflutna och om det vardagliga medan lapphunden Tjalm ligger och har sig vid spisen. Fru Jullan tycker nog att de är granna alla de där bucklorna som pryder väggarna, men det är jobbigt att hålla dem snygga, säger hon. Bakom varje litet pris döljer sig en hel liten historia och Fjällberg kan konsten att berätta och är dessutom i besittning av en alla tiders humor. Fiske är hans bästa hobby och allt som ofta när det blir någon ledighet från banarbetet bär det iväg till de små fjällsjöar som ligger kringströdda runtomkring.

MEN VAD HAR idrotten gett eller icke gett Fjällberg? Vi låter honom själv berätta: - En idrottsman måste ha friluftslivet, utomhusträningen som grund, annars håller det inte längre. Vi samefolk får detta av sig själv och jag tror att just detta gör det lättare för oss fjällbor att bli bra skidåkare utan någon större specialträning. För min personliga del tränade jag högst 5 mil varje vecka, annars var det mestadels arbetet som gjorde verkan.

Om jag skulle tillåtas uttala min personliga tanke om idrotten av i dag, vill jag framhålla att det rena spelet, som existerade förr i tiden numer nästan helt har blåst bort. Det är alltför mycket dalt kring idrotten av i dag. Nu skall villigt erkännas att ungdomen av i dag är om inte direkt dålig, urusel, urbota och alldeles under isen, som det vill göras gällande - dock säkerligen högst problematisk.

Hela felet är bara det att det nu för tiden finns så mycket som lockar och drar, som bara för något årtionde sedan inte existerade. Idrottsutövarna av i dag är utan tvivel mera fräna framåt och specialtränade. Men jag tror att vad beträffar hårdheten slår dom inte oss föregångare. Idrotten är en värdefull tillgång för oss alla och har gett mig ovärderliga kraftresurser och en nödvändig viljestyrka. Vintern är nu här och redan har jag plockat fram skidorna och troligen ställer jag upp i vinterns Karolinerlopp.

STEWÉ.

T. v. Mörsils IF:s nuvarande ordf. Nils Nyman. T. h. fotbollagets mångåriga kapten Helge Bergman.

Kurt Jansson.

Legendarer vid MIF:s 30-årsjubileum den 19 november 1949.

Nils Nyman, ordf. 1949-50.

Helge Bergman, fotbollsmålsvakt. Diplomerad av Jämtland-Härjedalens Fotbollförbund vid jubileet.

Kurt Jansson, kassör 1947-1958.

Skidåkaren John Fjällberg, Enafors. Hedersgäst vid jubileet.

JOHN FJÄLLBERG började tävla av en slump

Kvicksilverpigga 61-åringen tänker starta i Flyktingloppet

Den tillfälliga adressen är Alanäs, bekant socken i norra Jämtland, inte minst som Sigge Guld-Skrinnares födelseort. Tydligt är det något speciellt med Alanäs, Där, eller i trakterna däromkring, verkar det som om många av våra toppidrottsmän skulle trivas, eller är det kanske bara en tillfällighet att JOHN FJÄLLBERG, svensk mästare på skidor 30 km 1927 för tillfället slagit ner sina bopålar där? Hur som helst. Vi fick av en gemytlig alanäsbo av den gamla stammen utpekad en liten idyllisk stuga, svenskt rödmålad med vita husknutar som den forne svenske mästarens bostad, traskade några hundra meter efter en upp-trampad sig i den djupa snön och knackar på.

Det är John Fjällberg vi skall besöka, men det är inte lätt att bland de fyra karlar som vistas i rummet välja den rätta. Det verkar vara fyra bröder.

— Det är nog jag som är den du söker, säger en av mannarna, en liten ekorrhöddpigga 61-åring som inte ser en dag äldre ut än på sin höjd 50. Man hajar till. Har inte kunnat föreställa sig att den som debuterade i skidtävlingar 1922, slutade tävla för 27 år sedan ser så'n ut. Man hade väntat sig en liten skinn torr egubbe, märkt av hårt arbete sedan barnåren. Nej då, den här 61-åriga ynglingen ser ut att kunna hänga med i svängarna så lätt som helst.

— Ja, nog känner jag mig pigga, säger John Fjällberg. Jag har faktiskt funderat på att ställa upp i Flyktingloppet i år och nog skulle jag orka med den biten. Vi får väl se hur det blir.

— Men nog borde man väl ha tävlat färdigt vid det här laget. Den första tävlingen var i Mörsil i en tränings tävling. Jag kom dit av en tillfällighet, startade utom tävlan och vann. En gammal skidveteran — Rösing hette han — ville jag skulle fortsätta tävla. Så blev det också, men mest på känn. Det fortsatte i Trångsviken. Två minuter före mig startade Edler Lindberg från Järpen och jag tänkte att det får bära eller brista. Jag öste på för fullt och efter en halvmil hann jag upp honom, körde förbi och vann. Veckan efter var det DM i Östersund och distansen var 6 mil och till min egen förvåning vann jag också där, slog bl. a. Petrus Eriksson och så fick jag blodad tand för skidtävlingar.

FYRA I VASALOPPSDEBUT

— Det drog ihop sig till SM i Östersund och eftersom jag alltid tyckt att 3 och 6 mil passat mig bäst ställde jag upp på 3-milen. Någon seger blev det inte, inte heller någon topplats, men bästa jämte blev jag genom en själteplacering i klass II. 1922 startade jag i Vasaloppet — mest för att känna på den långa distansen — men det gick oväntat bra. Jag blev fyra,

men året därpå när jag på nytt försökte blev jag bara femtonde man.

Vi hoppar fram till 1927. Det är då det blev ett SM-tecken till John Fjällberg. Distansen var 3 mil.

Jonas Fjällberg visade då vem som var herre på täppan. Den lille men kraftige och snabbskidande jämtan stod inte att hejda och han fortsatte sedan med att bli sju på 18 km — en för honom alldeles för kort distans.

Året därpå startade Fjällberg i Holmenkollens 2-milslopp och det blev en överlägsen seger för honom. Med hela 8 minuter distansrades närmaste man, en norrman.

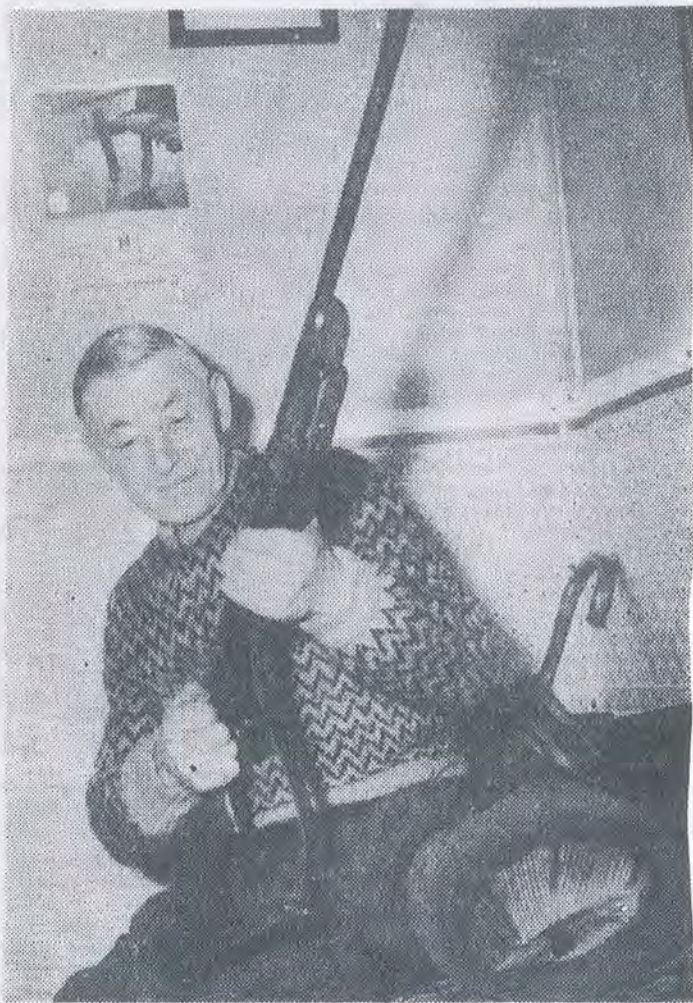
— Det är inte gott att komma ihåg alla framgångar, inte heller bittra nederlag, säger Fjällberg. Men nog har jag anledning att vara nöjd med mina år som tävlingsåkare. Hur många DM jag har minns jag inte, men att jag under min tid var bäst i västra Jämtland har jag inte glömt. I det första Carolinerloppet, det var år 1924, var jag med och det blev seger. Men slitsamt var det ty något spår att åka i fanns inte. Det var att spåra själv.

SÄRNA DEN BÄSTE

— Om du skulle göra en jämförelse mellan din tids storrännare och de som nu är på toppen här i Sverige, hur skulle en sådan bedömning utfalla, frågar vi.

— Jag tror att »Särna-Hedlund» när han stod på toppen är den bästa skidlöpare vi haft. Därnäst bröderna Lindgren. Jag tror att Hedlund skulle ha klarat både Mora-Nisse och Sixten Jernberg om de tre skulle haft tillfälle att mötas i toppränat skick. Det hör ju till saken att Hedlund aldrig varit så »vetenskapligt» tränad som vad Mora-Nisse och Sixten Jernberg varit. Nu får ju alla toppidrottsmän — inte minst skidlöpare — träna under förhållanden som man inte ens kunde drömma om på min tid. Då var det mer en fråga om ren snabbhet och uthållighet på de grundvalar som träning efter arbetstidens slut inne bar. Och arbetstiden var ju inga 8 timmar per dag på den tiden. Vår skidutrustning tål heller ingen jämförelse med nutidens. Det var lösa bindningar, 8 fots skidor och långa stavar. Allt av hemvävt mönster. Men det gick att åka även då.

Ty vi hade något som kanske inte är så populärt nu. Vi hade den där heta viljan att vinna och kämpa till sista svett droppen. Den smörning vi hade under skidorna passade inte alla gånger, det var inte så mycket att välja på. Det var bara att åka på. För att vinna eller förlora. Utan några testningsprov som underlag...

För Jonas Fjällberg är jakten mer än en hobby och många är de villosbräd som släpats för hans skott.

Denna bild är tagen i Äggfors bostadsområde i början av år 1920 och visar t v Holger Svensson f d 22/1 1918 och t h Artur Bruhn f d 10/3 1914. Holger och Artur kom att följas åt genom livet. Båda föddes "på Äggfors" och hade sin första skolgång på Äggfors småskola och fortsatte sedan i Mörsils skola. Båda hade ett stort intresse för idrott. Det är ingen slump att dom här fotograferats med skidor och stavar. Båda deltog aktivt och med framgång i en mängd skidtävlingar och fortsatte senare att motionsäka till sina sista levnadsår.

Sommartid var det fotbollen som var deras stora intresse och i Mörsils IF:s fotbollslag var dom de stora slitvargarna. Dom medverkade också i Äggfors korplag när ishockeyn hade gjort sitt intåg på 1950-talet.

Fritidsfiske var också en kär sysselsättning för båda.

När de bildade familj med varsin Sonja (~~Björkander~~) och Sonja (Wihlborg) blev det naturligtvis en Äggforsbostad som blev deras respektive hem.

Artur bodde som änkeman kvar i Äggfors ända till sin död den 17/9 1992. När Holgers bostadshus skulle rivras fick han lov att flytta till en modern bostad i Mörsils samhälle, där han avled den 21/7 2000.

Karin Nordström har lånat ut originalbilden.

04 X 20/1

L'E

1920-talet var Skidlöpningens gyllene decennium i Mörsils Idrottsförenings historia.

Från föreningens aktiva start 1922 till 1930 innehade den förre mästrelöparen på skidor, skidfabrikören Abel Röjsing och hans son Nils styrelseposter vilket i hög grad bidrog till föreningens skidlöpningens framgångar. Sönerna Nils och Karl var därtill habila tävlingsåkare under 1920-talet.

Följande löpare finns omnämnda i styrelseprotokollen.

John Fjällberg
Anders Thomasson
Folke Stolpe
Leonard Larsson
Alrik Hemlin
Karl Röjsing
Nils Röjsing
G. Jonsson
O. Johnsson
Harald Olsson
B. Norgren
Lars Nilsson
Nils Nilsson
B. A. Andersson

Martin Uhlin
N. Landén
John Larsson
Petter Bixo
Olle Karlsson
Göran Bixo
Birger Eliasson
Erik Eliasson
Elias Eliasson
Gösta Larsson
Emil Engström
Otto Sjölander
John Eriksson
Arvid Andersson

Nutidens skidlöpare kan nog betraktas som bortklemade i jämförelse med skidlöparna på 1920-talet. Löparna besatt en otrolig hårdhet och styrka. De tycktes söka svårigheter. Vissa tävlingar betecknades faktiskt som "skidtävling i svår terräng". Som exempel kan nämnas tränings- och uttagningsstävlingen till Vasaloppet den 11 febr. 1922 över en distans på 9 mil med start vid Järnvägsstationen i Mörsil. Löparna vände i Berge i Kall och gick i mål på Södra Myckelgård i Mörsil.

Tränings- och uttagningsstävlingar på 6 mil var relativt vanliga. Temperaturgränsen för inställande av tävling låg på ofattbara -25 grader C.

Kuriosum.

Långpromenader var uppenbarligen mycket populära för stationssamhällets innevånare eller vad sägs om logdanser i Havsstoan, Frisktorpet och Lars Bengts vilka anordnades för att förbättra föreningens miserabla ekonomi.

Ledningen för M. I. F. under tiden 1922-34 återfinns på följande namnlista tillsammans med medlemmar som självuppoftande ställde upp som funktionärer vid skidtävlingar och andra tävlingar, vid prisutdelningar och nöjestillställningar etc.

Isak Gärdin
Harald Th. Olsson
Carl L. Larsson
Märta Larsson
Sigurd Lager
Abel Röjsing
Nils Röjsing
J. Svedberg
Anna Svedberg
J. Kalm
Fru Kalm
Elof Pettersson
Erik Nyström
Axel Olsson
Gottfrid Lundqvist
Gustaf Good
Emil Höglin
Isidor Nordell
Hilding Ericsson
Petter Pettersson
Olle Thilander
Erik Ståhl
Olle Karlsson
Axel Olsson
Folke Stolpe
K. Pettersson
Jacob Sköld
Olle Tjernström
Karl Olsson
M. Frumerie
Olle Robhe
Gunnar Nyström
Oskar Nilsson
Åke Färnström
Erik Claesson
Halvar Svensson

Leonard Larsson
Apot Hyllengren
Herman Johansson
Olle Höög
F. Sandin
Ragnar Bruhn
Holger Nordlund
B. Kalèn
Frk Maja Larsson
Hjalmar Färnström
Fru Färnström
Gösta Färnström
Daniel Bixo
John Bixo
Axel Lutzèn
Nils Pettersson
Elias Eliasson
Gösta Larsson
Hilding Tjärnström
Karl Byström
Gunnar Claesson
Stig Habell
Johan Johansson
Georg Lindgren
Torsten Callerholm
Nils Hörnell
Emil Björkander
Rubert Wigg
Oskar Bergner
Walter Näsberg
Karl Nilsson
Jens Trampe
Tage Larsson
Elis Hansson
Axel Leffler

**Skidlöparklädsel i Karolinerloppet på 1920-talet.
Fotograf: Nils Thomasson, Åre.**

I skuggan av mörsils manliga skidlöparhjältar på 1920-talet tävlade mörsildamerna över distansen 5 km och deltog flitigt i de anordnade "märkesåkningarna" för att erövra det nationella skidlöparmärket. Fotot återfinns i mörsillärarinnan Hilda Rundqvists fotoalbum i Mörsils hembygdsförenings arkiv.

Folkskollärare S. W. Mårtensson och småskollärarinnan Brita Högström, Ocke, med sina lärjungar en skidutflyktsdag någon gång på 1920-talet. Ocke skolhus och lärarbostaden i bakgrunden.

Mörsils Idrottsförening 1922-23.

MIF stiftades 1919 och anslöt sig till Svenska Gymnastik-och Idrottsföreningarnas Riksförbund 1921, Föreningen för Skidlöpningens främjande i Sverige 1921, Jämtlands läns Skidlöparförbund 1921, Svenska skidförbundet 1921, Svenska Idrottsförbundet 1923 och Svenska Fotbollförbundet 1931.

1922.

1922 var bröderna Carl L. Larsson och John E. Larsson samt Carls maka Märta medlemmar i MIF. Carl och Märta var involverade i MIF:s styrelse och John var aktiv skidåkare.

Mot bakgrund av att Carl och Märta gick i konkurs med sitt skohandelsföretag i februari 1921 är det intressant att se att de ingalunda var "knäckta" 1922. Deras sejour i MIF inskränkte sig dock till 1922 och en bit in på 1923 innan de flyttade till Stockholm.

Att John var aktiv längdåkare på skidor är också mycket intressant. Han var uppenbarligen i fin fysisk form på vintern 1922 och när han ryckte in till sin värnpliktstjänstgöring i Vaxholm den 9 oktober 1922.

Att John var en ivrig längdåkare på skidor vintern 1922 visar hans efterlämnade Riksidrottsmärken i valörerna brons, silver och guld. Alla tagna efter en skidloppning på tre mil.

John var således ingalunda "knäckt" fysiskt efter det han drabbades av Spanska sjukan 1918.

Att familjen Larsson var intresserad av längdåkning är inte så konstigt med tanke på vad grannarna höll på med. Skidfabrikanten Abel Röjsing och hans son Nils var de som styrde och ställde i MIF under 1920-talet. Jacob Sköld var en suverän skidåkare liksom den berömde John Fjällberg och förstås Abel Röjsing. Deras framgångar sporrade mörsils ungdomar att träna och tävla i längdåkning.

MIF höll sitt första årsmöte den 6 jan. 1922 på Järnvägshotellet. Ordf. under mötet var landsfiskalen Isak Gärdin.

Justeringsmän: **Carl L. Larsson** och Gottfrid Lundqvist.

Till ordf. för år 1922 valdes handelsförest. Sigurd Lager.
Någon aktiv idrott hade ej bedrivits under 1921.

Revisorssuppleanter: Gustav Good och **Carl L. Larsson.**

Vid sammanträde den 1 febr. § " beslöts att utöka idrottsrådet med ytterligare 3 funktionärer, Hilding Ericsson, **Carl L. Larsson** och P. Pettersson.

Vid sammanträde den 20 april 1922 § 2 beslutades att 7 pris för seniorer och 3 för juniorer skulle utdelas för de fyra första träningstävlingarna under den gångna vintern.

Seniorer: 1. John Fjällberg 2. Petter Bixo 3. Leonard Larsson 4. Alrik Hemlin
5. Nils Röjsing 6. Göran Bixo 7. **John E. Larsson.**

Juniorer: 1. N. Landén 2. Birger Eliasson 3. G. Jonsson

Beslutades att prisutdelningen skulle äga rum i samband med en fest söndagen den 14 maj med föredrag av Kapten Setterberg. Efter festen skulle bal anordnas.

1923.

Vid årsmötet den 6 jan. 1923 valdes folkskolläraren Emil Höglin till ordf.

Styrelsesuppleanter: **Carl L. Larsson** och Petter Bixo.

Revisorssuppleanter: **Märta Larsson** och Karl Byström.

Mörsils Idrottsförenings storhetstid i längdåkning på skidor.

1922.

Samen John Fjällberg började sin skidbana i M. I. F 1922 vid 27 års ålder. Hans första egentliga tävling var Vasaloppet där han detta år blev fyra. Långlopp var hans starka sida och 1925 vann han sitt första Karolinerlopp i rykande snöstorm och fick i det hårda föret spåra hela sträckan.

John Fjällbergs deltagande i Vasaloppet bekostades av enskilda personer.

M. I. F. anslöt sig 1922 till Föreningen för Skidlöpningens främjande i Sverige och till Jämtlands läns Skidlöparförbund Föreningen var dessutom ansluten till Svenska Skidförbundet och till Västjämtska Skidföreningen.

Ett eftertraktat vandringspris.

De västjämtska idrottsföreningarna tävlade om det "Västjämtska Vandringspriset".

- 25 grader C.

Vid lägre temperatur än - 25 grader C inställdes tävlingarna.

Tränings- och uttagningstävlingar 1922. Seniorer: 15/1 - 20 km, 22/1 - 30 km, 29/1 - 30 km, 5/2 - 30 km. Juniorer: 15/1 - 10 km. Damer: 15/1 - 5 km, 22/1 - 5 km, 29/1 - 5 km, 5/2 - 5 km.

10 km banan söder om älven användes. Start och mål vid Södra Myckelgård. Startidsskillnad mellan löparna 1 minut. Gossar i folkskolan uppmanades att delta gm folkskolläraren Emil Höglin. Prov för skidlöparmärket ingick i tävlingarna. Kaffeservering under tävlingarna. Kaffe med bröd kostade 50 öre. Listor för insamling av priser lades ut på Koop. Handelsf., Turistaffären och Ocklind & Co.

19/2 1922. Tävling om "Västjämtska vandringspriset" i Trångsviken med två lag om vardera fyra skidlöpare. Reseersättning 6 kr/person. Reseledare: Abel Röjsing.

9/3 1922. Ett lag tävlade i Åre om Östersunds Skidlöparkklubbs vandringspris. 10 kr/person i resebidrag.

14/5 1922. Prisutdelning i Folkets hus, Mörsil, i samband med fest. Prisutdelning för fyra träningsstävlingar. Seniorer: 1. John Fjällberg 2. Petter Bixo 3. Leonard Larsson 4. Alrik Hemlin 5. Nils Röjsing 6. Göran Bixo 7. John Larsson. Juniorer: 1. N. Landèn 2. Birger Eliasson 3. G. Jonsson.

1923.

14/1 1923. Tränings- och uttagningstävlan vid Södra Myckelgård. Kaffeservering. Anskaffande av ett lass ved till kaffeserveringen kostnadsfritt. Fru Wall förestod serveringen för ett arvode på 4 kr eller högst 5 kr. Kaffe med bröd kostade 50 öre. Kaffebiljetter såldes. Funktionärer och andra förtjänta erhöll kaffe med bröd kostnadsfritt.

10/1 1923. Beslöts att tillfråga Thomasson, Kråik och Torkel Persson om de var villiga att ställa upp för M. I. F. i Vasaloppet. Teckningslistor för bidrag till Vasaloppskostnaderna upprättades. Träningstävlan på 60 km anordnades.

23/1 1923. Deltagare i I 23:s (sedermera I 5) Propagandalöpning i Östersund. John Fjällberg, Petter Bixo, Leonard Larsson, Anders Thomasson, Folke Stolpe, Olle Karlsson, Erik Eliasson, Harald Olsson, Alrik Hemlin och Martin Uhlin. Föreningen gm Gustaf Good anskaffade logi åt Fjällberg och Thomasson. De övriga skötte sin egen inkvartering. Resekostnaden betalades av föreningen. Övning i stafettväxling den 19/1 1922.

28/1 1923. Träningstävlan för Vasaloppet och S. M. (25/2) ägde rum på en 6 - 8 milsbana. S:a dag genomfördes en uttagningstävlan på 3 mil till "Västjämtska". Märkesprov ingick i tävlingarna för såväl herrar som damer. Priser till långdistanslöparna.

4/2 1923. 3-milstävlan.

11/2 1923. Tränings- och uttagningstävlan för Vasaloppet över 9 mil med start vid Järnvägsstationen i Mörsil. Bana: Mörsil - Berga i Kall och åter. Mål vid Södra Myckelgård. Kostnadsberäkning per deltagare i Vasaloppet 100 kr. Uttagningstävling samma dag till "Västjämtska".

18/2 1923. Uttagningstävling för "Västjämtska".

25/2 1923. Deltagare i Vasaloppet. John Fjällberg, N. Nilsson och Folke Stolpe.

Deltagare i "Västjämtska". A-laget: Folke Stolpe, Anders Thomasson, Leonard Larsson och John Fjällberg. B-laget: Alrik Hemlin, B. Norgren, Karl Röjsing och Olle Karlsson. Startordning i angiven följd.

Landskapstävling i Mörsil 18/3 1923. Annons i Ö. P. och J. T. om tävlingen och efterföljande fest på Folkets Hus.

S:a dag anordnades klubbmästerskap på 3 mil och 6 mil och 1 mil för juniorer. Priser i klubbmästerskapet. Juniorer, två pris. 3 träningspriser till långdistanslöpare, 6 till 3-milslöpare och 2 för oldboys. 10 pris till deltagarna i landskapstävlingen.

Priserna delades ut vid festen på Folkets hus. Tombola, föredrag av kapten Zetterberg och maskeradbal. Entrépris till festen, 50 öre för vuxna, 25 öre för barn. Till balen, herre 1,50 kr, dam 1 kr.

Vandringspris på skidor 3 mil individuell tävlan en gång årligen i Mörsil sattes upp. Kostnad, högst 100 kr. Priset tillföll den som segrade tre ggr.

1924.

Årets stora skidtävling genomfördes den 16/3 1924. Bankkontrollanter utsattes vid Frisktorpet och Tjärntorpet. Kaffeservering vid startplatsen. Priser för 300 kr inberäknat ett vandringspris för 5-mannalag för Västjämtska föreningen.

Prisutdelning på Folkets Hus tävlingsdagen kl 4 em med tal av ordf. folkskolläraren Emil Höglin och musik av stråkkapellet.

1925.

Abel Röjsing och Hilding Ericsson utnämndes till hedersledamöter i föreningen och doktor Torkel Horney utsågs till hedersordförande.

Vid distriktsmästerskapen i Östersund erövrades mästerskapet på 60 km av John Fjällberg.

Vid landskapstävlingen i Mörsil erövrades det Västjämtska vandringspriset för tredje och sista gången av M. I. F. Det uppsatta vandringspriset för 5-mannalag erövrades för första gången av M. I. F.

Samtidigt tävlades om de av M. I. F. och disponent Gunnarsson uppsatta individuella vandringsprisen vilka båda erövrades av John Fjällberg.

Vid Svenska mästerskapen placerade sig John Fjällberg som 6:e, Anders Thomasson som 19:e och Petter Bixo som 35:e man på 30 km, klass 2.

Vid Karolinerloppet erövrades "Idrottsväns vandringspris för tremannalag" av M. I. F.

Skidlöparemärket har erövrats i följande antal under skidsäsongen, manliga: Brons 9, Silver 12 och Guld 11. Kvinnliga: 3 brons.

1926.

Föreningen utträdde ur Västjämtska Skidföreningen.

10/1 1926. Träningstävling på 2 mil. På kvällen dans i Lars Bengts för medlemmar och de som löste årsavgiften vid entrén.

17/1 1926. Deltagande med lag i Propagandalöpningen i Östersund.

23/1 1926. Dans i Frisktorpet med fackelbelysning.

31/1 1926. Distriktsmästerskap i Östersund. Deltagare på 60 km: John Fjällberg, Anders Thomasson, Lars Nilsson, Folke Stolpe och P. A. Andersson. 30 km: Erik Eliasson, Elias Eliasson, Leonard Larsson, Petter Bixo och Arvid Andersson.

Distriktsmästerskapet på 60 m erövrades andra året i rad av John Fjällberg.

24/1 1926. Tränings- och uttagningstävling på 30 km.

7/2 1926. Landskapstävling i Mörsil. Tryckning av program. Annonspris 5 kr. Start och mål hos Lars Bengts. 15 km banan uppgicks, kontrollmättes och prickades med röda lappar. Kaffeservering.

Alla föreningar i Västra Jämtland inbjöds liksom Ö. S. K., Östersund, Ope Skidklubb och Frösö I. F.

M. I. F:s vandringspris för 5-mannalag vanns av Trångsvikens I. F. Det individuella vandringspriset hemfördes av O. Nilsson, Nälden.

Tävlingsfunktionärer: Tävlingsledare: Abel Röjsing. Tävlingsdomare: Isak Gärdin. Tidsskrivare: Nils Röising och Hilding Ericsson. Tidtagare: Gustaf Good. Kontroll av skidbanorna: Olle Robhe. Gustaf Good chef för prisinsamlingskommittén. Prisutdelning och bal.

Skolbarnstävling.

14/2 1926. Skolbarnstävling. 1. Gossar under 12 år. 2. Gossar 12 - 14 år.
3. Gossar 14 - 17 år.
1. Flickor under 12 år. 2. Flickor 12 - 14 år.

Priser: Kvarvarande tombolavinster från idrottsfesten 1923 samt 3 par skidor skänkta av skidfabrikören Abel Röjsing. Varje deltagare erhöll ett pris.

Distriktsmästerskapet i svår terräng 18 km anordnades av M. I. F.

Karolinerloppet.

Febr. 1926. Laget till Karolinerloppet hade följande sammansättning: John Fjällberg, Anders Thomasson, Arvid Andersson, Folke Stolpe, Petter Bixo och Lars Nilsson.

28/2 1926. Ungdomstävlingar i Järpen.

14/3 1926. Ungdomstävlingar i Östersund

Deltagande lag i ungdomstävlingarna: Birger Eliasson, John Eriksson, Otto Sjölander och Emil Engström.

16/12 1926. I 23:s (I 5) Propagandatävling. Följande deltagare åkte i nämnd ordning: Folke Stolpe, Anders Thomasson, P. A. Andersson, Leonard Larsson, Elias Eliasson, Erik Eliasson, John Fjällberg, Birger Eliasson, Arvid Andersson. och O. Johnsson.

Prov för Skidlöparemärket avlades i följande antal: Brons 5, Silver 9, guld 6.
Kvinnliga: Brons 3, Silver 1 och Guld 1.

1927.

Placeringar vid större tävlingar: I 23 Propagandan: 8:e platsen.

Distriktmästerskapet på 60 km: Segrare John Fjällberg, 2:a plats Anders Thomasson, 5:e plats Folke Stolpe. De erövrade överlägset lagpriset.

I budkavleppet deltog Johan Fjällberg, Anders Thomasson och Arvid andersson. Placering: 2:a lag. Thomasson erövrade silvermedalj, viktet var 1:a pris på 2:a distansen.

John Fjällberg misslyckades på Svenska mästerskapen i Örnsköldsvik på 50 km **genom felvallning** och placerade sig på 17:e plats i klass 2. På 20 km, klass 2, blev han 3:e man.

På 30 km slutligen belade John Fjällberg 1:a plats och vann därmed ett Svenskt mästerskap.

Vid landskapstävlingen hemmavid den 6 mars tävlades om M. I. F:s vandringspris individuellt och i lag. Lagpriset erövrades av M. I. F. och John Fjällberg tog sin tredje inteckning i det individuella priset och erövrade det därmed för alltid. I lagpriset hade därmed M. I. F. två inteckningar, Trångsvikens I. F. en och Näldens I. F. en.

Ett lag till Frösökannan.

1928.

19/2 1928. Tävling om Åsvaldska vandringspriset i Trångsviken. Laget: Petter Bixo, Leonard Larsson, Elias Eliasson och Gösta Larsson.

Juniortävling på 1 mil. Poängtävling i tre omgångar för seniorer över 2 och 3 mil.

26/2 1928. Deltagande i Jubileumstävlingarna i Järpen.

4/3 1928. 4-mannalag till tävling i Duved: Gösta Larsson, Leonard Larsson, Petter Bixo och Elias Eliasson.

Tredje och sista poängtävlingen för seniorer jämte en tävlan för juniorer på 1 mil. Pris till segrarna.

18/3 1928. Landskapstävling i Mörsil. Tävlan om M. I. F:s vandringspris för 5-mannalag på 30 km. Priset erövrades av Järpens Skidklubb.

Brist på penningmedel.

Föreningen lockade deltagare till Karolinerloppet med löfte om att Röjsings Skidfabrik skulle skänka ett par skidor till bäste löpare i loppet och fabrikör Gustaf Good skulle hålla resan för densamme. I övrigt kunde inte föreningen stå för några omkostnader p. g. a. sin miserabla ekonomi.

1929.

P. g. a. snöbrist kunde inte landskapstävlingen i Mörsil anordnas och icke heller tävlingen om det av föreningen uppsatta vandringspriset för 5 - mannalag.

Beslut gogs om fyra skidlöpningar på 10, 20, 30 plus 30 km, med poängberäkning 10,9, 8, 7 etc. 25 poäng till bäste löpare i större tävlingar.

27/1 1929. F:a tävlingen med start och mål vid Godtemplarhuset.

3/2 1929. 2:a tävlingen.

19/2 1929. 3:e tävlingen.

Landskapstävlingen inställdes p. g. a. ekonomiska skäl.

10/3 1929. Tävling i Järpen. Poängberäkning i denna tävling istället för den inställda landskapstävlingen.

Vid årsmötet den 19 jan. 1930 förde ordf. Abel Röjsing för sista gången klubban och sekr. Nils Röising skrev sitt sista protokoll. En lysande skidepok i M. I. F:s historia var därmed till ända. Orsakerna till att skidintresset avtog så abrupt var säkert många. Den mästerlige John Fjällberg hade avslutat sin tävlingsbana 1928. Snöbrist en följd av år, M. I. F:s dåliga ekonomi, det ökade intresset för Allmän idrott och Fotbollssporten kan ha varit andra orsaker.

S. M. 1932.

Protokoll fört vid sammanträde med M: I: F:s styrelse den 25/1 1932. -

--

§ 2.

Beslutades i samråd med skidsektionen att delta i S. M. med tre löpare. Skidsektionen fick i uppdrag att anordna uttagningstävlingar, samt att utskicka en påminnelse till föreningens skidlöpare att träna intensivt i och för mästerskapen.

Dag som ovan.

Georg Lindgren, sekr.

M. I. F:s landskapstävling den 18/2 1934.

Protokoll fört vid styrelsesammanträde den 16/1 1934.

Närvarande: D. Bixo, Georg Lindgren, Joh. Johansson och T. Callerholm.

§ 1.

Beslutades att ingå till Jämtland-Härjedalens Idrottsförbund om tillstånd att anordna en landskapstävling å skidor 30 km söndagen den 18/2 1934 gällande ett av M. I. F. år 1924 uppsatt lagpris för 5-mannalag.

§ 2.

Beslutades att skicka en representant till "Jämtlandsspelen på skidor" i Kälarna söndagen den 11/2 1934, nämligen Gösta Jansson.

Dag som ovan
Georg Lindgren, sekr.

Protokoll fört vis sammanträde med M. I. F:s styrelse och skidsektion den 19/1 1934.

Närvarande: O. Höög, D. Bixo, J. Sköld, T. Callerholm och Johan Johansson.

§ 1.

Beslutades att M. I. F:s årsmöte skulle avhållas den 4/2 1934 kl. 3.30 em. å Myckeldals kafè.

§ 2.

Beslutades att anordna träningstävlingar i anledning av den förestående landskapstävlingen för 5-mannalag. Tävlingsdagarna bestämdes till den 21/1, 28/1, 4/2 och 11/2. Pris skulle utdelas för träningstävlingen den 11/2 i form av graverade tallrikar.

§ 3.

En del skidåkare skulle tillskrivas och särskilt uppmanas att delta i tävlingarna.

Dag som ovan J. Johansson, t. f. sekr.

M. I. F:s landskapstävling den 18/2 1934.

Protokoll fört vid sammanträde med M. I. F:s styrelse och skidsektion den 29/1 1934.

Närvarande: D. Bixo, Joh. Johansson, Georg Lindgren, Olof Höög, J. Sköld och T. Callerholm.

§ 1.

Beslutades att inbjuda följande föreningar att delta i M. I. F:s landskapstävling den 18/2: Storliens Skidklubb, Handöls Skidklubb, Åredalens Idrottsförening, Undersåkers Idrottsförening, Hållands Idrottsförening, Järpens Skidklubb, Kalls Idrottsförening, Hallens Idrottsförening, Kaxås Idrottsförening, Trångsvikens Idrottsförening, Näldens Idrottsförening, Krokoms Idrottsförening.

§ 2.

Starten skulle ske kl. 9.15 fm.

§ 3.

Upprop skulle försiggå kl. 8.30 fm för deltagare från Krokoms, Nälden, Trångsviken, Hallen, Kaxås och Mörsil. För deltagare från övriga föreningar sker uppropet kl. 8.50 fm.

§ 4.

Beslutades att platsen för start och mål skulle bli Bixos gård.

§ 5.

Kaffeserveringen skulle ombesörjas av familjen Bixo, såsom skälig ersättning för gårdshyrans.

§ 6.

Anmälningstiden för deltagande i tävlingen utgår den 15/2. Inbjudningarna tillställs föreningarna senast den 4/2.

§ 7.

Tävlingen skulle omfatta även 15 km för juniorer och 10 km för damer.

§ 8.

Funktionärer och kontrollanter vid tävlingen: protokollförare Undertecknad och Joh. Johansson, ers. Elof Pettersson, tidtagare Torsten Callerholm, Axel Lutzén och Olle Robhe, ers. Ragnar Bruhn, kontrollanter J. Sköld jämte medhjälpare efter val, banchef Leonard Larsson och generalsekr. undertecknad.

§ 9.

Ang. spårpatrull beslutades att utse sådan på årsmötet den 4/2 1934.

§ 10.

Ang. prisinsamlingen beslutades att utskriva 7st insamlingslistor. Listinnehavare: D. Bixo, Georg Lindgren, J. Sköld, O. Höög, Joh. Johansson, T. Callerholm och Nils Pettersson.

§ 11.

Avslutning.

Dag som ovan Georg Lindgren, sekr.

Kerstins trogna ungdomskamrat och väninna Inger Larsson (gift Ortman) sitter med stövaren Chill vid hemmet på Myckeldalsgatan i Mörsil vintern 1937. Av snödrivan att döma behövdes den skidutrustning hon har bredvid sig.

Fjällturer stod ofta på mörsilungdomarnas program. Här syns fr. v. Valter Ullström, Viola Jonsson, Olle Bengtsson och Kerstin.

Kerstin och Viola på härlig skidtur i fjällterräng.

Kerstin pustar ut efter målgång i Konsums riksmästerskap på skidor i Östersund i början på 1940-talet.

Det fordrades breda skidor och rejäla trygor på stavarna för att tävla i 1930-talets "primitiva" skidspår.

Långkjolarna på sekelskiftets skiddamer efterträddes av något kortare d:o på 1920- och 1930-talet innan skidbyxorna tog över.

"Stakåkarna" fick huvudbry när skidvärldsmästaren "Håsjö"-Dahlqvist på 1940-talet firade triumfer med sin extrema diagonalstil.

Okänt modelejon

Mörsilungdomarnas skidutrustning i slutet på 1930-talet. Högsta skidmodet var välpressade slalombyxor och lusekofta plus hickoryskidor med stålkanter och pjäxor för kanda-harbindningar med låg fästpunkt.

Uno Westberg

Yngve Röising.

Henry Ericsson

**Kerstin Olsson
Viola Jonsson**

Kerstin Olsson

Intervju den 28 aug. 2003 med Billy Good i hans fritidsstuga i Mörsil.

Intervjuare: Benkteric Larsson, Mörsil.

Håsjö Dahlqvists skidor som är uppsatta i Mörsils Sporthall, var fick du dem ifrån?

-Jag köpte dom av en kille som köpt dom av Dahlqvists fru.-

Ett skidpar i Sporthallen är försett med stålkanter på insidan, varför?

-Det var det en kille som hette Kalle Sundin. Han bodde i Svenstavik och flyttade till Duvbo i Stockholm och startade en skidfabrik där. Han gjorde skidor åt skidorienterare och var själv en mycket duktig skidorienterare.

Det var skidorienterarna som kom på det där med skating. De första som började med det var skidorienterarna. Det var någon gång på 1940-talet. De åkte skating på vägar och på isiga och öppna områden. Då kom Kalle "Snöskred", som vi kallade honom, på idén att sätta stålkanter på insidan på orienterarskidorna. Min bror köpte ett av de första stålkanterförsedda paren. De är också uppsatta i Mörsils Sporthall.-

Skidorna tillverkade av Röjsings Skidfabrik i Mörsil som du satt upp i Sporthallen, hur fick du fatt i dem?

-Carl Röjsings dödsbo försålde på auktion i Folkets Hus, Mörsil. Jag ropade in skidparet. Det skedde på ett något tilltrasslat men roligt sätt. Jag sade till Tore Wasell, Mörsil, att det var synd att Yngve Röjsing inte skänkt ett par skidor till Sporthallen. "Jag ska ropa in ett par "Röjsingskidor" till Sporthallen", sade jag. Jag sade till auktionsförrättaren Mårtensson vad jag hade i tankarna. Så fort jag ropade skulle Mårtensson "klubba" köpet. Jag lämnade emellertid auktionslokalen med ett par kartonger böcker jag ropat in. Jag sade till Wasell att bevaka utropet av skidorna. Skidorna ropades ut precis när jag kom tillbaka. Jag ropade 20. Wasell som inte sett att jag kommit tillbaka ropade 50! Mårtensson "slog emellertid på mitt rop 20", "bort till Billy Good!". Wasell som inte uppfattat detta blev något förvånad när han skulle hämta skidorna. Mårtensson överräckte nämligen skidorna och diverse skidutrustning till min fru Sigrid. Jag hade gått iväg med ytterligare en kartong. Såväl Wasell som min fru, vilka båda inte kände till min överenskommelse med Mårtensson, blev förvånade.-

Har du flera "Röjsingskidor"?

-Jag har ytterligare två par skidor tillverkade vid "Röjsingfabriken" därav ett par långa 12-fotsskidor.-

Du har i Sporthallen satt upp en samling skidvallor i en glaslåda. Var fick dem ifrån?

-Det är vallor som blev över efter Svenska Skidlandslagets deltagande i Sapporoolympiaden i Japan 1972 där Sven Åke Lundbäck tog guld på 15 km. Alla vallor och bindningar som finns uppsatta i i Sporthallen är överblivet materiel från Japanolympiaden.-

Hur var det möjligt att du blev ägare till vallorna?

-Jag jobbade åt Svenska skidförbundet. Jag gjorde affischer åt dem, designade skidlöparmärken och allt möjligt. Jag kände Egerstål, sekreteraren i Skidförbundet. Jag kände Jägmo också som kom sedermera. När Skidförbundet flyttade från Strömsholm, där de hade sitt säte, till Stora Nygatan i Gamla Stan skulle de kasta all bråte och de skulle inte spara på gammal skidvalla. Jag tog hand om den.-

Du har stått för uppgifterna om en av "Idrottens hjältar" i Stefans Nolerviks bok med samma namn, nämligen skidåkaren John Fjällberg. Jag förstår att du har ytterligare minnen rörande honom?

-När Fjällberg avslutade sin skidkarriär 1928 blev han värvad av Restauratörernas Idrottsförening i Stockholm. Han fick arbete som rockvaktmästare på guldkrogen Anglais. Stockholmstidningen skrev "att Fjällberg var så liten att det enda han kunde hjälpa gästerna med var att sätta på dem galoscherna."-

Din far Gustaf Good och din mor Emma stöttade John Fjällberg på alla sätt under hans skidlöparkarriär. Din far var en huvudpersonerna i Mörsils Idrottsförening under 1920-talet när föreningens storhetstid i skidlöpning inföll. Det berättas mycket om detta i boken "Idrottens Hjältar". Jag antar att du har mycket mera att berätta om den perioden?

-Min far var en drivande kraft under 1920-talsperioden. Gösta Olander, Ytterån, senare Vålådalen, var specerihandlare och åkte omkring i en gammal T-ford och sålde norska limpor bl. a. Gustaf Good som drev en charkuteriaffär i Mörsil hade kontakter med Olander. Gösta Olander var mycket idrottsintresserad.

Olander bildade Västjämmtiska Skidföreningen. Olander ville ha med skidlöparna i Mörsil i den nybildade föreningen. Mörsils Idrottsförening var omtalad för sina framgångsrika skidlöpare. Jag har ett roligt budkavledokument där det står vilka mörsilåkare som var med och vilka sträckor de skulle åka. Olander ville att mörsilåkarna skulle lämna Mörsils Idrottsförening och åka för Västjämmtiska Skidföreningen istället. Gustaf Good var emot förslaget och såg till att stoppa denna Olanderska plan. Inte att undra på med de omtalade samerna och skidlöparvirtuoserna John Fjällberg och Anders Thomasson i mörsils skidlöparlag.

Samerna kompletterades dessutom med gott och väl ett tjugotal goda mörsilskidåkare som Folke Stolpe, Birger Eliasson ("en rasande duktig skidåkare"), Leonard Larsson ("jätteduktig"), Petter Bixo, Arvid Andersson m. fl.

John Fjällberg startade i det första Vasaloppet. Filmen från första Vasaloppet har jag skänkt till Mörsils Idrottsförening! John Fjällberg är med på filmen, han tog fjärdeplatsen.! Jag hittade i Gamla Stan en svartvit rulle från första Vasaloppet. Jag hade ett jäkla sjå att behandla den. Filmen var gjord på nitratfilm. Den självantänder så småningom. Jag tordes inte ha den inne. Jag hade den i soprummet och tog med den i bilen varje dag. Jag tog den till Filmtekniska på Råsunda. Då hade Sveriges Radio köpt alla SFfilmer. De hade konstruerat en särskild maskin för att nitratfilmen krymper på längden så hålen stämmer inte i de gängse apparaterna. Det var bara Radiotjänst som fick anlita apparaten varför de inte kunde hjälpa mig. Jag ringde till Radiotjänst. Där sade de: "Vad, har ni den filmen?" Jag sade inte vad jag hette.

Jag gick tillbaka till Råsunda. Där träffade jag en gammal jobbkompis. "Vad gör du här" frågade han? Jag svarade att jag försökt få en film omspolad till plastfilm men att jag inte fick anlita Radiotjänst apparat. Får jag filmen sade han: "Det är jag som har hand om apparaten". Han gjorde två kopior till mig och den ena skänkte jag till Mörsils Idrottsförening.-

-Jag har åkt tio Vasalopp och känner mycket folk i Mora och Dalarna. En gång träffade jag en gång en gubbe som höll på att sopa bort snön från monumentet, där alla namnen står, utanför sportaffären i Sälen. Monumentet var så gott som fulltecknat på ena sidan. Gubben uppträdde litet knepigt. "Snart får du börja skriva på andra sidan", sade jag. "Varför då", sade han. "Snart är det ju fulltecknat" sade jag. "Det finns ingenting som säger att det blir någon fler tävling" svarade gubben. Han trodde vädret skulle ta slut! Tablå!

-Jag frågade honom hur det gick till när man filmade med den gamla osnabba filmen. De tävlande startade ju klockan sex på morgonen. Filmen från första Vasaloppet består av starten. Då var det ju beckmörkt. Javisst blev svaret, men när det var som ljusast dagen före Vasaloppsstarten, på lördagen, fick alla tävlande ställa upp och göra en start och den filmades. Filmteamet körde filmkameran på en släde på vägen. Gubben låg i halmen på släden och höll i benen på kamerastativet.-

Vad säger du om John Fjällberg och övriga mörsilåkares träning inför Vasaloppen på 1920-talet?

-John Fjällberg tränade ensam. Han tänkte vinna Vasaloppet 1922. Min far Gustaf Good körde upp Fjällberg till Stalljärnsstugan. Gustaf hade en T-ford. Fjällberg sattes av vid Stalljärnsstugan varifrån han i högsta tempo åkte skidor mot Mörsil efter landsvägen. Från Mörsil skickades skidåkarna Kalm och Olle Höög för att möta Fjällberg i Järpen och ge honom draghjälp sista milen till Mörsil. De mötte emellertid Fjällberg långt tidigare. Fjällberg hade passerat Järpen tio minuter före beräknad tid.-

Kommer du ihåg Mörsils Idrottsplats Lägret på andra sidan älven?

-Ja, fotbollsspelarna hade jättelånga metspön med håv, istället för rev och krok, för att hämta upp bollarna när de ibland hamnade i älven. Grabbarna i Mörsil, som var där och tittade på fotboll, var mest intresserade av drickbackarna med sockerdricka som läskedrycksfabrikanten Olle Rohbe bar dit.

Den bästa idrottsman som uppträtt på Mörsils Idrottsplats var antagligen mörsilbon Petrus Dahlberg. Han tränade där. Han var den förste släggkastaren som gjorde fyra svängar i släggringen. Gustaf Good berättade att han var tillsammans med Petrus under ett av hans träningspass när denne gjorde ett kast som mätte cirka 54 meter. Släggan flög över hela planen och träffade målribban på ett av fotbollsmålen. Släggsträngen fastnade i ribban och gick av. Världsrekordet i släggkastning innehades då av en irländare som hette Pat O'Callahan som kastat kring 51 meter. Tyvärr hade Petrus dåliga tävlingsnerver varför han inte kunde upprepa sina längsta träningskast på tävling.

När Gunder Hägg jobbade i Vålådalen hade han och Petrus Dahlberg två inteckningar vardera i en vandringsprispokal i Östersund. Alla trodde att Hägg skulle vinna pokalen i den avgörande tävlingen. Till allas överraskning var det emellertid Petrus Dahlberg som tog sin tredje inteckning i pokalen och erövrade den därmed för alltid.-

Har du något foto rörande Mörsils Sanatorium?

-Jag har en bild på doktor Torkel Horneys omtalade Volvo som han köpte 1927. Det var en av de första Volvobilarna som rullade ut från fabriken på Hisingen i Göteborg. Horneys son Bengt och en kamrat till honom står bredvid bilen.-

John Fjällberg Måste utställningen - en del av min skidminne. Det är en del av min skidminne. Det är en del av min skidminne. Det är en del av min skidminne.

Billy Goods
kavalkad av
skidminnen i
Sporthallen,
Mörsil.